

El setmanari
de més
difusió de
Catalunya

Membre
de la UCIP

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"Pregar és acceptar que vivim a l'interior del misteri de Déu. Adonar-se que aquest misteri de Déu en la seva infinita plenitud és a la vegada en nosaltres i fora de nosaltres, totalment immanent al nostre ésser més íntim i al mateix temps transcendent-lo amb la seva infinitud."

Henri Le Saux

Any V N.º 225

Setmana del 15 al 21 de gener del 1984

50 Ptes.

Ferma presa de posició dels bisbes

TVE ataca els sentiments dels catòlics espanyols

MADRID. — La Conferència Episcopal Espanyola ha constatat, en la seva última reunió, l'existència de "continues agressions" contra els ensenyaments de l'Església catòlica en el si de les emissions de TVE.

El darrer episodi és la discriminació feta pel director, senyor Calviño, reduint el programa "Pueblo de Dios", que havia aconseguit una audiència multimilionària de telespectadors, traslladant-lo a una hora intempestiva del matí dels diumenges, quan és poc important el nombre de persones que connecta el televisor.

La nota feta pública pels bisbes diu: "Concentrar tres programes religiosos en diumenge resulta tan difícil de comprendre com ho seria concentrar en altres dies de la setmana els programes esportius, culturals o recreatius". També assenyalen que "des d'un punt de vista pastoral s'afegeix l'agreuament de reduir el fet religiós a la seva expressió dominical, creant així la falsa imatge d'una fe desarrelada de la vida ordinària". Per altra banda, continua dient la nota, la concentració dels programes religiosos en un sol dia provocarà el cansament en els seus seguidors i el refús en indiferents o bé hostils.

Al mateix temps, els bisbes es queixen sobre "les contínues agressions que el sentiments religiosos i morals que els catòlics espanyols reben diàriament des de la petita pantalla i diuen que molt a desgrat seu, se senten obligats a mantenir el seu desacord amb la solució adoptada, si bé continuen oberts al diàleg i no perden l'esperança que, en una propera remodelació de programes, es concedeixi a la programació religiosa una distribució més adequada".

La nota manifesta que amb aquesta nova distribució el programa en qüestió queda sobreafegit als titulats "El dia del Senyor" i "Últimes preguntes", emesos igualment el diumenge. El director del programa, el sacerdot i periodista José Luis Martín Descalzo, ha manifestat que la mesura presa pels dirigents de TVE és greu, ja que disminueix considerablement l'audiència i confon la vivència de la fe cristiana amb la seva expressió litúrgica.

Durant una setmana, del 18 al 25 de gener, cristians d'arreu del món pregaran els uns pels altres

El doctor Campany presidí una trobada a Banyoles

Cursets de Cristiandat: Preparar els fidels per complir com a cristians

BANYOLES. — S'ha celebrat a la Casa d'Espiritualitat de Banyoles una Trobada per a sacerdots dedicats al moviment de Cursets de Cristiandat. El bisbe Campmany, Consiliari del Moviment, pronuncià una conferència a la qual seguí un ampli diàleg.

(Passa a la pàgina 8)

La unitat dels cristians, un objectiu a l'abast

La Fe rau sobretot en l'Esperança. I seria una prova evidentíssima de manca de Fe el fet de pensar que la unitat dels cristians no és un objectiu possible, una fita assolible, pel qual no val la pena d'esforçar-s'hi ni poc ni molt.

La unitat de les diferents esglésies que creuen en el missatge de Crist és possible perquè l'únic Crist i el seu Esperit són el nervi del seu viure. És un bé, doncs, al qual cal arribar. Entenent-ho així, arreu del món, durant la setmana del 18 al 25 de gener, s'alçaran oracions de tots els deixebles de

Crist, tan desitjada per Ell. Homes de països diversos i mentalitats diferenciades pregaran pels germans separats per tal que, ben aviat, tots els creients en Crist formin una única Església.

En aquest sentit, i recentment, s'han donat passos i ben remarcables. No solament per part de Joan Pau II. Pau VI i Joan XXIII iniciaren uns camins de retrobament que foren molt ben acollits pels caps de les Esglésies orientals i de les diverses esglésies cristianes no catòliques.

Afinant

Tedeums

Entre dos pobles veïns i barrats, l'un suís i l'altre d'un país fronterer, contem que s'esdevingué la faccècia següent: els d'aquest darrer amuntegaven, dia si i dia també, piles d'escombraries a la llinda del terme amb un rètol dedicatòria que deia: "El poble de X als seus veïns suïssos". Un bon dia els helvètics van decidir de respondre a la provocació. Després d'una madura deliberació decidiren col·locar una pila de formatges a l'altra ban-

da de la frontera. El cartell deia: "Cada poble dona el que té".

M'ha vingut a la memòria aquest conte arran de l'estrena de "Tedeum".

El text del "Tedeum" ha inspirat músics famosos i les seves composicions honoren la cultura de llurs pobles. (Per cert que la sintonia d'Eurovisió són uns compassos del Tedeum de Charpentier).

Que jo sàpiga, la cultura

catalana no ha produït cap "Tedeum" famós... Ara ens l'han empastifada amb aquest "Tedeum" que no passarà a la història d'uns "joglars" als quals, anys fa —¿oi Anton Font?—, els vaig suggerir el cognom familiar com a nom de batalla.

Hi ha moments en què hom no se sent pas orgullós del seu poble!

Joan E. Jarque i Jutglar

Sumari

9 i 10
CATALUNYA
Trobada del Dr. Jubany amb religioses.

Misses per a infants i joves a Banyoles.

14
MÓN
França: Donatus de 5 a 20 francs fan possible la Ràdio Notre-Dame.

22
MISCEL·LÀNIA
La pau i els cristians.

24
CULTURA I PENSAMENT
La fe en estat de confessió.

CENTRALS
Javier Malagón: "Sense el mestissatge no hi hauria cultura".

XVIII Viatge Cultural

22 gener 1984

SITGES - OLÈRDOLA

Sitges

Visitarem:

El Cau Ferrat. Museu iniciat el 1890 a Barcelona per Santiago Rusiñol, com a col·lecció de ferros forjats i traslladats el 1894, pel mateix Rusiñol, a Sitges. S'hi troben notables peces d'escultura i pintura d'Artistes catalans o vinculats a Catalunya; dues teles del Greco; una de les més importants col·leccions del món en ferros forjats i peces d'arqueologia, ceràmica, vidres, mobiliari, armes, gravats, autògrafs i fotografies.

MARICEL. Abundoses col·leccions procedents de la donació del Dr. Jesús Pérez Rosales. Talles i pintures romàniques i gòtiques; escultures, pintures i mobiliari del Renaixement; talles del barroc. Moltes més obres de diverses èpoques i una sala amb pintures de José M.ª Sert.

MUSEU ROMÀNTIC. Residència vuitcentista ambientada amb mobles i decoració de l'època. Destaquen, a més d'importants mobles, (Imperi, Isabelí, Lluís XVI) diferents tipus d'instruments musicals, caixes de música, llums, rellotges, canelobres, porcellanes, indumentària i una important col·lecció de nines antigues, donada per la gran artista Lola Anglada.

Fetes aquestes visites ens desplaçarem a

Olèrdola

OLÈRDOLA per dinar al restaurant Sagarulls i visitar, després el conjunt monumental que comprèn una muralla íbero-romana (III i II abans de Crist) una talaia romana (II a. C.), un gran dipòsit i sitges íbero-romanes, un església pre-romana mossàrab (IX) i romànica (X al XII) voltada d'una necròpolis amb tombes antropomorfes, vestigis d'un castell medieval i un museu.

Preu: 1.600 pessetes, que comprèn el viatge, les visites, el dinar i la participació en el sorteig de llibres.

Sortida: a les nou del matí del carrer de València xamfrà al de Balmes.

Editorial

Una setmana ecumènica, ¿per a qui?

Cada any, els set dies que precedeixen el 25 de gener, festa de la conversió de sant Pau, els cristians de totes les confessions els dediquem a la pregària comuna i recíproca per a la unitat de tots els que creiem en Jesucrist. És una "setmana" peculiar que és viscuda amb una certa intensitat i convicció, no en dubtem, per les comunitats religioses i per alguns grups de fidels més informats i "conscienciats" —com es diu ara—, però que, molt ens temem, passa desapercibuda per a la gran massa dels fidels. I és una llàstima.

Ningú que tingui un mínim de sensibilitat religiosa i cristiana no deixarà de reconèixer que el fet de la divisió entre els cristians és un problema major i que ens ateny a tots. És veritat que en els països, com el nostre, on les confessions cristianes no catòliques són una minoria, és més excusable la poca preocupació pel moment ecumènic (així s'anomena el corrent de pregària, d'estudi i de trobades fraternals vers la unió), però també és cert que avui dia es viatja més, a casa nostra hi ha una llibertat de cultes que permet conèixer les altres confessions cristianes i el cinema i els mitjans de comunicació posen a l'abast del gran públic el fet d'uns cristians "diferents" i, fins i tot, dividits. Ara bé, si el fet de la divisió entre els cristians va sent conegut cada vegada més, no creiem que creixi paral·lelament el coneixement dels esforços, de les bases doctrinals, dels problemes que comporta l'ecumenisme, així com dels avenços que es van fent vers la unitat dels cristians.

Confessem-ho i reconeguem-ho, el nombre considerable dels cristians que assisteixen regularment a la missa dominical, en el millor dels casos el diumenge vinent sentiran unes paraules sobre l'ecumenisme en l'homilia i se'ls demanarà una pregària en l'oració dels fidels i a això es reduirà, per a ells, la "setmana" per a la unitat dels cristians. Una vegada més es planteja el problema de la vertebració i de la comunicació en el si de la nostra Església local. L'assistència a la missa dominical es diria que no decreix i, en tot cas, aplega setmanalment més gent que cap altra activitat cultural, política o recreativa. Tot amb tot, la missa no és un instrument ni una ocasió aptes —ni cal que ho siguin— per formar una opinió pública determinada, en aquest cas sobre l'ecumenisme, o sobre l'autofinançament de l'Església com deiem en un altre editorial. Dit amb altres paraules, podem alegrar-nos de tenir molta gent "que va a missa", i tant de bo que el seu nombre creixi, però en les condicions ambientals de la vida moderna, en la qual ni els poblets viuen en un context socialment rural, no farem d'aquesta massa un poble amb fisonomia i amb voluntat comunes si no disposem d'altres mitjans que els purament culturals. Calen, al nostre entendre, unes organitzacions diferenciades i plurals, com les que ja tenim, però molt més nodrides i sobretot amb molta més influència sobre la massa dels fidels i uns mitjans de comunicació moderns i capaços de crear corrents d'opinió i estats d'ànim col·lectius, com el que demana el moviment ecumènic. CATALUNYA CRISTIANA intenta ser un d'aquests mitjans, però som prou conscients que no assolirem el grau d'influència que caldria fins que doblem llargament la nostra difusió i això, com l'ecumenisme per a millor servir-lo, és obra de tots.

Consideracions sobre la Carta dels drets de la família

No fa pas gaires dies em comentava un amic meu el que li havia passat quan va anar a comprar una ampolla d'aigua tònica. Va demanar una marca que, amb la mateixa qualitat d'una altra, dóna molta més quantitat pel mateix preu. El botiguer li va respondre que no en tenia d'aquella marca; que n'havia tingut, però que la gent no la comprava. "Tothom demana la cara —va dir— perquè és la que anuncia la TV".

Aquesta anècdota em va fer pensar com sovint la pressió ambiental ens fa prendre decisions que, evidentment, van contra el nostre interès.

El nostre ambient —vaig reflexionar— no ens sol fer desitjar les coses per la seva bondat objectiva ("trii això perquè és bo"), sinó adulant la nostra subjectivitat com a font exclusiva de bondat ("això és bo perquè vostè ho tria"). I encara aquest segon argument sol anar subratllat per l'argument sociològic ("tothom ha triat aquest producte; què espera vostè a ser com tothom?").

També vaig pensar que l'eficàcia d'aquests arguments no solament es fa palesa en relació a les coses materials. "Allò que vostè tria és el millor" sovint serveix per a justificar l'amoralitat. De tal manera que la moralitat moltes vegades ens és presentada simplement com la negació de la llibertat, com si el fet d'afirmar que hi ha coses bones i coses dolentes fos una violència a la llibertat. "Condemnar l'avortament" —que és condemnar una mort— es fa sonar com si signifiqués "negar la llibertat de la dona" (aquí, no sé per què, l'home no hi sol sortir).

En aquest ambient és realment compromès parlar de "drets" basant-se en "l'ordre moral objectiu", com ha fet la Santa Seu.

Perquè en el nostre món la paraula "dret" no se sol lligar a la paraula "obligació": es dóna per assumit que corresponen a

dues realitats contradictòries. "A qui se li acut, tenir dret a una obligació!". Per a moltes persones, una exclamació així és un argument definitiu. I com a conseqüència, resta clar que només podem tenir dret a les llibertats, a les absències d'obligació en determinats camps.

Com a màxim hom arriba a acceptar aquella limitació que sol ser proclamada com a cim de l'honoradesa: "la meva llibertat acaba on comença la de l'altre".

Aquesta fórmula, però, no respon —almenys del tot— a l'"ordre moral objectiu", ja que en aquest ordre hi entra l'amor, i l'amor és fusió de llibertats. El matrimoni és efecte indivisible de la llibertat dels esposos. Un fill és fruit indivisible de la llibertat dels pares. Una família és resultat indivisible de la llibertat de tots els seus membres.

La reducció de "la llibertat" a "les llibertats públiques" —aquí sí que acaba la d'un on comença la de l'altre— perjudica la institució familiar. Perquè "les llibertats" sí que són contradictòries amb l'obligació. La "llibertat de premsa", per exemple, significa la negació d'obligacions en la publicació de diaris i revistes. Però la llibertat en la família de cap manera no pot significar l'absència d'obligacions.

Un espòs, una esposa, un pare, una mare, un fill, una filla, no seran tant més lliures com més "llibertats" —com més absències d'obligacions— tinguin; com més puguin entrar i sortir, i fer i desfer, i comprometre's i descomprometre's; sinó com més decideixin "fer-se espòs, esposa, pare, mare, fill, filla".

"Les llibertats" poden ser invents i fixacions dels homes. La llibertat, no. Per això només es desenvolupa dignament tot acceptant obligacions segons l'ordre moral objectiu, fixat no pels homes sinó per Déu en crear-nos.

Una obligació no és una necessitat física. Els homes, per necessitat física —perquè en la nostra condició també hi entra la condició de "cosa" i d'"animal"— caiem i respirem. I ningú no parla de l'obligació de caure i de respirar.

Tenim, en canvi l'obligació de l'amor, de la fidelitat, del respecte a la vida, de basar la família en el compromís públic i definitiu que en diem matrimoni, d'educar els fills, etc.

Això significa que és una necessitat de la família digna, a l'assoliment de la qual nosaltres podem contribuir lliurement acceptant-ne l'obligació. Però podem respondre també amb un "no", com podem respondre amb un "no" altres instàncies socials, polítiques, econòmiques, religioses.

Quan l'Església, en l'exercici del seu Magisteri —que en determinades qüestions, com les tocades en la Carta, es refereix a tota la humanitat— fixa uns drets, concreta alhora unes obligacions. Però aquestes obligacions no les imposa Ella. És Déu mateix qui les ha imposades.

L'Església no ens diu que el que nosaltres triem és el bo. Ens diu que tenim l'obligació de triar el que és bo, el que és constructiu per a l'home individual i socialment considerat, segons l'ordre moral objectiu, obra de Déu. Perquè Déu ens ha creat de tal forma que vol que nosaltres —col·laborant amb Ell— siguem co-autors de nosaltres mateixos. Evidentment la nostra condició comporta la possibilitat d'usar la nostra llibertat per a fer-nos segons els plans de Déu o en contra.

Crec que totes les famílies hem d'agradir a la Santa Seu la il·luminació dels drets de la família, per tal que les persones afectades acceptem les corresponents obligacions.

Pau López Castellote

Catalunya
Cristiana

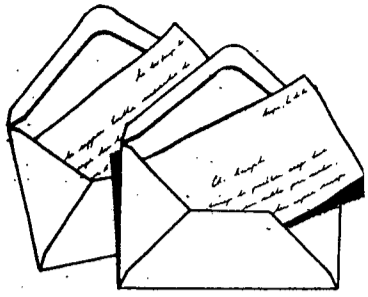
Edita: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Redacció i Administració C/. València, 244, 2.º Barcelona-7. Tels. 215/2739 - 2805 - 2433
Publicitat: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.

Subscripció anual: 2.500 pts.

Impressió: Promotora de Publicacions Periòdiques i d'Arts Gràfiques, S.A.L. Dipòsit Legal: B-14387-1979

Difusió
controlada
per O.J.D.

Marxisme i cristianisme

Els "cristians pel socialisme" s'explicaven a la pàgina 13 del número 221 de Catalunya Cristiana, defensant l'adhesió d'alguns cristians a les doctrines marxistes. A la pàgina següent, la número 14, una declaració dels bisbes espanyols manifestava clarament com "la fe catòlica i el materialisme ateu marxista són en clara contradicció".

És bó que hom s'expliqui, que les posicions siguin clares, que els catòlics sapiguem de quina manera estem en comunió amb el magisteri dels nostres bisbes, i de quina manera estem en contra.

Al senyor Benet, autor de l'article de CPS, el marxisme li serveix "com a base per a treballar per una nova societat".

A mi el marxisme m'ha servit per a veure com milions d'homes i dones viuen esclavitzats a un partit; com en tots els països marxistes les llibertats són escanyades dia a dia; com sota el lema de la dictadura del proletariat s'hi amaga la dictadura dels poderosos en el seu sol; com gran part de la població dels poderosos en el seu sol; com gran part de la població

d'aquells llocs viu marginada econòmicament; com les nacionalitats socials i culturals són oprimides pels règims marxistes...

Pero senyor Benet, jo també penso que hem de canviar la societat, malgrat que no poso el marxisme com a base d'aquest canvi, sinó el missatge de l'Evangeli. I això ho dic amb el suport de les paraules que el Papa ens dirigia als joves, a Madrid: "transformadors eficaços i radicals del món, constructors de la nova civilització de l'amor, de la veritat, de la justícia, que Crist porta com a missatge". I, com fer-ho? El Papa no ens parla pas de la lluita de classes, ens diu que "Això s'aconsegueix amb el nostre compromís personal, amb el nostre esforç i conducta d'acord amb els preceptes del Senyor, amb la nostra fidelitat a la seva persona, amb la nostra imitació del seu exemple, amb la nostra dignitat moral".

Norbert Miracle

☆☆☆

Cristians pel socialisme

He llegit a CATALUNYA CRISTIANA l'escrit signat pel senyor Sebastià Benet "Els Cristians pel Socialisme s'expliquen" i he quedat sorprès de la seguretat en les seves afirmacions emprades en un tó gairebé "ex càtedra" en expressions com "lluita del poble contra quaranta anys de dictadura". "Mateu no posa pas la condició de creure en Déu per a salvar-se", que tots els qui oprimien en temps de Marx la classe treballadora "es manifestaven cristians... i la religió cristiana era utilitzada com alienadora de les consciències" i no cal seguir, ja que caldria transcriure tot l'article.

Semblava cosa superada la temptació d'inscriure la nostra religió com exclusiva de determinada opció política i en referir-se a l'Evangeli retreure només els trossos que convenen al nostre ideari.

Jo diria que gairebé cadascun dels punts que el senyor Benet dona com a vàlids foren, són i seran objecte de llargues polèmiques. Per això els cristians catòlics hem pres voluntàriament una opció: fonamentar la nostra fe en la paraula de Déu expressada en les escriptures i, en els nostres dubtes, escoltar el Papa i els bisbes a qui Ell, en la nostra fe, ha donat un carisma del qual els altres no gaudim.

Cristians socialistes?... I cristians liberals, conservadors, franquistes o republicans... perquè en gairebé tota opció política es pot estimar Déu i els homes. Però tots germans, sense desqualificar-nos per raó de la religió que ha d'unir-nos en l'Eucaristia.

Els cristians socialistes han d'entendre que d'altres poden santificar-se emprant un capital, que bé podien haver-lo gastat en lloc d'arriscar-se en prede'l, per donar feina i benestar a la societat i que, altres cristians, poden considerar les seves teories com utòpiques i fins i tot perilloses. Cadascú farà bé en defensar el seu model de societat, però humanament, sense usar mai la religió com una arma.

Jaume Miró Vidal

☆☆☆

A les autoritats corresponents

Els catastròfics accidents de l'aeroport de Madrid del desembre passat, motivats per una manca de

"Catalunya Cristiana" respon

Correspondència privada de CC

Sóc un home de la tercera edat, pensionista de la S.S., casat sense fills, subscriptor del vostre setmanari. Voldria saber si per mitjà de la secció "El lector escriu" hi ha algun senyor o senyora que es dediqués a comunicar-se privada-

ment responnent a temes o preguntes que jo li faria, ja que em trobo molt aïllat. Voldria "compartir" amb altres, encara que no fos a cada pas.

Joan Martí

senyalització i la boira, ens preocupa, altre cop i amb més insistència, per la xarxa deficient de carreteres de sortida d'Ascó.

Totes les carreteres que surten d'Ascó —llevat d'Ascó-Vinebre-Garcia—, no tenen senyalitzat el terra per la seva estretor.

Les carreteres són:
Ascó-Flix-Riba-Roja-Berrús.
Ascó-Flix-La Granadella.
Ascó-Flix-La Palma d'Ebre.
Ascó-La Fatarella.
Ascó-Les Camposines.
Ascó-Vinebre-La Torre de l'Espanyol-La Figuera...

La cubeta d'Ascó, molt més que la de Móra, és fortament perjudicada per l'espessa boira que dificulta la visibilitat fins a l'extrem que hi ha vegades que "no et veus la mà al davant" com diuen els nostres vells.

Es una queixa constant dels conductors de vehicles aquesta manca de visibilitat que els obliga a anar molt a poc a poc en no distingir, moltes vegades, el que és carretera del que no ho és, tot i els potents fars o focus anti-boira. De donar-se un cas d'emergèn-

cia en un dia de boira espesa, s'ignora els resultats que es podrien esdevenir pel nerviosisme, la manca de visibilitat i les deficients carreteres.

Per això, exigeixo una ràpida senyalització de totes aquestes carreteres esmentades, amb uns signes especials, distints dels normals de circulació, que bé podrien ésser uns punts seguits, fosforescents i de distint color que tenen els usuals, pintats al mig de la carretera.

Carmel Biarnès
d'Ascó

N. de la R.: Pròpiament CC no manté correspondència particular, però hem obert un apartat en aquesta mateixa secció en què es contesta a tota pregunta de tema cristià. Malgrat tot, si algú vol mantenir intercanvi epistolar amb el nostre comunicant, pot dirigir-se a: Joan Martí, c/. Pompeu Fabra, 16, Vidreres (Girona).

A CASA ESPEREN DANONE

QUESTIÓ
DE BON GUST

Catalunya

Lleida augmenta l'impost sobre la renda

Els contribuents de Lleida, com està succeint en altres municipis governats per socialistes, hauran de pagar anualment a l'Ajuntament l'1,1 per cent, sobre el resultat de l'impost sobre la renda de les persones físiques, per acord del ple municipal amb el vot en contra dels deu consellers de l'oposició (CiU i AP).

Això significarà trenta milions de pessetes a favor de les arques municipals i s'ha decidit en aplicació de la llei de sanejament de les hisendes locals que permeten aquest tipus de recàrrec als contribuents.

☆☆☆

Protesta de les bibliotecàries de la Diputació

Bibliotecàries dels centres dependents de la Diputació de Barcelona, després de l'aprovació de la reforma administrativa en l'últim ple de la corporació que al seu entendre els afecta, han exposat la seva disconformitat per la forma i procediment de dur-se a terme aquesta actuació.

Assenyalen que no han pogut conèixer el contingut de la reforma abans de l'aprovació "ni tan sols a través del comitè de personal", i declaren que "no es tenen en compte les necessitats culturals de les ciutats i pobles on són ubicades les biblioteques populars, ni la responsabilitat i funcions que duen a terme les bibliotecàries que són al seu càrrec".

☆☆☆

Vuit centres penitenciaris nous valdran 13.000 milions

S'invertiran 13.000 milions a Catalunya en els pròxims anys, per a la construcció de vuit nous centres penitenciaris i la reparació dels que existeixen actualment. El finançament serà conjuntament del govern central i l'autonòmic. La presó Model desapareixerà el 1987, i el centre de La Roca començarà a funcionar el 1986, segons ha assenyalat el director general de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació de la Generalitat.

El senyor Javier Hernández Moreno ha explicat un projecte elaborat pel Departament de Justícia, que representa una reorganització de centres i funcions. Per al càlcul de la inversió esmentada, al llarg de sis o set anys, s'ha tingut present una previsió de població re-

clusa a Catalunya, el 1986, de 5000 persones i un nombre de funcionaris entorn a nou-cents.

Segons les transferències aprovades pel Consell de Ministres, dependran del govern autonòmic vuit centres penitenciaris, 650 funcionaris i 1.700 presos.

☆☆☆

Dos joves destrossen l'auditori de Viladecans

L'auditori Pau Picasso de Viladecans ha estat víctima d'un acte vandàlic, presumptament causat per dos joves, M.C.C. de 19 anys i E.R.N., de 16 anys, que han estat detinguts per la Guàrdia Urbana.

Els dos joves, segons han assenyalat, amb objecte de divertir-se, penetraren a l'interior del recinte, destrossant totalment els equips de megafonia, els projectors, les cintes i diversos objectes. També trencaren els vidres i buidaren tot el contingut dels extintors per les sales d'exposicions.

L'auditori havia estat inaugurat el proppassat 25 d'octubre i no estava assegurat. Els danys superen el milió de pessetes.

Espanya

Continua la lluita per aconseguir televisions privades

El Tribunal Constitucional ha admès a tràmit la qüestió d'inconstitucionalitat plantejada per l'Audiència Nacional sobre l'Estatut de la Ràdio i la Televisió.

La possible inconstitucionalitat es planteja sobre el paràgraf 2 de l'article 1 de la Llei 4/1980, del 10 de gener, que defineix la radiodifusió i la televisió com a "Serveis públics essencials, la titularitat dels quals correspon a l'Estat. Per això, és a aquest, a qui correspon definir l'àmbit i forma en què poden desenvolupar-se aquests mitjans".

Luis Maldonado Trinchant, llicenciat en ciències polítiques, sol·licità el 20 de gener del proppassat any, la inscripció d'una sèrie de freqüències de la banda de VHF.

La petició fou rebutjada pel subdirector general de règim d'emissores, d'acord amb el precepte legal ara qüestionat per l'Audiència Nacional i que l'interessat considera inconstitucional.

De "El Correo Catalán"

Dissolució, amb ferits, d'una manifestació de camperols

La guàrdia civil va dissoldre una concentració de treballadors del camp que protestaven per la falta de fons de l'ocupació comunitària. Segons informaren testimonis presencials, hi hagué diversos ferits.

Els manifestants, entre els quals hi havia dones i nens, van tallar la circulació a les carreteres Jerez-Ronda i Jerez-Antequera a les nou del matí. Al cap de dues

hores, uns seixanta guàrdies civils, que van arribar amb jeeps i un autobús, van carregar contra els manifestants a uns set quilòmetres de Puerto Serrano, a la província de Cadis.

Món

Els sandinistes persegueixen els indis misquites

La confusió informativa sobre la fugida d'un miler d'indis misquites de Nicaragua a Hondures, en la qual participà el bisbe de Bluefields, monsenyor Schlaefer, il·lustra les dramàtiques condicions en què viuen els indígenes de les zones apartades de la costa atlàntica.

Mentre el president Reagan, felicitava per telèfon al prelat pel "seu valor i la seva gesta humanitària", les declaracions de dos religiosos que acompanyaven Schlaefer han enfosquit més els fets. Isidro Alvarado ha dit a Nicaragua, que inicialment els religiosos pretenien traslladar-se a la localitat nicaragüenca de Puerto Cabezas, però que els dos-cents rebels anti-sandinistes que havien irromput la nit abans en el campament de Francia Sirpe els havien advertit que això no era possible, perquè el camí estava minat i "no es feien responsables" de la seva seguretat. Per la seva part, un altre religiós que acompanyava els anteriors, de nom Baker, va dir, que la majoria dels misquites marxessin cap a Hondures "voluntàriament", encara que una minoria "hi anava a disgust".

Des de la caiguda de Somoza, els misquites s'han resistit violentament a la ingerència dels sandinistes en el seu estil de vida. Com a resultat de la lluita, que ha provocat centenars de víctimes en un i altre cantó, uns 12.000 indis han abandonat Nicaragua. A finals de l'any 1981 els sandinistes començaren a traslladar per la força els indis de la frontera hondurenya a camps de l'interior.

ARA MATEIX...

Cristians marxistes en crisi

Val la pena prendre nota, a l'espera de referències més detallades, de les declaracions del jesuïta xilè Gonzalo Arroyo, a propòsit de l'Assemblea de moviments cristians d'alliberament, celebrada al Casal Borja de Sant Cugat del Vallès: "Actualment hi ha una forta crisi en els moviments de cristians compromesos en les lluites d'alliberament, perquè, a molts llocs, es troba en crisi la ideologia marxista que havia polaritzat, durant força temps, les esperances i les il·lusions d'aquests moviments. Els cristians que volen dur a terme una lluita per l'alliberament dels pobles i dels homes oprimits, intenten actualment trobar en els mateixos principis evangèlics la força per dur-ho a terme." ("Avui", 6.1.84).

Resulta enormement ambigua la naturalesa d'aquesta assemblea de Sant Cugat... Què són els "moviments cristians compromesos en les lluites populars d'alliberament"? Grups favorables a la lluita armada? Cristians compromesos en l'acció contra el règim de El Salvador? O contra el de Nicaragua? Cristians solidaris amb els dissidents de Polònia i amb els de la Unió Soviètica? Enmig de tanta ambigüitat, les paraules del pare Arroyo aclareixen dos punts ben significatius: es tracta de moviments basats en les esperances i les il·lusions suscidades, durant força temps, pel marxisme... i es troben en crisi pel retop de la crisi actual del marxisme.

La teoria de tots els grups que en el curs dels últims anys han propugnat la incorporació dels cristians al marxisme s'ha basat sempre en dues premises: una que no necessitava demostració, i una altra que no han demostrat mai.

La primera premisa és la indissolubilitat de la fe cristiana i de la causa dels pobres i oprimits. En dir que no necessitava demostració, no pretenc pas dir que no hagués estat, sovint i dissortadament, oblidada per molts cristians. Ni que, en aquest sentit l'aparició del marxisme no hagués comportat un repte d'efectes positius

per a la consciència cristiana. Però, dels inicis tímids del catolicisme social a l'impuls creatiu dels pares de la pastoral obrera moderna: Cardijn, Guerin, Godin, Marechal... de Lleó XIII al Vaticà II... dels primers i voluntaristes sociòlegs catòlics a l'escola del pare Lebret... tot un gran procés de conscienciament social s'havia realitzat a l'Església, a partir dels principis evangèlics i sota l'incentiu dels signes dels temps. Els recents cristians marxistes no han aportat cap nou avenç a aquest moviment, sinó que, en voler capitalitzar la inquietud creada per ell en els creients, l'han estancat.

La segona premisa fóra que l'única manera eficaç de servir la causa dels pobres i oprimits és l'adscripció al marxisme. I aquesta afirmació no solament no ha estat mai demostrada sinó que, cada dia que passa, resulta més insostenible. En moments més propicis a la teorització que els actuals, s'havia intentat suplir aquesta demostració per la de la compatibilitat de la teoria marxista amb la doctrina cristiana. A còpia de disquisicions, se'n sortien més o menys. Però no era això el més important. El fons de la qüestió era donar per suposat que, desapareguda la incompatibilitat teòrica entre marxisme i cristianisme, ja no existia per a un cristià cap raó per a no fer-se marxista... Com si, al marge de les estrictes qüestions de fe, no existís per a nosaltres l'experiència, ni les anàlisis no marxistes, ni el sentit comú, ni aquest ser "experts en humanitat" que el cristianisme ens ha donat d'escriure...

De les paraules del pare Arroyo deduïm que ara no són ja els problemes de la fe sinó els del marxisme el que posen en qüestió els moviments cristians marxistes. ¿Podem deduir dels últims mots citats de la seva declaració, que es disposen a un retrobament dels principis evangèlics sense la mediació marxista?

J. Carrera Planas

El Papa s'entrevistà amb el seu agressor a Rebibbia

"Alí Agca, un germà que té la meva confiança"

Com era previst, el sant pare Joan Pau II va entrevistar-se amb Alí Agca, el turc que va atemptar contra la seva vida el 13 de maig de 1981. L'entrevista va tenir lloc a la cel.la especial on es troba reclòs l'agressor del papa a la presó d'alta seguretat de Rebibbia, després de la visita que el Papa va fer a un miler de presos de l'establiment esmentat.

La conversa entre el Papa i Alí Agca va fer-se sense testimonis i va durar uns vint minuts. Tanmateix, la cel.la va romandre oberta durant el col.loqui. En sortir del lloc de la reunió, el Papa, visiblement emocionat, va dir als periodistes que li preguntaven de què havia parlat amb Alí Agca: "Això és un secret entre ell i jo. Només puc dir que és un germà a qui he perdonat i que gaudeix de tota la meva confiança".

Missatge d'esperança als presos

La visita de Joan Pau II a la presó de Rebibbia va durar unes tres hores i es va centrar en la celebració d'una litúrgia de la Paraula. El papa adreçà la paraula als presos dient que sentia una gran emoció en fer aquesta visita a la presó precisament durant les festes de Nadal. "El Crist —digué—, que va néixer pràcticament en una situa-

ció de marginació, us comprèn i us convida a no perdre el coratge sinó a fer de les circumstàncies en què us trobeu l'ocasió d'un triomf interior, del qual depèn el vostre futur".

El papa evocà la profecia d'Isaïes sobre la missió de Crist, segons la qual aquest havia de "guarir les llagues dels cors trencats, proclamar la llibertat dels esclaus i l'alliberament dels presoners". "La redempció de Crist —afegí el sant pare— duu a l'home la llibertat interior que és la font de totes les altres llibertats". Després el Papa va fer una al.lusió a la necessitat de promoure el més gran respecte per la dignitat humana del detingut i empresonat, "els drets del qual a una situació d'igualtat en la reinserció a la societat tantes vegades han estat conculcats".

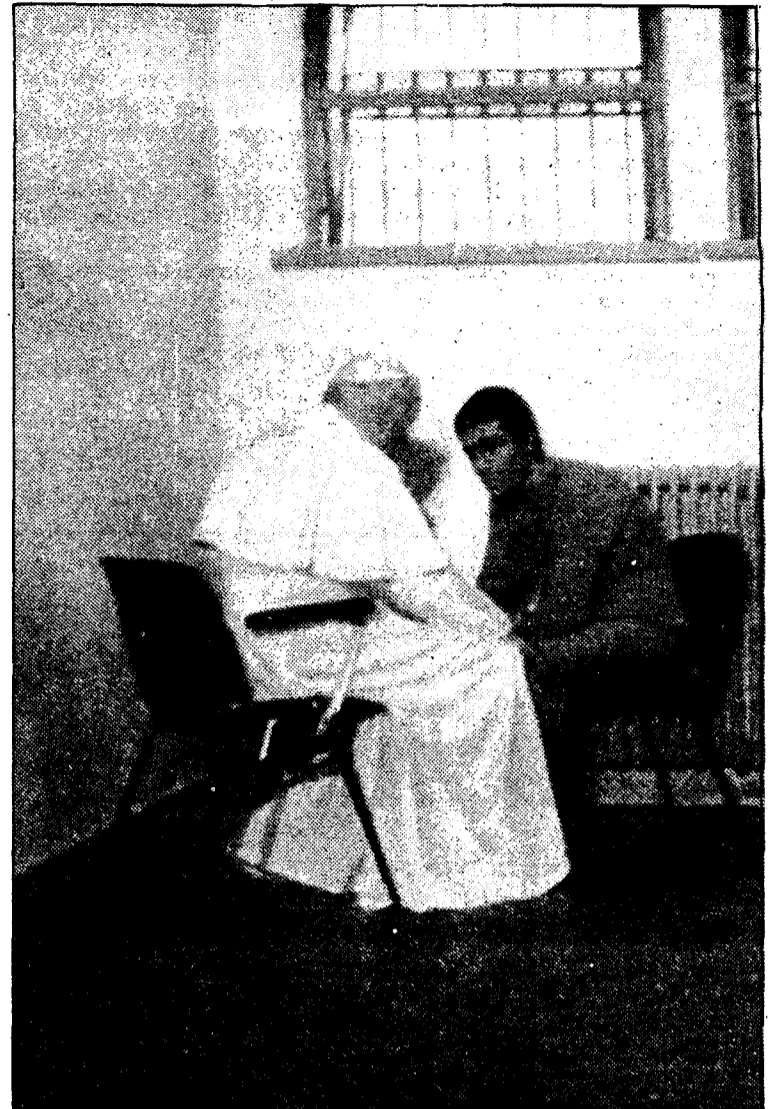
Abans de les paraules del Papa, un dels presos va pronunciar una al.lució de benvinguda i lliurà al Sant Pare una placa d'or, fruit d'una subscripció entre els presos, i que duia aquesta inscripció: "En

la nostra humilitat i solitud, com a record d'un dia feliç, 27 de desembre de 1983".

Mostres d'afecte per part dels reclusos

Cal tenir en compte que en aquesta presó de Rebibbia hi ha presos de tota mena i alguns d'ells estan esperant el judici. Hi ha delinqüents comuns i un cert nombre de "brigadistes rojos". Acabada la celebració de la paraula, el sant pare va acceptar altres regals que li feren els presos, els quals anaven passant per davant del Papa i molts d'ells li besaven la mà. Alguns li deien uns pocs mots i sovint el Papa els tocava l'espatlla i els deia coses.

No van faltar els qui lliuraven al Sant Pare cartes, que aquest deixava en mans del secretari tot prometent que les llegiria. El brigadista roig Moruci el va saludar, sense besar-li la mà, en un gest molt ràpid. Els presos en general es mostraren molt satisfets de la visita del Papa, i aplaudiren l'entrada i la sortida de Joan Pau II i escoltaren amb atenció les paraules que el Papa els adreçà. A més del sermó o homilia pronunciada en el transcurs de la litúrgia de la Paraula, el papa va dir uns mots

improvisats al final de tot l'acte: "Vull agrair-vos la vostra acollida i la vostra participació en la litúrgia, els regals i les cartes que m'heu donat, que llegiré. Aquest serà un dia que sempre quedarà gravat en el meu cor, perquè ha estat una gran experiència humana i cristiana".

Cal recordar que ha estat el primer cop que Joan Pau II ha visitat una presó des de la seva elecció com a papa. Fa pocs dies

Joan Pau II va manifestar als capellans de la presó de Rebibbia que quan era arquebisbe de Cracòvia havia demanat diverses vegades visitar una presó, però les autoritats no li ho van permetre mai. Aquesta visita de Joan Pau II a la presó de Rebibbia ha tingut lloc gairebé vint-i-cinc anys després de la que va fer Joan XXIII a la de Regina Coeli, presó que també havia estat visitada l'any 1964 pel papa Pau VI.

CRÒNICA DE ROMA

Situació socio-econòmica d'Itàlia

ROMA (Del nostre corresponent).— Els bisbes del nord d'Itàlia han decidit abordar un tema candent, malgrat la infreqüència de les intervencions pastorals en la matèria: la situació econòmica i social. En un document dirigit a les comunitats cristianes i als operadors econòmics, socials i polítics i a tots els treballadors. Sobre l'aclariment, que la Lombardia és la regió rica i industrialitzada per excel.lència d'Itàlia i que els plantejaments del document són vàlids per nosaltres.

Els bisbes posen en evidència que la gravetat de la crisi actual es tradueix en milers de llocs de treball perduts o esdevinguts insegurs en tots els sectors de l'activitat productiva. Les autoritats es mostren tot sovint impotents i retarden les seves intervencions, amb el consegüent malestar agreujat per fenòmens de corrupció, desperdici de recursos, violència, irresponsabilitat personal i col.lectiva. La qual cosa porta una certa "caiguda de significació" del treball: les noves generacions de treballadors semblen prendre distàncies de "l'ètica del treball", fundada en el valor de la laboriositat, l'orgull del propi ofici, la consciència del paper social. El patrimoni de valors constituït pels moviments de treballadors sembla dissoldre's i els ideals enfosquir-se.

En el document es llegeix que cal afrontar els profunds problemes morals de l'actual revolució tecnològica amb equilibri i objectivitat: cap forma de progrés resulta ambigua a si mateixa, encara que si que és ambigu l'ús que en pot fer la història. Davant d'abusos i desequilibris, davant el risc de deshumanització, cal suscitar els millors recursos personals i col.lectius. Les parts socials tenen una primera responsabilitat, un objectiu primari: el treball per a tothom. "Que cal aconseguir en la convicció que eficiència i desenvolupament econòmic han de passar per l'ansia de justícia i pels interessos dels més febles".

Hi ha gestos concrets que han de caracteritzar l'estil cristià: compliment puntual dels deures fiscals, reducció de consums inútils a favor de l'estalvi constructiu, reducció de l'absència habitual injustificada al treball, del recurs a la falsa invalidesa, dels favoritismes i recomanacions, sentit de responsabilitat democràtica i sindical.

El Document en qüestió obeeix a una iniciativa del Papa, expressada a finals del proppassat maig, quan rebé els bisbes italians i els recordà la necessitat de realitzar un esforç de responsabilització en aquest sentit.

E. Planas

Es casà pel civil

Carolina de Mònaco

Durant la setmana romana un esdeveniment ha polaritzat l'atenció de moltes mirades sobre el Vaticà. La princesa Carolina de Mònaco, segons un anunci oficial de la cort del Principat de Montecarlo, es casà pel civil el 29 de desembre. Un gest que ha escandalitzat a tots els que han vist en la tradició catòlica del Principat de Mònaco un dels seus signes més característics. L'escàndol ha nascut davant les pressions que la Sagrada Rota, el tribunal de l'Església per a les causes d'anul.lació de matrimoni ha rebut per part de la cort de Mònaco. Joan Pau II, com es costum (i no privilegi) en tractar el cas de nul.litat dels matrimonis de les cases regnants o personatges famosos, encarregà fa un any a una comissió de tres jutges l'estudi del cas del matrimoni de Carolina de Mònaco amb Philippe Junot. No se sap encara quina ha estat la conclusió de la comissió si es que hi ha arribat. Tots els signes indiquen que la comissió s'ha pronunciat per la validesa del matrimoni entre Carolina i Philippe i que per tant, Carolina no pot casar-se de nou sense caure en un adulteri.

Mai la qüestió de les anul.la-

cions matrimonials d'aristòcrates, reis o personatges famosos, no ha estat fàcil pel Vaticà. El camí especial que aquestes coses tenen en la Sacra Rota lluny d'ésser un privilegi més aviat és un carreró sense sortida. Després del cas de Napoleó Bonaparte que a la vigília de la seva coronació com a emperador (2 de desembre) aconseguí del papa Pius VII l'anul.lació del seu matrimoni anterior, ha quedat un cas aïllat. Pius VII fou perseguit, exiliat per Napoleó fins aconseguir allò que ell volia. Amb Enric VIII el Papa no dubta a arriscar-se, fins al cisme anglicà per tal de defensar el vincle matrimonial.

En els últims temps el Vaticà s'ha mostrat inflexible: el cas de la germana de Jacqueline Kennedy que es volia casar amb el príncep polonès Leó Radziwill, o el de Carlo Ponti que demanava l'anul.lació del seu anterior matrimoni per poder casar-se amb Sofia Loren. Sempre el Vaticà ha respost negativament, en aquests casos. El gest de Carolina de Mònaco i la seva decisió de casar-se pel civil, ha estat considerat pel Vaticà com un autèntic "desafiament" i una "pressió" fora de lloc.

1983: l'Any de la reconciliació

1983 fou presentat pel Papa com l'Any Sant de la Redempció.

Una redempció de l'home actual a través d'un servei de reconciliació. L'any 1983 presentava amb nombrosos gestos de reconciliació: dos viatges a les zones més conflictives del món i de l'Església: **Polònia i Centre-amèrica**. Els dos viatges, sota el signe de la reconciliació. I en els dos viatges la sensació d'un baixar a compromisos per poder mantenir una pau que no era l'esperada. A **Polònia** un compromís basat en "la raó d'estat", per damunt del cap de **Lech Walesa** i de tants desigs insatisfets. A **Centre-amèrica** de moltes ombres i poques llums, amb el perill de fer profund un cisma ja

latent en tota la catolicitat d'Amèrica Llatina.

En l'any de la reconciliació se celebrava l'any de **Luter**. Mai millor que l'any de la reconciliació, per a un canvi de clima respecte a la figura de Luter i de les Esglésies evangèliques. El gest d'un Papa que després de gairebé cinc segles de divisió entrí dins d'un temple luterà, resi i prediqui, no pot quedar-se en un gest buit, és un gest que els anys venidors han d'omplir de sentit.

En el vintè aniversari de Joan XXIII l'Església ha pogut reflexionar, preguntar-se si continua fidel al Concili, a la llavor sembrada pel "Papa Bo".

Cap marc millor, per això, que el Sínode de la penitència i la reconciliació. L'església

sencera ha escoltat la veu col·legial dels bisbes, en un ambient de llibertat i de recerca només comparable als temps del Concili Vaticà II. Potser els fruits del Sínode no són allò que la veu episcopal anunciava, però de la llavor al fruit, hi ha un llarg camí i paciència per recórrer-lo.

En aquest camí de reconciliació s'ha obert camí el binomi "teologia i armament nuclear", amb gestos i crides a vegades de signe contrari, però amb un gran coratge. El pacifisme cristià comença a arribar a la seva meta.

Santiago Fernandez
(De VN)

El Papa visita la parròquia romana de Sant Camil de Lelis

El Papa, Joan Pau II ha visitat la parròquia de Sant Camil de Lelis, situada al centre mateix de Roma, en un dels barris més comercials de la ciutat, a la via Salustiana, molt a prop de la via Véneto. La parròquia, que pels anys 20, poc temps després de la seva creació, comptava amb 25.000 filigresos, actualment en té uns 50.000.

El temple parroquial, la silueta del qual es veu a la fotografia, fou construït en temps

de Pius X i és a càrrec dels pares camils. El Papa arribà a les 4 de la tarda i tingué la seva primera trobada amb els nens. Parlà especialment als que es preparaven per rebre el sagrament de la confirmació i els explicà que la confirmació converteix el fidel en un "cristià madur, és a dir, un cristià enèrgic que, amb l'alegria sobrenatural de la gràcia i del caràcter rebut en el sagrament, sap confessar la pròpia fe i donar-ne testimoni amb les

idees, amb les paraules i sobretot amb l'acció i amb el comportament".

Durant la missa el Papa, dirigint-se a tots els fidels, pronuncià una homilia, en la qual subratllà la tasca pastoral pròpia dels seglars. Després es va reunir en la sala parroquial amb els representants de les associacions i moviments eclesials; després dialogà amb els pares camils i, finalment tingué una trobada amb els joves.

Cessament de Paloma Gómez Borrero, com a corresposal de TVE al Vaticà

Paloma Gómez Borrero, corresposal de TVE al Vaticà, ha estat cessada del seu càrrec pel director dels Serveis Informatius de l'ens públic, Enrique Vázquez.

La notícia ha estat rebuda amb perplexitat pels periodistes de tot el món, acreditats en la sala de premsa de la Santa

Seu, entre els quals la corresposal de TVE gaudia de gran prestigi. Fins al moment que redactem la notícia no s'ha produït cap reacció oficial per part del Vaticà. La raó que ha donat el director dels Serveis Informatius de televisió, es pr unir en una sola persona els dos corresposals del Vaticà,

Paloma Gómez i de Roma, Javier Pérez Pellón.

Per altra banda, en els mitjans periodístics es dona com a probable que la Secretaria d'Estat no procedeixi a l'acreditació de Javier Pérez Pellón, designat per a substituir en la corresposalia vaticana a Paloma Gómez Borrero.

Vídua 47 anys situada, distingida i culta, cerca relació amb persona mateix nivell amb esperit jove Sensibilitat i cultura; accepta fills.
COSM Equador, 53, entl. 4r.
Tels. 239 12 92-322 31 82.
Barcelona-29.

LLIBRERIA SANT MIQUEL

Catequesi, revistes, estampes, goigs, rosaris, cromos, escapularis, medalles, etc.
Roger de Llúria, 100
Tel. 207 25 98
Barcelona-37

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

SOCIETAT CULTURAL ARGEL·LITANA PERE TRAGÓ SPILL MANIFEST DE TOTES LES CQSES DEL VESCOMDAT DE CASTELLBÓ

A cura de **Cebrià Baraut**
Pati del Palau, n.º 5 - Seu d'Urgell - Tel. 35 00 54
Preu: 1.500 ptes.

Dr. J.L. Viscarri i Trullàs

Psiquiatria - Psicologia
Tractament malalties nervioses i mentals. Alcoholisme.
Visita: Dilluns, dimecres,
divendres de 5 a 2/4 de 8 tarda.
Teléfono: 247 50 97.

Joan Pau II amb els penitenciaris de Santa Maria la Major de Roma

Joan Pau II amb els penitenciaris de la basílica romana de Santa Maria la Major. Entre ells es veu en la fotografia el pare Amalio Valcárcel. Des de fa segles el ministeri de la reconciliació en la patriarcal basílica liberiana és encomanat als pares dominics, que atenen les confessions dels fidels en diverses llengües.

Vaticà dia a dia

Un disc de jazz de poemes de Karol Wojtyła

Amb lletra de 10 poemes escrits pel Papa entre 1950 i 1960 a Polònia i Roma, s'ha publicat a Itàlia un disc de jazz amb el títol "Concert per la Pau".

La música és dels coneguts autors italians Tito Fontana i Sante Palumbo i canta Paola Orlandi. Els títols dels 10 poemes són: "Un obrer en una fàbrica d'armes", "Vigília Pasqual 1966", "Noia desilusionada en l'amor", "Synodus", "La cripta", "Somni", "Els joves", "L'actor negre" i "Magdalena".

Jesuïtes que treballen a països de missió

Dels 26.398 jesuïtes que hi ha en tot el món, 6.101 treballen a països de missió.

D'ells hi ha a l'Àfrica 1.176, a Àsia 4.571, a Amèrica 223, a Europa 73 i a Oceania 58. Són presents a 19 països d'Àfrica, 21 d'Àsia, 6 d'Amèrica, 5 territoris d'Europa i 4 d'Oceania.

Joan Pau II consagrà nou bisbes el 6 de gener

El Papa consagrà nou bisbes el propassat dia 6, festivitat de l'Epifania, a la basílica de Sant Pere de Roma.

Entre els nous bisbes cal destacar el recentment nomenat nunci apostòlic d'Haití, el vice-president de la pontifícia comissió Justícia i Pau i a dos sacerdots italians i un, respectivament de Corea del Sud, Tanzània, Benin, Congo i l'Índia.

Desapareix l'últim bisbe de l'Església uniata de la URSS

Alexander Jira, bisbe de l'Església uniata i heroi de l'Església del silenci, morí el propassat 26 de maig, segons s'ha sabut ara.

Alexander Jira nasqué el 1897 a Ucraïna, on havia aconseguit en gran part que els ortodoxos reconeguessin el primat papal, creant-se així l'Església uniata, de ritus ortodox i fe catòlica. Fou condemnat a treballs forçats i després empresonat i desterrat a la República de Kazajstán, on organitzà una pastoral clandestina.

Missió pontifícia d'ajuda a Palestina

Al llarg de l'any 1983, la missió pontifícia d'ajuda a Palestina ha esmerçat més de dos milions de dòlars en mesures d'ajuda i accions socials.

La major part d'aquesta suma ha estat esmerçada al Líban. Des de 1949 l'ajuda humanitària de la Santa Seu a favor del Pròxim Orient s'ha elevat a 150 milions de dòlars. Amb aquests diners, la missió pontifícia ha donat suport a la fundació de la Universitat de Betlem, que es troba a Cisjordània, territori ocupat per Israel, en la qual estudien 1250 palestins, cristians o no. El Vaticà ha participat en la posada en funcionament de programes d'educació en els camps de refugiats palestins a Jordània, Síria, Líban i en la zona de Gaza. Aquesta ajuda ha fet possible l'obertura de biblioteques a Jerusalem, Natzaret i Betlem i un orfenat en aquesta última ciutat.

CRIDATS A LA UNITAT PER LA CREU DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST. SETMANA DE PREGÀRIA PER LA UNITAT 1984 (18-25 DE GENER).— La creu de Crist és al cor de la setmana de pregària d'enguany i, així mateix, al de totes les Esglésies. És el centre de la predicació, de la litúrgia i del testimoniatge de vida dels cristians. L'esdeveniment del Gòlgota és fonamental per a l'Església dels apòstols i dels màrtirs, com ho és per a l'Església de tots els temps. La creu és una paradoxa. ¿No és signe de sofriment a causa de l'egoisme que divideix i lleva la vida? ¿No hi ha cap relació entre la creu de Crist i els sofriments produïts per les divisions de l'Església i del món? ¿Amb tantes esgarinxades, els sofriments de Crist no perduren en el seu cos, que és l'Església? Tanmateix, com a signe d'amor i d'unió entre Déu i els homes, ¿la creu no crida els cristians a la unitat?

- (1) JESUCRIST MOR EN LA CREU.— Is 53,2-7; He 5,7-9; Mc 15,21-39.
- (2) LA CREU REVELA L'AMOR DE DÉU AL MÓN.— Nm 21,4-9 o bé Is 49,14-16; Rm 5,6-11; Jo 3,14-17.
- (3) LA CREU ENS RECONCILIA AMB DÉU.— Lv 16,20-22a; 2C 5,14-21; Lc 22,14-27.
- (4) LA CREU SUPERA LES SEPARACIONS.— Ez 37,15-24; Ef 2,12-16; Mc 2,13-17.
- (5) LA CREU ENS APLEGA EN UN SOL COS.— Ez 34,11-16; Rm 6,3-11; Jo 11,47-52.
- (6) JESUCRIST ENS CRIDA A COMPARTIR LA SEVA CREU I LA SEVA OBRA DE RECONCILIACIÓ.— Gn 22,1-18; 2C 4,7-11; Mc 8,31-38.
- (7) JESUCRIST ENS CRIDA A DESFER-NOS DEL REPTE DE LES DIVISIONS EN EL

MÓN.— Jr 29,14-7; 1C 1,10-13; Lc 19,1-10.
(8) JESUCRIST ENS CRIDA A LA UNITAT VISIBLE PER TAL QUE EL MÓN CREGUI.— Is 2,2-5; Ga 3,26-29; Jo 17,20-23.

Pregària

SENYOR JESÚS, allargueu les vostres mans ferides, esteneu-les sobre el vostre poble i beneïu-lo. Us ho preguem, guarieu-lo, renoveu-lo, emneueu-lo cap a vós i conduïu tots els seus membres, els uns vers els altres, amb amor. Amén.
(Assemblea de Vancouver)

FÒRUM VERGÉS.— (C/. Rosselló, 223).

Conferència Ecumènica.— Se celebrarà el proper dijous, dia 19, a 2/4 de 8 del vespre, en col·laboració amb el Centre Ecumènic de Barcelona. "La dimensió ecumènica dels viatges de Joan Pau II", a càrrec de monsenyor Ramon Torrella, Arquebisbe de Tarragona.

Dimarts Culturals del Fòrum Vergés.— Horari: a les 6 de la tarda. Dia 17 de gener: "Evangeli segons Sant Mateu" (II). Vida pública de Jesús. Film sonor, de Pier Paolo Passolini. Presentació i comentari a càrrec d'En Lluís Antoni Sobroca, S.J. Dia 24 de gener, "L'orfebreria gòtica i renaixentista". Les custòdies. Conferència amb diapositives, a càrrec d'Antoni Borràs, S.J. Dia 31 de gener, "L'adaptació del sistema escolar a la realitat d'un país, i en concret a Bolívia". Conferència amb diapositives, a càrrec de Na Conxita Ferré.

Escola Bàsica de Catequistes. Centre: Vallès Oriental.— Granollers, c/. Guayaquil, 72. **Curset sobre l'Evangeli de Lluc,** vuit dijous, del 12 de gener a l'1 de març, de 8 a 10 del vespre, pel Dr. Josep Rius i Camps, professor de la Facultat de Teologia de Barcelona. Cur-

set sobre l'Escenograma aplicat a la catequesi, sis dijous, del 19 de gener al 23 de febrer, de 4 a 6 de la tarda, per Margaret Vda. Artís. Informació i matrícula: Mn. Josep Cardús, de 8 a 10 del vespre, tel. 849 31 04.

Exercicis Espirituals.— Cap de setmana, per a dones, homes i joves. Lloc: Casa d'Exercicis de Sarrià. Dies: Del divendres, 3 de febrer, a les 8 del vespre al diumenge, dia 5, a les 7,30 del vespre. També a Sarrià, del 6 al 10 de febrer, se celebrarà una tanda per a dones i nois, dirigida pel P. Falcó, S.J. Informació i inscripcions: O.E.P., c/. Duran i Bas, 9, tel. 301 16 26.

Divina Litúrgia en ritu bizantí.— El GRUP IRINI del Centre Ecumènic, us invita a la propera celebració, diumenge, dia 29 de gener, a les 9,30 del matí, a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià (Plaça de Sarrià).

Ekumene.— (C/. del Carme, 18, pral., Barcelona-1) Ofereix un **Cicle de Taules Rodones.** Tema: "Distribució de la riquesa i cristianisme viu". Dissabte, dia 21 de gener, a les 7 de la tarda. **Reunions per a l'estudi i la conscienciació sobre l'Evangeli.** Primer i tercer dijous de cada mes, a les 8 del vespre.

Setmana de pregària per a la unitat de les esglésies.— Organitzada per les religioses "Filles de l'Església", es celebrarà a la parròquia de Sant Cugat del Rec, c/. Princesa, 21, del 18 al 25 de gener, cada dia a 2/4 de 8 del vespre. El diumenge dia 22, hi haurà una solemne Paralitúrgia, dins de la qual, en les Vespres cantades, predicarà el Rev. Mn. Josep Pons Piñol, rector de Sta. Teresina de l'Inf. Jesús. Hi són convidades especialment les religioses.

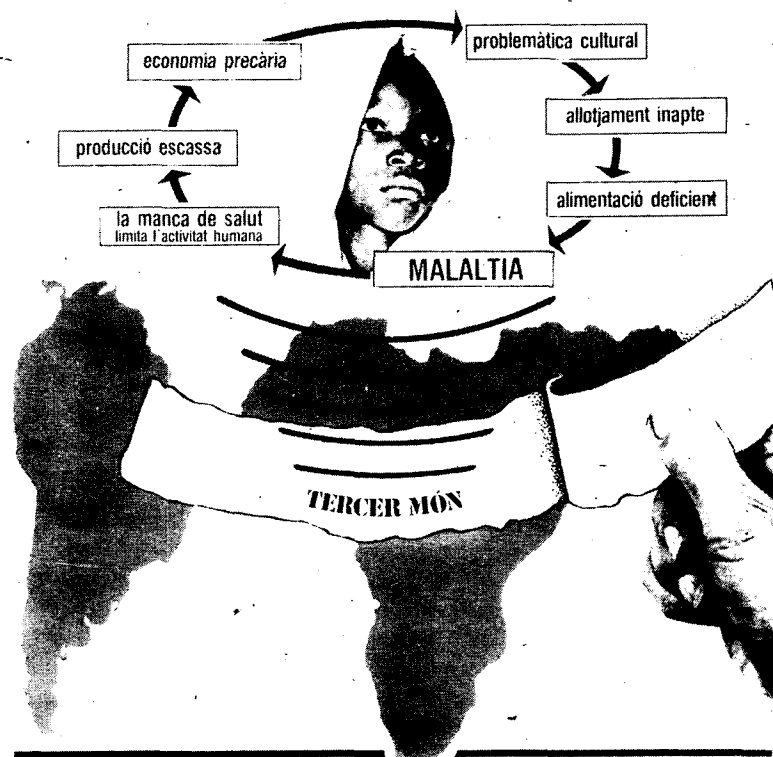
(Ve de la pàgina 1)

Monsenyor Campmany recordà que els objectius dels Cursets de Cristiandat són el preparar cristians per a complir llurs deures com a creients en aquest nostre món i en l'Església. També digué que "se'n diu un Moviment i no una associació ja que hi ha un interès a mantenir únicament unes estructures mínimes però, per principi, no ha d'emprendre cap tasca pastoral específica".

El doctor Campmany digué que els dirigents del Moviment de Cursets han d'estar al corrent de la vida de l'Església diocesana i dels projectes i els treballs pastorals. Així els laics hauran de discernir i inserir-se en el camp o en el context d'acció on vulguin exercir llur compromís cristià.

En el diàleg posterior es parlà del pre-Curset, de les convivències eclesials, de l'estil carismàtic, de la importància i lloc de la pregària, de la ultreia i la reunió de grup; etc. Finalment es feu un "Nodo" sobre les activitats d'els cursetistes diocesans i també de l'expansió del Moviment arreu de l'Estat.

M.C.

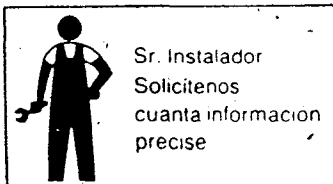
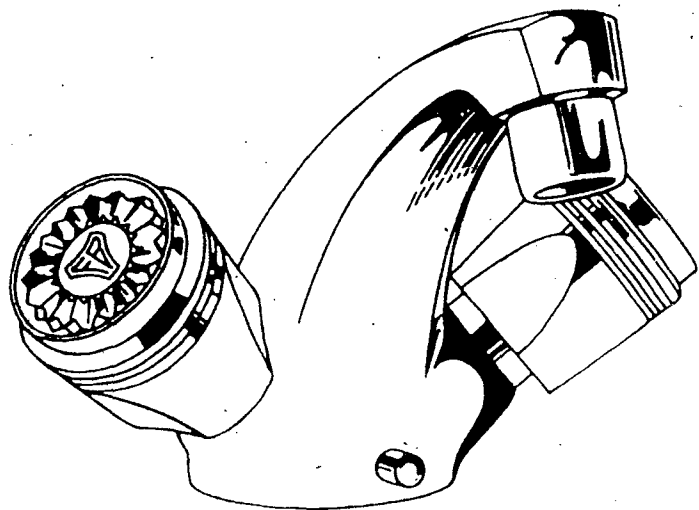
ENFRONT D'AQUESTA REALITAT... HI HA QUELCOM A FER

- divulgar una educació sanitària bona i extensa.
  - prodigar la medicina preventiva i la higiene.
  - formar personal sanitari i proporcionar-ne quan calgui.
  - sostenir hospitals i dispensaris.
  - contribuir amb medicaments, material sanitari i ambulàncies.
- medicus mundi**
Branca Espanyola
- MEDICUS MUNDI, Organisme Benèfic de Cooperació Sanitària, ha contractat el compromís d'ajudar el Tercer Món en tot allò que es refereix a l'àmbit de la salut. Si podeu col·laborar amb nosaltres en aquesta tasca, us ho agrairiem. Escriviu-nos o bé veniu a veure'ns.

MEDICUS MUNDI · Rosselló, 223 · Tel. (93) 2170688 · Barcelona-8

Trianón N

UNA GRIFERIA DE ALTA CALIDAD Y GRAN LUJO QUE SE SUMA A LOS YA ACREDITADOS MODELOS MARBO, CRISTALIA Y BLUE-STAR.

Sr. Instalador
Solicitenos
cuanta informacion
precise

De venta
en almacenistas
de saneamiento.

FELIU BOET S.A.
GRIFERIA NOBLE

Avda. de Roma, 137. Tel. 253 83 20 BARCELONA 11

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT
DIRECCIÓ GENERAL D'ENSENYAMENT PRIMARI

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya convoca concurs públic de mèrits per cobrir, en règim de contracte laboral, les següents places per als equips d'assessorament psicopedagògic:

- 13 places de pedagog
- 2 places d'assistents socials.

Els llocs i les bases del concurs estaran exposades al tauler d'anuncis del Departament (C/ Sant Honorat, 1), a la Direcció General d'Ensenyament Primari (C/Aragó, 210, 5è pis), als Serveis Territorials del Departament a Barcelona (C/ Casp, 15), a Girona (C/ Ultònia, 13), a Lleida (Passatge Pompeio, 2) i a Tarragona (C/ Sant Francesc, 7).

El model d'instància per a prendre part en el concurs podrà ser retirat als serveis Territorials corresponents, on s'haurà de lliurar, degudament redactada i amb tots els documents acreditatius pertinents, fins al dia 30 de gener inclusivament.

BARCELONA.— Convocades pel Sr. Cardenal-Arquebisbe, es reuniren fa poc a la Basílica parroquial de la Mare de Déu de la Mercè unes cinc-centes religioses dels Instituts que tenen comunitats a la nostra Diòcesi.

Celebrant comunitàriament el Jubileu de l'Any Sant de la Redempció, fou també intenció del nostre Pastor unir-se tots en acció de gràcies i pregaria amb les Germanes que aquest any compleixen els vint-i-cinc i cinquanta anys de vida consagrada al Senyor. S'hi afegia la Gna. Soledad Gorrochategui de María Reparadora que ha arribat enguany als 75 anys de vida religiosa.

A l'homilia del Sr. Cardenal exposà el seu pensament sobre la vida de les religioses en el moment present i a la nostra diòcesi.

La trobada, deia, és un signe de la comunió profunda i intensa entre el vostre Bisbe i les religioses a les quals us aprecia moltíssim per tot allò que sou i que feu a l'Església de Barcelona. Aquesta comunió suposa la conversió personal, del cor, sincera, plena i la reconciliació amb Déu i els homes.

La litúrgia de l'Advent ens parla de la fidelitat de Déu i de Jesucrist que ens salvà i de la

Trobada del Dr. Jubany amb religioses: un signe de comunió profunda i intensa

fidelitat de Maria la serventa del Senyor i de Sant Josep, l'home just; però sobretot allà es troba la lliçó d'esperança, virtut sempre necessària —ara més que mai—, que s'apuntala en la fe en el misteri és nodrida per la mateixa fe.

Refer il·lusions

Abans de desenvolupar el contingut de l'esperança cristiana, el Sr. Cardenal volgué compartir el què significa la comunió del Bisbe amb les religioses amb la realitat de l'Església particular dintre de l'Església universal. Comunió afectiva i efectiva del bisbe amb les religioses i amb les seves obres. Llegí el Cànon 369 del cou Codi que recull la doctrina conciliar sobre la teologia de l'Església particular. En ella és fonamental la presència d'un Bisbe, successor

dels Apòstols, servidor del poble i representant de Crist; però la importància de l'Església particular diocesana deriva també, dels seus membres religiosos, religioses, laics. Fa falta una mística de la diòcesi que refaci il·lusions amenaçades de desvirtuar-se.

Preneu consciència, els deia, que la vostra vida i activitats tan valuoses estan en comunió amb els altres que treballen a la Diòcesi. Valorant tot el que hi ha de patrimoni espiritual en el vostre Institut i la formació que en ell us ha estat donada, no us encongíu en els seus límits. L'Església en la "Gaudium et Spes" del Vaticà II afirma que fa seus els desigs, les angories... de tots els homes. Obriu-vos doncs a l'Església diocesana descobrint les il·lusions, projectes, metes d'aquesta. El Bisbe té aquests mateixos objectius.

Sentir amb l'Església és més que pensar, és consentir amb el Pastor i amb tots els que en ella col·laboren a la difusió de l'Evangelí.

Aquesta Església hem de saber-la estimar; és la nostra mare; és aquí on Crist m'estima, és aquí on em trobo amb Ell (Pau VI).

A continuació el Dr. Jubany féu l'anunciada reflexió sobre l'esperança.

Insatisfets per Crist

Els homes d'avui es poden dividir en els satisfets, que res no esperen, i els insatisfets que esperen el que encara no posseeixen. Nosaltres hem d'ésser d'aquests, com sentint Crist a la Creu quan digué: "Tinc set". Però la nostra esperança ha d'estar situada en Crist que es troba avui en la seva Església. L'esperança no exclou el sot-sobre, però ens fa superar, re-

colzant-nos en Déu, tot el que és transitori. Hem d'esperar apassionadament. Som més forts quan esperem que quan posseïm.

Fonamentades en la roca i sabent-se estimats de Déu sortim junts a sembrar i quan el Senyor se'ns manifesti, hi arribarem cantant amb les garbes a les mans.

El Sr. Cardenal acabà la seva allocució fent referència a l'Eucaristia que estava celebrant, que oferia per la fidelitat de totes, perquè el Sí de Maria es perpetués en elles, i invocant la Mare de Déu de la Mercè, Patrona de l'Església de Barcelona.

Finalment els encomanava que portessin el seu record i benedicció a totes les Germanes de les seves comunitats.

Acabada l'homilia pujaren al presbiteri les Germanes que havien de renovar els vots i llegiren una fórmula comuna davant del Sr. Cardenal i de les Superiores Generals dels Instituts de Carmelites de Sant Josep i de les Serventes de la Passió, que participaven en la celebració.

En acabar l'acte, el Sr. Cardenal rebé les religioses al cambril de la Mare de Déu i les obsequià amb un senzill recordatori de la festa jubilar.

Quaranta un avis poden fruit de la Residència de Navarcles

NAVARCLES.— S'ha inaugurat ja completament acabada, la residència "Amics dels Avis". El procés es remunta nou anys enrera quan es va parlar per primera vegada de la necessitat d'una residència. Va néixer a l'escalf de la parròquia i, gràcies a la resposta generosa d'un poble, avui es pot contemplar l'obra bellament acabada. Fa sis anys que s'inaugurava la primera fase, en la qual 20 avis ja varen poder gaudir dels seus serveis. Ara 41 avis podran disposar de la residència, ben atesos per les germanes religioses.

Han partit vers la Missió Claretiana de Lambare-Asunción

(Paraguai) les Germanes Claretianes (del P. Pujol) M.ª Àngels Bres i Musachs, natural de Vic, i Maria Codinachs i Soler, natural de Folgueroles. Amb elles partí també la Srta. Teresa Pujol i Dordal, natural de Calders, que col·laborarà en la Missió com a missionera seglar. Totes tres treballaran, de moment, en la parròquia de Sant Joan Baptista de Lambare i, després de la deguda ambientació i aprenentatge de la llengua, en una missió de la selva amb els indis guaranís.

Felicitem les nostres intrèpides missioneres i els desitgem un gran èxit en la seva obra apostòlica.

PENSANT-HO BÉ

"A casa dels joglars, tothom balla al contrapàs"

És ben cert que les persones actuem sovint segons el que ens envolta. L'ambient, diuen els psicòlegs, pesa com el plom. Enmig d'aquest gran encontre de llibertats que és la vida, costa qui-sap-lo mantenir la pròpia autonomia. I si és veritat que no han de ser les circumstàncies les que facin la persona, sinó que la persona ha de ser capaç de senyorejar-les totes, també és cert que no podem tancar portes i finestres a les partitures i batutes amb què, els joglars de torn, envaeixen l'àmbit social. Sovint, som al ball i hem de ballar, vulguem o no, al so que toquen.

El gran teatre del món, és també una gran sala de ball: la ballem a casa, al treball, al carrer. No és del tot veritat que "la vida és un tango". També hi ha passos de vals, de polca, de fox-trot, de rock, sense deixar els rigodons i els minuets, i sense oblidar el contrapàs de l'adagi que, amb motiu d'esdeveniments socials d'embalum, aconseguix que la ballem tots a l'aire del mateix ritme.

S'arriba a certa edat en la qual hom pot dir, i si no es diu es pensa, que ja té tots els balls compromesos. Però és inútil. Les bruixes de cada moment et treuen a ballar encara que sigui a empentes i esbufegant. Quan ens toca ballar amb la maca, una trepitjada a l'ull de poll o un mal pas fan de més bon suportar-o passen més desapercebuts. Quan ens toca ballar amb la lletja és com ballar de capoll, i això mareja el ballador més jove i empedreit.

La veritat és que, avui, es té poca ballera. Allò de saltar i ballar d'alegria, cada dia és més escàs. És clar que, gràcies a Déu i a la grandesa de la persona, sempre és possible que, àdhuc amb les cames trabades, ens balli el cor. El misteri personal de cada jo, és tan gran insondable i complex!

Amb el tripijoc de la vida moderna, sempre apressada a cops d'accelerador, de balls de plaça i de carrer, n'hi ha pocs. Els balls públics, majoritàriament, s'han encauat en modernes caveres artificials. Fins i tot hi ha qui diu que, alguns balls que no són precisament ballmanetes, són més propis de l'home de les caveres que de l'home d'avui. Ells ho sabran. I els balls personals, han deixat de ballar-la grassa, per ballar-la magra. A més, hi ha molts afectats pel ball de Sant Vito. I arreu, arreu, amb perdó dels folklorics, està vigent el ball de bastons o de les bastonades.

Una bona injecció de l'art de joglaria no ens aniria malament, perquè, malauradament, cada dia és més difícil que ens balli l'aigua als ulls, seduïts, il·lusionats pels abelliments que ens ofereix la vida. Els mitjans de comunicació social s'han entossudit que les bones notícies que, sortosament, sempre superen les dolentes, no són notícia. Només se'ns demana solidaritat a l'hora de la guerra, de la pesta i de la tempesta, i no a l'hora de la pau i de la festa. I per més egoisme que covem, tampoc no som de fusta.

Els qui tenen la paella pel mànec, i el mànec i tot, que recordin que les persones no som baldufes. I, tots plegats, fem un acte de fe i d'esperança en la persona i en Déu: pouem del cor i de la vida, aquella serena i coratjosa joia del viure, aquella música i aquell ball d'il·lusions sempre joves.

Perquè la fe és més forta que tots els guirigalls humans, i no és cap vergonya dansar i ballar a la presència de Déu, com féu David. Perquè, no en dubtem pas, l'últim ball, és del Senyor de l'Amor i de la Vida.

Xesc Soliu

Girona

Misses per a infants i joves: una interessant experiència a Banyoles

BANYOLES.— La parròquia de Santa Maria dels Turers està fent un notable esforç per acostar les celebracions eucarístiques als infants i als joves. Així, cada quinze dies té lloc una missa a les dotze del matí dels diumenges, dedicada especialment als petits. Aquests es queden a part, en un local proper a l'església, on se'ls explica la primera part de la cerimònia, és dir les Lectures i l'Evangelí. Això es fa amb l'ajut de murals, diapositives, etc., i en el moment de la Pregària dels Fidels els petits entren a l'església, unint-se a la comunitat dels més grans.

També s'està fent una experiència interessant amb els joves, conjuntament amb l'altra parròquia de Banyoles, Sant Pere. Així, cada últim diumenge de mes, té lloc una missa especial per ells, en la qual s'intenta crear un ambient alegre, de reflexió sobre temes actuals, cançons juvenils, etc.

Moltes vegades aquesta primera part de la missa tracta d'un tema concret, de manera que tot el que es llegeix i es fa té una relació amb ell. Els presents participen el màxim possible, tant en la preparació de la celebració eucarística, com en la seva mateixa realització.

Per últim, cal dir que en la diada de "Germanor" es re-

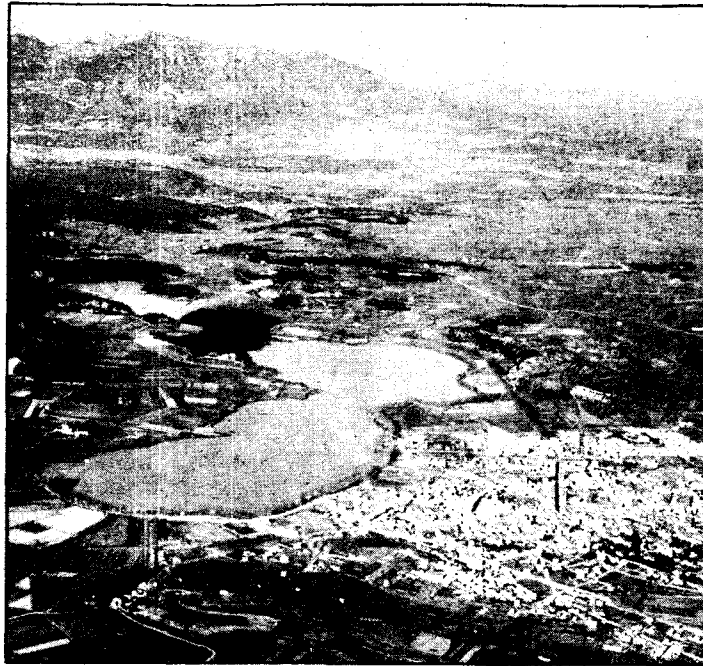
colliren 605.557 pessetes a la parròquia de Santa Maria i 102.431 ptes. a la de Sant Pere.

650 anys de l'església

Precisament, el propi passat mes de desembre la parròquia de Santa Maria dels Turers de Banyoles va celebrar el 650 aniversari de la seva consagració. Les obres de construcció d'aquest bell temple gòtic havien començat l'any 1250 i s'acabaren el 1333, treballant-hi el famós mestre Pere de Torroella de Fluvià.

Una de les peculiaritats de l'edifici i és la seva espadanya en forma de cadireta, una de les poques que existeixen dins aquest estil i època. En la fornícula central del seu retaule barroc que fou tallat per l'escultor Rafel Carrera segons explica mossèn Constans, hi figurava una imatge de la Verge, dreta i amb l'infant Jesús a la mà esquerra. Amb tot, ja a principis del segle XVIII se celebrava amb gran solemnitat la festa de l'Assumpta, que és la Patrona actual.

Amb motiu, doncs, de l'aniversari dels 650 anys d'existència el bisbe de Girona, monsenyor Jaume Camprodon, presidí la missa concelebrada i a la qual hi assistí un gran nombre de fidels. Tres hores abans la coral "Montserrat" de Terrassa havia donat un bonic

concert que també fou molt concorregut.

Mort del pare Nolasc del Molar a Sarrià

El dia 10 de desembre va morir a Sarrià el Pare Nolasc del Molar, caputxí, qui havia passat la millor part de la seva vida a la capital de la Garrotxa. Ací desenvolupà una tasca molt important com a escriptor i investigador, a l'ensenyar que com a director espiritual. Entre els seus treballs històrics més coneguts cal recordar els llibres publicats sobre l'església de l'Esperança, de la Canya; la Universitat d'Olot; el procés d'un Bruixot, etc.

També col·laborà assíduament a la revista local "Pyrene". Per la seva tasca fou anomenat Fill adoptiu de la Ciutat d'Olot i President Honorari del Patronat d'Estudis Històrics de la Comarca.

El senador Ramon Sala ha demanat públicament que l'ajuntament olotí li concedeixi un carrer de la ciutat a fi de perpetuar la memòria popular del Pare Nolasc. Un home que "ens ha fet el regal de descobrir-nos indrets desconeguts, edificis ignorats, documents recòndits i tradicions perdudes", afirma el parlamentari gironí.

M. Caballé

Girona

Finestral de la caritat

Caritas Diocesana de Girona és al carrer Francesc de Ciurana, 10, i respón al telèfon (972) 20 49 80.

Moltes famílies no poden gaudir d'allò més mínim degut a les seves situacions, (atur, malalties, solitud...)

Què podem fer per ajudar-los?

N.º 1.127.— Cap de família vidu, amb sis fills, actualment sense treball. Pendent de cobrar subsidi d'atur. Els dos grans treballen, però amb el salari que perceben no poden seguir endavant. Sol·liciten 30.000 pessetes per pagar endarreriments de lloguer de la vivenda i electricitat.

N.º 1.128.— Atès sense publicar.

N.º 1.129.— Dos joves atesos puntualment per un centre d'acolliment privat. No tenen família. Pendants d'ingressar a un centre sanitari i de cobrar el subsidi d'atur. Per despeses de primera necessitat sol·liciten 30.000 pessetes.

N.º 1.130.— Mare soltera, amb treballs esporàdics i un fill de curta edat, sol·licita 30.000 ptes. per pagar aliments de primera necessitat i els rebuts de lloguer de la vivenda endarrerits.

N.º 1.131.— Vídua amb sis fills petits. La pensió que cobra de viudetat no li permet atendre les primeres necessitats. Tenen deutes pendants en concepte d'aliments per un import de 19.417 ptes.

N.º 1.132.— Esposa abandonada pel marit, amb quatre fills petits d'edat escolar. No té cap pensió, únicament uns petits ingressos en treballs domèstics esporàdics. Té pendants de pagament 45.000 ptes. en concepte d'aliments de primera necessitat.

N.º 1.133.— Cap de família en situació d'atur, amb sis fills petits, ha exhaurit les prestacions. Pendent de trobar un treball. Ha contret deutes en concepte de lloguer de vivenda per un import de 40.000 ptes.

NOTA: En els donatius que entregueu per aquesta acció remarqueu, si us plau, "FINESTRAL DE LA CARITAT".

Els donatius s'accepten tant per l'import total com per a cobrir part de la petició i poden fer-se per lliurament o transferència bancària, entregar-se directament a Caritas Diocesana o bé mitjançant la parròquia respectiva.

Tarragona

Noces d'or sacerdotals de mossèn Manresa, a Cambrils

CAMBRILS.— La comunitat parroquial de Santa Maria de Cambrils, ha celebrat diferents actes commemoratius del 50è aniversari de l'ordenació sacerdotal de mossèn Josep Manresa, el qual des de fa vint-i-dos anys regeix els destins espirituals de la parròquia en la seva qualitat d'ecònom.

La festa va ser presidida pel Sr. Arquebisbe-Primat de Tarragona Dr. Ramon Torrella que va concelebrar la Missa amb l'Arquebisbe emèrit Dr. Josep Pont i Gol, el propi sacerdot homenatjat mossèn Josep Manresa i els preveres mossèn Josep R. Pascual, mossèn Creu Sáez i mossèn Peirot.

La concelebració va tenir com a marc el Santuari de la Mare de Déu del Camí, que va omplir-se de gom a gom de fidels desitjosos d'unir-se al

seu pastor en tan emotiu esdeveniment. En els cants hi participà, juntament amb el poble, la Coral "Verge del Camí" dirigida pel mestre Angel Recasens.

En la homilia Monsenyor Torrella Cascante es va fixar en les lliçons que ens aporten els llibres sagrats, fent seguidament una glosa de l'activitat apostòlica de mossèn Manresa al llarg de tants anys i una crida a les famílies cristianes i al jovent per tal que prenguin consciència del problema que pels nostres pobles representa la manca de vocacions sacerdotals, cominant a tots a una actitud del tot generosa en aquest sentit.

A l'ofertori i en nom de la comunitat parroquial féu un breu parlament el Sr. Josep M.ª Vallès que agrafà la tasca realitzada per mossèn Josep a la

parròquia i féu una referència als obsequis que seguidament li foren presentats, fruit de la veneració i de l'estima de tota la feligresia. Aquestes ofrenes van ser, per part de l'Ajuntament la insígnia d'or de la Vila i una col·lecció de llibres i per part de la comunitat de la parròquia, un copó per a ser usat en el propi Santuari, la "Història de Catalunya" de Rovira i Virgili, una ceràmica representant la Torre de l'Ermita i un àlbum de fotos.

La santa Comunió va ser repartida a centenars de fidels pels dos prelats i pel sacerdot homenatjat. Abans d'acabar la Missa el Dr. Pont i Gol va dirigir unes paraules a mossèn Josep Manresa recordant els molts anys de servei a la parròquia i a l'Església, felicitant-lo i desitjant-li força anys de vida per

poter continuar la tasca que va ser-li encomanada quan va ser ordenat prevere. Finalment va ser el propi Sr. Rector el que, tot emocionat, va pronunciar un breu parlament en el qual va agrair als prelats la seva bondadosa actitud en voler acompanyar-lo en aquesta diada tan plena de significada i al poble fidel l'estima que en tant alt grau li havien manifestat, posant-se com sempre —digué— al servei de tots mentre tingui forces per acomplir el ministeri amb què el Senyor l'havia marcat.

Acabada la Missa van ser molts els cambrilencs que van voler saludar els prelats tarragonins i felicitar mossèn Josep en aquesta joiosa efemèride de la seva vida.

Josep Salceda i Castells

Barcelona

Sant Ramon de Penyafort, un dels Pares de Catalunya

El cardenal Jubany glossà la importància de la seva obra jurídica per a l'esdevenidor del nostre poble

BARCELONA.— La ciutat de Barcelona ha celebrat la diada de sant Ramon de Penyafort, un dels Pares de la Catalunya de sempre, i figura senyera universal en el camp de la jurisprudència religiosa.

Amb aquesta avinentesa, CATALUNYA CRISTIANA creu interessant reproduir uns fragments del pròleg que el cardenal Jubany, arquebisbe de Barcelona, va escriure per la traducció catalana del Codi de Dret Canònic (Codex Sacrae Disciplinae Leges), en els quals fa una meritòria recordança de sant Ramon de Penyafort.

"El dia 25 de gener de 1983 fou veritablement una jornada històrica: Joan Pau II signà amb la seva rúbrica la Constitució Apostòlica "Sacrae disciplinae leges", amb la qual va promulgar el nou Codi de Dret

Canònic per a l'Església llatina. Acabada la cerimònia el Papa digué: "Ens encomanem a la misericòrdia de Déu, perquè aquest és un esdeveniment històric; serà la posteritat la que jutjarà el que hem fet". (...)

"Arribats en aquest punt, hom podria preguntar: ¿és necessària una traducció catalana del nou Codi de Dret Canònic? La resposta a aquesta pregunta no pot ésser considerada des d'un angle exclusivament utilitari, sinó més aviat científic i cultural. Aleshores la conclusió afirmativa és evident. ¿És forçós recordar que un gran català fou el compilador de les Decretals de Gregori IX, que tingueren una gran importància en la tradició jurídica de l'Església des de l'any 1234 fins als començaments d'aquest segle XX? Aquell que fou "confessor de Reis i Papes, Penitencier major", com diuen els goigs

populars, fou també un gran conseller de Jaume I el Conqueridor, el rei més gran de la nissaga dels monarques de la Corona d'Aragó. Sant Ramon de Penyafort, un català ben universal, mereix ara el nostre record. A ell no li fou encomanada per Gregori IX la tasca de crear el dret eclesiàstic, sinó de

fer una compilació de la normativa existent. I la realitzà amb rigor científic i pastoral alhora; modificà, completà, precisà i ordenà les decretals. No féu un Codi en el sentit modern de la paraula, sinó una col·lecció que esdevingué pública, la més important després de la privada del monjo Gracià al segle XI. El nostre gran jurista Duran i Bas digué que, com a conseqüència de la compilació de sant Ramon de Penyafort, "el dret eclesiàstic es féu *lex nota* per tothom; la regla del dret adquirí, com a norma de vida en el si de la societat religiosa formada pels fidels, aquelles característiques i condicions, pròpies de tot dret positiu".

"D'ací deriva la transcendència de l'obra de sant Ramon de Penyafort, aquell dominic català que morí nonagenari al convent de Santa Caterina de Barcelona. La influència de la

seva col·lecció en la formació del *ius commune* dels països medievals i moderns, és ben notòria. A Catalunya, per exemple, hom no pot pas oblidar que el dret canònic de les decretals —i no pas el Codi de l'any 1917— fou supletori del dret català, fins a la promulgació de la nova Compilació del Dret Civil Especial de Catalunya, que tingué lloc el dia 21 de juliol de 1960.

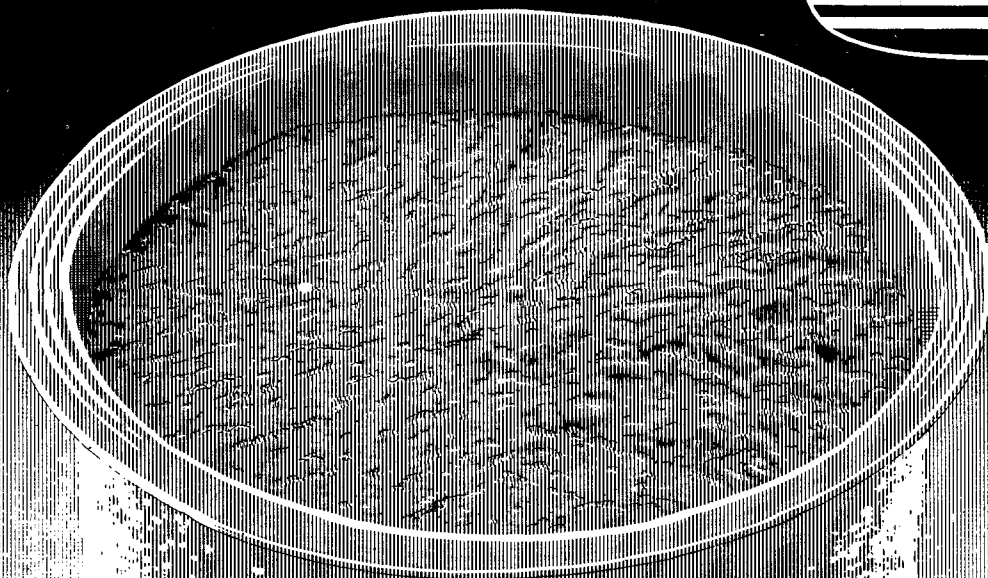
"¿No podríem considerar aquesta traducció catalana del Codi de Dret Canònic promulgat pel papa Joan Pau II, com un record i un homenatge adreçats al gran canonista sant Ramon de Penyafort?

"Cal afegir-hi també un altre mèrit que hom no pot pas menysprear: aquesta edició catalana del dret de l'Església és una valuosíssima aportació a la cultura del nostre país i a la ciència jurídica de Catalunya."

MOUSSE

com un bombó gelat

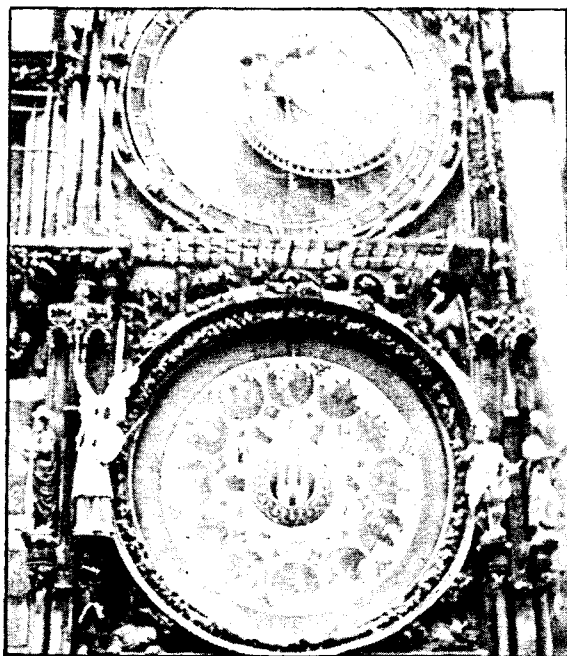
DANONE

MOUSSE
DANONE

ES PREN
BEN FRED

Barcelona

Paràbola del vell despertador

La pau de la nit

T'imagino, amic, en aquesta hora de la nit. Sé que en aquest poble de la nostra terra —tu i jo prou en sabem el nom—, al costat d'un petit bosc, hi ha la teva casa. Et veig assegut, a la vora del foc. Estàs sol. Els altres, mig cansats, mig avorrits pel teu silenci, t'han anat deixant sol. Te n'has adonat? Tu estaves abstret, llegint aquesta revista. Ara l'has tancada, però la tens encara a les mans. Els teus ulls, potser, segueixen aquest fum que, sense presses, va perdent-se xemeneia amunt. A fora fa fred. Ha passat Nadal. Com brillen, llunyanes, les estrelles!

Veus amic? En aquest moment, una mica trist, volia contar-te una petita història.

El vell despertador

Jo tenia un vell despertador. Funcionava bé; seguia el seu ritme i feia la seva comesa.

Era vell però segur, en trenta anys gairebé no havia fallat mai.

Un dia, a començaments d'estiu, em va caure a terra: es va trencar el vidre i un peu, un suport; però continuava marcant el temps i les hores amb la seva seguretat de sempre.

Vaig portar-lo al rellotger. Una botiga important de Barcelona, perquè jo me l'estimava el meu despertador. Erem a primers d'estiu.

El rellotger se'l va mirar i em va dir: —És d'una marca molt vella, ja no se'n fabriquen ara, però li arreglarem.

Es va quedar el rellotge i jo, sovint, anava passant per la rellotgeria:

—No està encara, em deien els primers dies.

—Ara l'examina el tècnic, em digueren més endavant.

Em va sorprendre això del tècnic. Realment devia ser difícil de trobar un vidre adequat al meu despertador. I encara vaig pensar: malament si cau en mans dels tècnics.

—No trobem la peça, em continuaren dient mesos després.

—És un cas difícil; no sé si el podem resoldre, em confirmaren a primers d'octubre.

Jo els volia dir que només era el vidre trencat, però la cosa estava en mans de tot l'equip de la rellotgeria i no hi hagué manera.

Finalment, a primers de novembre, em retornaren el vell despertador, desmuntat, però amb el peu soldat i una inscripció enganxada sobre el vidre nou que deia: "No tiene arreglo".

Jo estava enfadat de debò!

Tot un comitè de rellotgers —com metges sense amor— havien inspeccionat el meu vell despertador i havien decretat que no tenia cura, que era inútil, que no servia per a res. Com que era vell, l'havien examinat amb una lògica freda i sense entranyes...

Un grup d'especialistes, un comitè reunit! El que pot canviar la realitat un comitè reunit! Si ja ho diuen: Sabeu què és un camell? Un camell és un cavall dissenyat per un comitè d'experts reunit.

Però no vaig gosar demanar explicacions al vell rellotger.

El rellotger

I si tingués raó?

En sap tant de comptar les hores un rellotger! I la nostra vida està feta d'hores viscudes i recordades.

Un gran savi, Henri Bergson, ho va dir molt bé: "Crec que la nostra vida passada està aquí, conserva-

da fins en els més petits detalls, que no oblidem res, i que tot el que hem percebut, pensat i volgut des del despertar de la nostra consciència, persisteix indefinidament".

I si fós que el rellotger hagués diagnosticat la meua vida? Em feia por que fós cert que la meua vida no tingués cura.

Em veia malalt al llit, com el vell despertador caigut a terra, i mentre al defora començava, lenta i solemne, la nevada de Nadal, em venien els records de la meua infantesa i de la meua joventut:

—Va ser un regal de casament el vell despertador...

Dringava alegre quan es despertaven els nostres fills...

Maleït rellotger! Per què no el va voler arreglar el meu rellotger?

Ara no puc comptar les hores de la meua joventut. Ara tot amenaça ser gris, com la maduresa de les nostres vides, i jo em veig impotent i decebut per no haver tingut l'ardiment de dir als del meu voltant, als meus amics, al meu poble, a tots els homes, que seguissin el camí que —ara ho veig clar— els hauria fet feliços. Un camí de senzillesa, de menys complicació, de gens d'egoïsme.

No he gosat mai de donar un cop a l'espatlla de l'amic i ensenyar-li aquest camí! I ara les meves possibilitats estan marcides, i el gran silenci de la neu ja no me les deixa dir aquestes paraules.

Per davant de la botiga del rellotger —en el carrer concorregut de la ciutat— del matí al vespre, i tota la nit, passen i passen els homes i les dones, els joves, els vells i els infants. Alguns s'hi deturen i entren. Tots volen que els seus rellotges senyalin l'hora precisa.

Però el vell rellotger compta i recompta el temps de llurs vides. I moltes no marquen pas l'hora que caldria. El ritme s'accelera pel plaer, per la cobejança, per l'enveja, per la falsedat, per l'odi. I el rellotger ho sap que les vides cauen per terra i es trenquen. Alguns, com jo, es pensen que és poca cosa —un vidre, un suport—, i que tot s'arranjarà fàcilment. Però no, ens enganyem: No hi ha cura.

Es la meua vida? És la teua vida? És el nostre país? És la humanitat? Per què les llencem per terra les nostres vides?

Bon rellotger, que vas comptant les hores que cauen lentament en la nit: fes-me aprendre el ritme plàcid i serè de les hores, de la llei que Déu ha marcat al nostre viure. Ensenya'm, tu que en tens el secret, que no cal pas gran cosa per ser feliç: estimar sense complicacions ni cobejances, estimar tothom, ser senzill...

Cada any, tots-els rellotgers de la teua botiga fan retornar Nadal. Llavors, al cor de la nit, el vell despertador pot tornar a posar-se a tocar. I nosaltres, encara que siguem vells o hàgim perdut l'esperança, podem desvetllar-nos amb la nostra vida a les mans com els infants: tota una vida al davant per ser humilment feliços!

Comiat

Al defora fa fred. S'està bé aquí, a casa teua, al costat del petit bosc.

Moltes gràcies, amic, que m'has acompanyat en aquesta petita història.

I, encara, gràcies a Déu.

Tu penses el que dic?

Em sabia greu de deixar-te sol en aquest silenci impressionant de la nit.

Pensa en Déu.

Marcel Galobart

Tres notes de Sabadell

125 anys de la Caixa d'Estalvis de Sabadell

SABADELL.— La Caixa d'Estalvis de Sabadell, fundada el 1859, quan Sabadell comptava amb uns 10.000 habitants, fou la setena de l'Estat Espanyol i la segona del Principat. L'any 1915 inaugurà l'edifici social d'estil Modernista al carrer de Gràcia, de Sabadell. La seva xarxa d'oficines és estesa per les comarques del Vallès, (Oriental i Occidental), Barcelonès, Baix Llobregat, Osona, fins arribar en l'actualitat a 90 oficines. La seva Obra Socio-Cultural va obrir el 1928 una Biblioteca Popular, que avui, juntament amb quatre més, compta amb un total de 364.000 lectors i 129.000 volums.

Té al seu càrrec la Clínica Infantil del Nen Jesús, avui transformada en Policlínica Pediàtrica i Centre de Medicina Preventiva, única d'aquesta especialitat en tota la Comarca. En-

guany celebra el 125è aniversari de la seva fundació. Un dels primers actes que ha encetat les festes del cent-vint-i-cinquè aniversari fou la inauguració de l'Exposició denominada "La Moneda, mirall de la nostra història", que acull la famosa col·lecció Vincke, recentment adquirida per la Caixa d'Estalvis, que és el tercer fons numismàtic en importància als Països Catalans, pel que fa a la moneda catalana, i que ha passat a enriquir el patrimoni de la ciutat.

La citada Exposició que ha quedat instal·lada en el saló modernista de l'edifici de la Caixa, és il·lustrada amb un ampli estudi del sistema monetari català al llarg de la seva història i una detallada explicació de cada una de les peces, entre les quals s'hi compten també exemplars de les monedes episcopals de Girona i de Vic.

El Romànic del Vallès, un llibre de Ramon Vall

Amb aquest títol fou presentat al Museu d'Història de Sabadell el llibre de l'estudiós Ramon Vall i Rimblas, amb dibuixos de l'artista Agustí Masvidal, ambdós dels "Amics de l'Art Romànic", en un acte que emplenà la sala "Miquel Carreras". Hi assistiren el Director General del Patrimoni Artístic de la Generalitat, Sr. Jordi Bonet, el qual obrí l'acte, dient que voldria encomanar a tots els assistents la dèria del romànic, i digué que, no té només un interès arquitectònic, sinó que és una part important de la cultura del país, de la cultura catalana.

El Sr. Joan Ainaud de Lasarte, de l'Institut d'Estudis Catalans destacà els mèrits que concorren en el llibre "El Romànic del Vallès", tant pel text, fet per un ferm especialista com és el Sr. Vall, com pels dibuixos de Masvidal, que situa en tot moment les petites i grans construccions romàniques amb l'ambient que les envolta, entremig de la vida a les masies o a les poblacions i el paisatge. Tant el llibre com els dibuixos originals quedaran uns dies exposats a la sala del Museu d'Història de Sabadell.

L'agrupació de pessebristes a l'Acadèmia Catòlica

Des del dia 17, de desembre en què fou inaugurada, romangué en una de les sales de l'Acadèmia Catòlica de Sabadell la important Exposició de Pessebres que cada any organitza l'Agrupació de Pessebristes de Sabadell.

Obrí l'Exposició un pessebre de la benvinguda instal·lat en el vestíbul i, pel que fa al Grup de Jovent, hi havia dotze artístics pessebres que representaven diversos temes de Nadal, des del casament de Josep i Maria, fins a la Fugida d'Egipte. Seguien un total de deu diorames

construïts per notables mestres pessebristes acreditats en la història del pessebrisme sabadellenc, de diversos temes del cicle nadalenc. Cloïa l'Exposició un clàssic pessebre popular.

L'acte d'inauguració que fou un èxit de públic que formà una llarga cua de grans i xics, que, com cada any, visiten aquesta exposició per la qual hi passaren molts escolars de Sabadell i comarca, i entre altres ciutadans es va calcular que hi desfilaren uns 35.000 visitants.

D. Viñas

Solsona

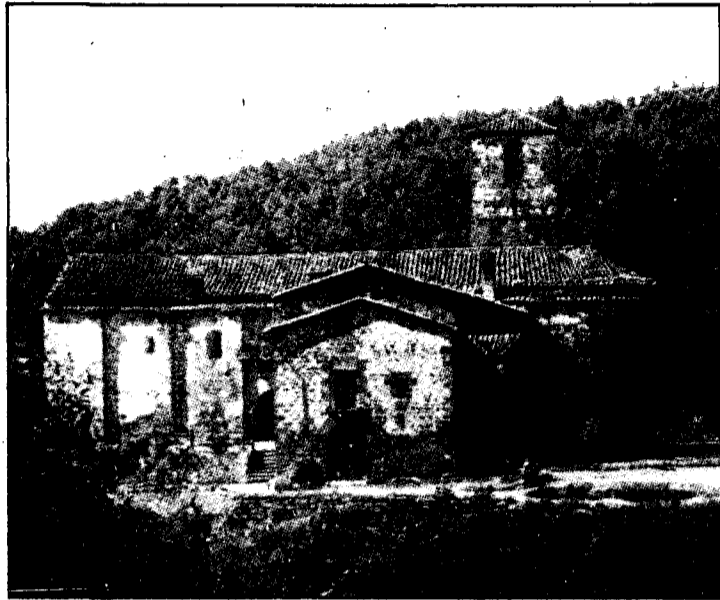
Les seves portes obertes donen vida al poble

A Olius la rectoria està al servei de vilatans i forasters

OLIUS.— Són moltes les cases rectorals que s'han posat al servei del poble i de gent que no és del poble, però que hi donen vida. És molt trist arribar a un poblet que té les campanes mudes i la rectoria tancada. Això també s'esdevé bona part de la setmana a Olius, però no tota, sense comptar-hi els turistes que s'arriben a visitar la cripta i el cementiri. Aquesta tardor han tingut ocasió d'acollir a la rectoria grups diversos de gent que s'hi han trobat molt bé: jubilat d'Igualada, tres jovenets de més de setanta anys que anaven a peu a Andorra amb una tirada de vuit dies, amb la motxilla a l'esquena com si tal cosa; monitors d'un grup de colònies d'estiu de Berga; antics escoltes de Solsona, Olius i d'altres llocs, que ja tenen la fillada que els puja a cavall i els tiba les faldilles, etc. El que deixa al començament: Olius té vida, no sols història i art.

De Falgars intitolada

LA POBLA DE LILLET.— S'ha celebrat la tradicional festa de Santa Cecília, patrona de la música. Entre Mn. Juli Canut que predicà l'homília de la missa i la senyoreta Pepeta Comellas, que obrí la vetllada literàrio-musical, la figura de Mn. Carles Garcia i Rosell (Berga, 1890-Puigreig, 1971) en els seus aspectes humà, sacerdotal i musical, es féu ben present, com si revivís, entre els participants en la diada. Hi hagué poesies a càrrec dels mossens Joan Roig, Dídac Faig i Climent Forner. Hi hagué, com a cloenda de la vetllada, un magnífic documental sobre "Sant Llorenç, prop Bagà, mil anys d'història". Hi hagué, no cal dir, cançons ("Terra de cançons, la Pobla!"), com la tan popular "Del monestir a La Pobla", i els tradicionals rodolins de Mn. Francesc Bajona. I, és clar, els goigs a la Mare

de Déu de Falgars, meravellosos, únics. I una carta d'adhesió del bisbe Miquel beneïnt tots els

assistents. L'any vinent aquesta festa se celebrarà a Berga. Així es va decidir democràticament.

Curs Bíblic Radiofònic per Ràdio-Manresa

Des de la primera setmana de novembre, i cada divendres a 3/4 de nou del vespre, s'emet un Curs Bíblic Radiofònic per les antenes de Ràdio Manresa que cobreix, entre altres, les comarques del Bages, el Berguedà i part del Solsonès. El curs és a càrrec d'un equip de membres de l'Associació Bíblica de Catalunya, dirigit per Mn. Joan Magí, president de l'Associació. Es començarà per l'Evangeli de Lluc. Una setmana es parlarà de l'Evangeli i l'altra es presentaran informacions ambientals del temps de Jesús. El curs és realitzat als estudis del Departament de Ràdio de l'arquebisbat de Tarragona. Creiem que força persones poden aprofitar aquestes emissions bíbliques per a un millor coneixement de les Escriptures.

Finestral de la caritat

Motiu d'esperança

En arribar a la cantonada de l'any que s'acaba és, quasi, inevitable mirar enrera. 1983 haurà estat per a alguns —tant de bo que per a molts— un bon any. Per a altres, en canvi se'ls hauran quedat les esperances a mig camí.

No obstant, sempre pot haver-hi un motiu per a seguir esperant. Un somriure oportú, un gest amable, una mà que s'allarga... En definitiva, ser motiu d'esperança. De fet, costa tan poc i és tant!

Demandes

9.582. - Muller separada del marit des de fa quatre anys, amb dos fills de 9 i 7 anys. Li urgeix pagar l'endarreriment del lloguer que puja 15.000 ptes.

9.583. - Cap de casa malalt de tuberculosi i en atur. Té tres fills de 10, 7 i 5 anys. Per aliments i lloguer 20.000 ptes.

9.584. - Matrimoni jove amb un fill de 7 mesos es troba sense feina. Per despeses imprescindibles li son necessàries 20.000 ptes.

9.585. - Anciana de 73 anys, sola i malalta. Se li tramita el cobrament d'una pensió. Urgeix liquidar 15.434 ptes.

9.586. - Per malaltia i atur, a un pulidor amb tres fills, el gran de 15 anys, li son necessàries 14.570 ptes. per estar al dia en el pagament del lloguer.

9.587. - A causa d'accident, un peó ha quedat invàlid. Té tres fills d'11, 8 i 6 anys. Per lloguer i medicaments calen 25.130 ptes.

9.588. - Peó, maialt i amb dos fills de 4 i 5 anys. La muller els ha abandonat. Evitaria el desnonament amb 43.600 ptes.

AVÍS IMPORTANT

Preguem als nostres lectors que desitgin atendre algun cas d'aquest FINESTRAL DE LA CARITAT, o col·laborar senzillament, s'adreixin directament a: CARITAS DIOCESANA, Servei d'ajuda social, Plaça Nova, núm. 1, telèfon 301 35 50 - BARCELONA-2.

Vic

Cloenda de la 38^a. Campanya d'Exercicis Espirituals Premilitars

VIC.— Una vegada més —era el diumenge, 18 de desembre— hem vist una minúo de nois joves reunits en el Santuari de la Mare de Déu de La Gleva per a la cloenda de la 38^a. campanya diocesana d'Exercicis Espirituals pre-militars i per a celebrar junts el seu comiat abans d'anar a la caserna a fer el servei militar.

Feia goig de veure aquella multitud de joves, optimistes i alegres, reunits sota un signe cristià, assistint a la Celebració de l'Eucaristia i escoltant la paraula del Bisbe Rvdm. Dr. Josep M^o. Guix, qui els donà unes molt assenyades consignes pel temps de la mili.

↳ Més tard, en el local-teatre, un "vetarà" i un cap militar, en xerrada amical, els donaren encertats consells i respongueren a preguntes i consultes dels nois referents al servei militar.

4.000 números del Full Dominical d'Igualada

IGUALADA.— Amb una edició commemorativa que recull, entre altres coses, les diverses capçale-

res que ha tingut al llarg de la seva ja extensa vida, el "Full Dominical d'Igualada" ha arribat feliçment al n°. 4.000. Són ja vuitanta anys de vida, des del dia 23 d'agost de 1903 que, a l'ombra de Santa Maria, va néixer el Full. Com diu l'editorial, "durant aquest temps, ha sofert molts canvis per les circumstàncies diocesanes i locals, però s'ha mantingut fidel al seu objectiu inicial: ésser el mitjà de comunicació dominical entre els cristians d'Igualada... una mena de cartellera de consignes, cultes i activitats pastorals de la ciutat, principalment de les seves parròquies". Aquest número va encap-

çalat amb uns mots de felicitació i de benedicció per part del bisbe de Vic, Dr. Guix. El "Full Diocesà" s'alegra sobre manera que el diguem-ne germà igualadí hagi assolit l'edició del n°. 4.000, perquè ja se sap que les coses de papers escrits tot sovint són unes foguerades que a les primeres bufades problemàtiques s'apaguen, i, en canvi, aquesta publicació igualadina ha mantingut la seva comunicació amb els lectors amb perseverança i entusiasme. Fem vots perquè aquesta carta familiar que és el Full continuï arribant puntualment a les llars igualadines per molts anys.

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

Per Jaume Fàbregas i Baqué i Alexandre Olivar

Aquesta obra conté una col·lecció de petites monografies que ens donen una sucinta visió de cadascun dels autors de la segona lectura de l'Ofici de lectura de la Litúrgia de les Hores.

Són monografies que es llegeixen fàcilment i agradablement i, almenys en molts casos, gosaríem dir que és necessari fer-ho, ja que gran part d'aquests escriptors són pràcticament desconeguts. El coneixement de l'autor, època, escola, tendència, és un auxiliar valuós, gairebé indispensable, per a fer més entenedores les lectures i, en conseqüència, més fructuoses espiritualment per als nombrosos cristians, laics, clergues o religiosos, que dediquen cada dia un temps a la lloança a partir del llibre litúrgic.

Format 13x20 cms. — 228 pàgines.
DE VENDA EN LLIBRERIES ESPECIALITZADES

 EDITORIAL REGINA

Mallorca, 87-89 - Barcelona-29

L'assegurança del seu vehicle a terminis.

Consell de Cent, 118, entresol, 1.^a
Tel 325 37 98.

França

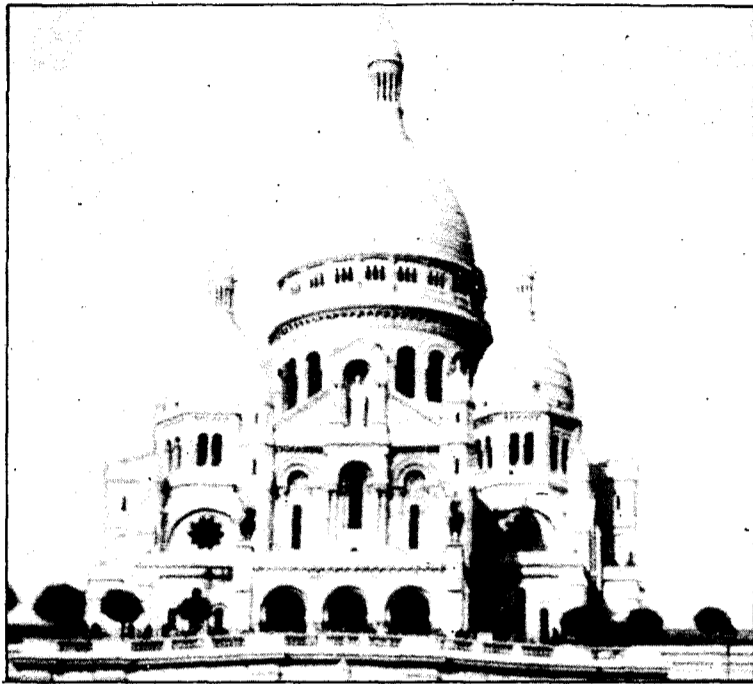
Dóna informació religiosa als parisencs

Donatius de 5 a 20 francs fan possible la Ràdio Notre-Dame

El dia 11 de gener es compliren dos anys que Ràdio Notre-Dame emet les 24 hores del dia.

Des del novembre del 1981, un emissor situat sobre el Sacré-Coeur de Montmartre permet difondre música des de la Casa diocesana. Actualment, associada a ràdios germanes protestants i ortodoxes i també els Scouts de França, Ràdio Notre-Dame (RND) entra en la segona generació de ràdios lliures: la de les ràdios locals autoritzades per l'Alta Autoritat de l'audiovisual.

El primer període, amb el pare Perrier i Robert Toussaint, ha estat el dels pioners. Ha calgut inventar i fer conèixer una nova forma de comunicació. Dos objectius: oferir als cristians de París una informació sobre la vida de l'Església i fer entendre una reflexió cristiana sobre la vida social i cultural. Per això, la diòcesi ha acceptat un sacrifici important: per l'any 1983, la seva participació financera s'apropa als cent-vint mil francs, o sigui poc menys de la quarta part del pressupost de funcionament de la ràdio. Aquesta xifra és relativament petita comparada amb les despeses d'altres ràdios: des del milió de francs per les ràdios "artesans" als més de deu milions per una ràdio com Ràdio Tour Eiffel, ràdio servei de la ciutat de París, que és professional. Més del 70 per cent del pressupost de RND és constituït per despeses de personal, encara que aquest —tres tècnics, tres responsables de la difusió i

dues secretàries—, està mal pagat.

La resta la constitueixen les despeses de material, les despeses generals i els drets d'autor, ja que els 50 productors i col·laboradors tots són benèvols. Apart de la diòcesi, els donatius financen el funcionament de l'estació RND: ha rebut al voltant de 8.000 donatius durant l'any, l'import dels quals varien entre els 5 i els 20 francs per donant. Aquests donatius i les 30.000 cartes rebudes a RND donen una idea de l'audiència de l'emissora, ja que no existeix cap sondatge fiable en aquest camp.

Després de dos anys, la xarxa de programes s'ha arranjat progressivament. Les saluta-

cions han esdevingut familiars. Primerament musicals: per les grans emissions. "Música de tots els temps", "Harmòniques", RND s'ha imposat com una de les millors ràdios musicals de París. De 0 a 6 hores, el programa és concebut pels aïllats, els malalts, els que no poden dormir, i alterna música, meditació i poemes. Durant el dia, un equilibri s'ha procurat entre les emissions religioses o pastorals (Invitació a la pregària; Paraula de Déu; Recerques de la Fe; Celebrar; Preludi a la Litúrgia i les paraules del Cardenal), i les emissions de caràcter més cultural (Realitats humanes de París; Dimensió de l'actualitat; l'Església en el cura dels temps; Llegir; Diàlegs i entreteniments).

Algunes setmanes, aquest conjunt serà readaptat en el marc de les Esglésies cristianes de París. Efectivament, els responsables de RND prengueren, el juliol del 1982, la iniciativa de suscitar un acord ecumènic abans d'acceptar un muntatge amb companys no cristians. El dimarts i el dissabte, Freqüència Protestant difondrà informacions sobre la vida del protestantisme. Alguns dies els Scouts de França animen l'antena des de les 17 a les 20 hores. Altres vegades algunes emissions es produeixen en col·laboració amb el comitè interepiscopal ortodox.

Telèfon per a consultes religioses

Per tot coneixement sobre la religió catòlica, les qüestions religioses en general, les hores i els llocs de culte, les activitats religioses a París i a França, s'ha posat un número de telèfon a disposició de la població.

Un centre de documentació i d'informació religiosa (CIDR) s'acaba de crear a Notre-Dame, on tothom pot telefonar durant el dia. En cas d'urgència, dos contestadors automàtics donen informacions diàries enregistrades.

El CIDR pròximament proposarà als visitants revistes, diaris, i llibres religiosos de consulta. Mentrestant, aquest SVP de nou estil no para de respondre per telèfon, cartes, documentació consultable, publicacions audiofòniques, a les peticions adreçades pels parisencs residents o de pas.

Xile

L'Església escomunicarà els torturadors

SANTIAGO DE XILE.—

Els bisbes xilens han decidit excomunicar totes les persones que cometen actes de tortura o que hi participen. "Ni els botxins ni els seus còmplices, ni tots els que podent no impedeixen aquests actes, poden rebre la comunió", segons una resolució de l'Assemblea plenària de la Conferència episcopal xilena, que s'ha publicat a la capital.

Els bisbes subratllen que la tortura és una greu falta contra la dignitat humana. També demanen amb insistència una reforma urgent de la policia secreta. Segons els prelats xilens, tres principis són absolutament necessaris per posar fi a la "crisi social i moral" que trasbalsa el país: "el respecte de la dignitat humana, el reconeixement del valor del treball i el retorn a la democràcia.

Finalment, el text publicat per la Conferència Episcopal xilena demana el retorn de tots els exiliats, el respecte de la pluralitat d'informació, els drets dels més pobres i la ràpida creació de llocs de treball.

Bèlgica

Dues comissions del Parlament europeu, a favor de l'escola lliure

BRUSSELLES.— Dues comissions del Parlament europeu s'han pronunciat recentment a favor de l'escola lliure en la CEE. La Comissió de Cultura ha estat consultada per la Comissió jurídica sobre "la llibertat d'ensenyament en la comunitat".

Un diputat socialista francès, Roger Fajardie, ha dimisit de les funcions de portaveu de la Comissió de cultura després que la seva memòria, dedicada especialment a la part que s'hauria de reservar a l'ateisme i a l'agnosticisme en l'ensenyament, ha estat transformada per les esmenes. Aquestes esmenes, votades a iniciativa dels liberals i dels demòcrata-cristians, subratllen el "valor de l'escola lliure", heretada de la "nostra història i de la nostra cultura pròpiament popular". El valor del pluralisme escolar és la base de les

escoles lliures, precisen les esmenes.

"Una estructura d'educació que s'inspira explícitament d'una concepció religiosa, no pot per això ésser tractada d'intolerància o de dogmatisme", també indiquen les esmenes, les quals afegeixen que convé "evitar que l'únic mitjà de supervivència de les escoles d'inspiració confessional no esdevinguin, per manca de finançament de l'Estat, escoles privades per alumnes d'alta renda". Per la seva banda, la Comissió jurídica ha adoptat els mateixos principis, especialment estipulant els drets dels pares sobre l'educació dels fills i la igualtat dels infants, l'admissió dels quals en una escola no ha d'estar dominada per consideracions financeres. El debat es portarà posteriorment a l'assemblea plenària.

EE. UU.

Científics americans demostren l'autenticitat del Sant Sudari

XICAGO.— El Sant Sudari de Torí data amb tota evidència de l'època de la crucifixió, segons els resultats d'un estudi fet per ordinador i publicat recentment a Xicago. El teixit sobre el qual apareix una imatge considerada pels cristians com la de Crist, ha estat objecte de recerques, estudis i discussions que han durat desenes d'anys.

El pare Francis Filas, que ensenya a la Universitat Loyola de Xicago, ha estudiat el Sant Sudari durant més de 30 anys. A petició seva, fotografies d'aquest teixit han estat sotmeses a un ordinador durant el curs dels darrers sis mesos per un equip de la Universitat de Virgínia. Segons les conclusions d'aquestes recerques, el teixit, per una banda, deixa aparèixer marques de peça que daten de l'any 29 de la nostra era, per altra banda la cara seria similar a la reproduïda

sobre una icona de Crist que data del VI segle.

Estudis anteriors havien establert que, efectivament, les peces havien estat posades sobre els ulls del cadàver embolicat amb el teixit, com era costum de l'època. Durant les seves recerques precedents, el pare Filas havia reeixit a revelar sobre la imatge d'aquestes peces la presència de quatre lletres gregues.

Aquesta vegada, l'ordinador, posant en evidència 250 matisos diferents d'ombra i de llum, ha trobat dues lletres més, així com la representació d'un bastó d'astròleg. Segons el pare Filas, aquestes sis lletres i la imatge caracteritzen una peça fabricada sota Ponç Pilat, l'any 29, poc temps abans de la crucifixió de Crist. El pare Filas reconeix que la seva anàlisi "data la imatge però no el teixit".

Com per tot el món, també per l'Església catòlica, l'any 1983 s'ha desenvolupat sense cap dubte sota el signe de la pau. El prelude el constituí el document del papa Joan Pau II per la Diada Mundial de la Pau (1er. de gener): "El diàleg per la pau —Un repte pel nostre temps". A part les innombrables iniciatives en favor de la pau a nivell local, la discussió referent a la pau en i amb l'Església catòlica ha estat animada per tres grans documents; les Cartes pastorals: "La justícia crea la pau" de la Conferència Episcopal alemanya (27 d'abril), "El repte de la pau: La promesa de Déu i la nostra resposta" de la Conferència Episcopal dels Estats

Units (3 de maig) i "Guanyar la pau" de la Conferència Episcopal francesa (8 de novembre).

L'opinió pública militar i política sembla que ha retingut d'aquests documents solament les explicacions lleugerament divergents referents a la dissuasió en tant que instrument —incapaç o dubtós o mínimament acceptable— de la pau. Les contribucions d'aquests documents a la discussió sobre la pau son més vastes. Sembla que el retret, sovint escoltat en el món internacional, segons el qual l'Església catòlica no ofereix res de seriós per la discussió sobre la pau, és des d'ara caducat.

L'Església catòlica al món, el 1983: Un any sota el signe de la lluita per la Pau

25 de gener: El nou Codi de l'Església

Els experts i els responsables de l'Església catòlica han necessitat vint anys per acomplir la revisió total del Codi de lleis de l'Església (Codex iurius canonicus). Publicat el 25 de gener, el nou Codi ha entrat en vigor el 27 de novembre. Entre aquestes dues dates, els bisbes, els preveres i els laics han hagut d'estudiar durament per iniciar-se en els fonaments i els detalls de la nova legislació, posada al dia segons les opcions essencials del Concili Vaticà II. El fonament del nou Codi més que jurídic és teològic. La primera tesi és la següent: L'Església és el Poble de Déu que participa en el triple ministeri de Crist —sacerdot, mestre i pastor. Els experts critiquen que el nou fonament no ha reeixit a organitzar-ho tot fins en els detalls. Es fa remarcar positivament al contrari, que el nou Codi dona a les Conferències episcopals —més que el de l'any 1917— la tasca de completar el dret universal de l'Església catòlica amb lleis particulars per organitzar la vida de les Esglésies locals.

2 de febrer: 18 cardenals nous

Com havia anunciat el 5 de gener, el papa Joan Pau II "creà" el dia de la festa de la Candelera, 18 nous cardenals. La llista confirmà d'una part les tradicions, i per altra produí sorpreses. És així com l'Església catòlica compta des d'aleshores, per primera vegada, amb un cardenal, la seu del qual és a la URSS: Julius Vaivods. I amb la nominació del teòleg francès, el jesuïta Henri de Lubach, Joan Pau II continua la línia dels cardenals que no ocupen cap seu episcopal ni cap funció a la Cúria romana. Els altres cardenals creats són: Antoine Pierre Khoraiiche, de Beirut; Bernard Yago, d'Abidjan; Aurelio Sabattani, de Roma; Franjo Kuharic, de Zagreb; Giuseppe Casarà, de Roma; José Ali Lebrun Moratinos, de Caracas; Joseph L. Bernardin, de Xicago; Michael Michai Kitbunchu, de Bangkok; Alexandro do Nascimento, de Lubango; Alfonso López Trujillo, de Medellín; Godfried Danneels, de Malines i

Brussel·les; Thomas Stafford Williams, de Wellington; Carlo Maria Martini, de Milà; Jean-Marie Lustiger, de París; Josef Glemp, de Gniezno i Varsòvia; Joachim Mesiner, de Berlín.

2/10 de març: El Papa a l'Amèrica central

Com mai no havia succeït, molts catòlics tenien por que el Papa no tornés amb vida del seu viatge a set països de l'Amèrica central. El Salvador era considerat com la visita més perillosa perquè el Papa volia pregar davant la tomba de l'assassinat arquebisbe Romero. Si és veritat que la breu estada a El Salvador tingué caire dramàtic, l'estada més penosa fou a Managua, capital de Nicaragua. Fou allí on la predicació de Joan Pau II fou extorsionada pel responsable de les instal·lacions sonores, i on al final de la celebració eucarística se sentí l'himne a les glòries sandinistes en lloc de les lloances a Déu. —Altres visites pastorals han portat el Papa del 16 al 23 de juny a Polònia; els 14/15 d'agost a Lourdes, i del 10 al 13 de setembre a Àustria, on participà en el Katholikentag. — Cada visita pastoral del Papa aporta al país visitat i al món un conjunt de predicacions i discursos, catequisis que refermen una sèrie de suggeriments per a la vida de l'Església. Joan Pau II també aborda sempre les importants qüestions socials. No vol fer un cristianisme desencarnat. Anuncia Jesucrist, tal com ha viscut, totalment encarnat en el món.

25 de març: Obertura de l'Any Sant

Deu dies abans de les festes de Pasqua, el papa Joan Pau II obrí l'Any Sant: 1950 anys després de la mort i resurrecció de Jesucrist. La festa de l'Anunciació. —nou mesos abans de Nadal— ha estat escollida per dirigir les reflexions en el context de la Història de la Salvació. El Salvador Jesucrist ha conegut una història humana de 33 anys. El motiu de l'Any Sant ja havia estat indicat pel Papa, el mes de gener, en un document que duia per títol: "Obriu les portes al Salvador". Contràriament als anteriors

Anys Sants que havien estat concentrats a Roma i fins l'any següent no podien ésser celebrats a les altres diòcesis, l'obertura de les portes per deixar pas al Salvador tingué lloc aquesta vegada, des de l'inici, per tot el món. Amb aquest gest s'ha volgut indicar que l'objectiu de l'Any Sant no és pas el pelegrinatge a Roma sinó la conversió de l'home a Déu.

24 de juliol/10 d'agost: El CEE a Vancouver

"Jesucrist, vida del món" fou el tema de la VI Assemblea plenària del Consell Ecumènic de les Esglésies, que tingué lloc des de finals de juliol a primers d'agost a Vancouver. S'abordà, com ja és de llarga tradició al CEE, nombrosos problemes referents al món. Però els 4.000 delegats, consellers i invitats eren clarament conscients que "la unitat visible de l'Església continua essent l'objectiu fonamental". En un document, l'Assemblea plenària ha marcat els passos concrets que d'ésser acomplerts durant els anys vinents, de cara a la unitat de l'Església: l'estudi del document de Lima sobre el baptisme, l'eucaristia i el ministeri —la clarificació d'una concepció comuna de la fe apostòlica— les relacions entre la unitat de l'Església, la comunitat eucarística dels creients i la transformació de la comunitat humana —la recerca de cara a un acord sobre les pràctiques comunes de presa de decisió i d'ensenyament magisterial.

13 de setembre: El pare Kolvenbach, general dels Jesuïtes

L'elecció de l'holandès Peter-Hans Kolvenbach com a nou general dels jesuïtes ha posat fi, per a la Companyia de Jesús, al període de transició que havia durat dos anys i havia estat la primera en la història dels 443 anys d'aquest moviment. Pel mes de setembre, un comentarista va escriure que els 220 jesuïtes, delegats dels 26.000 membres de la Companyia, en 87 províncies, havien escollit "un home de diàleg que continués el prudent estil de govern dels pares Dezza i Pittau".

Aquesta elecció contribuirà a promoure l'apaivagament en l'interior de la Companyia de Jesús. I les relacions entre els jesuïtes i el Vaticà continuaran millorant. Aquestes paraules continuen vigents ara, al cap d'alguns mesos.

18/20 de setembre: Assemblea plenària del CCEE a Zagreb

Per primera vegada, l'Assemblea plenària del Consell de Conferències Episcopals d'Europa s'ha reunit fora de Roma: Altra vegada l'evangelització d'Europa ha estat un dels temes principals. Aquest mateix tema serà tractat el 1985 en un Simposi que concentrarà les deliberacions sobre la joventut i la descristianització en els països europeus. A Zagreb també s'ha preparat la 3ª Trobada europea ecumènica que se celebrarà aquest any a Riva, (Itàlia del nord, juntament amb la Conferència d'Esglésies europees. El CCEE nomena finalment un grup de treball, format per sis bisbes, escollits en les diferents regions lingüístiques, que estudiarà les qüestions importants referents als mitjans de comunicació.

29 de setembre/29 d'octubre: Sínode dels Bisbes

Al principi del Sínode internacional dels Bisbes —més de 200 bisbes han tractat durant quatre setmanes el tema: "Reconciliació i penitència en la missió de l'Església"— l'observador tenia la impressió d'una discussió teològica d'alt tecnicisme sobre el sagrament del Perdó. Era difícil imaginar que els pares sinodals havien de parlar-ne durant tot un mes. Després fou evident que tots els grans problemes del món i de l'Església foren abordats en l'aula sinodal. Ja que allà on impera la injustícia, regna el pecat, que ha d'ésser vençut per la penitència i la reconciliació. El Sínode dels Bisbes a Roma també ha tractat dels esforços cara a la pau, de l'amenaça nuclear, el menyspreu dels drets de l'home, el paper de les societats

multinacionals, el diàleg Nord-Sud; per altra part la divisió dels cristians en Església i en comunitats, el diàleg entre jueus i cristians així com entre cristians i musulmans, les dificultats internes de l'Església catòlica a propòsit de teòlegs professant opinions divergents.

24 de novembre: La publicació de la Carta de la Família

Uns dies abans de l'inici del temps d'Advent, la "Carta dels Drets de la Família" es publicà a Roma. Es tracta d'un segon document després de la "Familiaris Consortio", fruit del Sínode dels Bisbes sobre el tema de la família, celebrat fa tres anys. Aquest text, llargament preparat, enumera, a la manera de la Declaració dels Drets de l'Home, en dotze articles, tots els drets de la família. Aquest document hauria d'ésser, en el més gran nombre possible d'Estats del món, "un model de referència" per l'elaboració de lleis concernents a la família així com per la promoció d'una nova política familiar. No existeix actualment cap estat del món que pugui proclamar que respecta tots els drets esmentats en la Carta.

11 de desembre: El Papa visita els Luterans

L'esdeveniment més important de l'any per a les Esglésies reformades és sens dubte el 500è aniversari del naixement de Luther. Durant tot l'any han tingut lloc nombroses celebracions, a les dues Alemanyes, i per tot on hi ha comunitats luteranes. A nivell de les preocupacions ecumèniques, el jubileu de Luther ha provocat nombroses trobades i documents importants. Cal esmentar, entre altres la carta del Papa al cardenal de Willebrands sobre la significació de Luther per a les Esglésies. D'un sentit simbòlic particular ha estat finalment la visita, llargament comentada, del Papa, el tercer diumenge d'Advent, a la comunitat luterana de Roma. Joan Pau II digué en la seva predicació: "He desitjat que aquesta visita fos durant el temps d'Advent. És una ocasió per mirar junts vers l'únic Senyor, per escoltar junts el Déu que ens salva".

Javier Malagón

"Sense el mestissatge n'hauria cultura"

Javier Malagón: un toledà que va marxar cap a Amèrica en acabar la contesa espanyola, però que ha mantingut un estret contacte amb el seu país d'origen i ha estat un difusor entusiasta de la cultura hispànica. Historiador rigorós, ha publicat obres vàries i ha exercit càrrecs d'indubtable transcendència: director de Cultura de l'OEA i, actualment, agregat cultural de l'Ambaixada espanyola a Washington.

Aprofitant la seva visita a Espanya el vam entrevistar a l'hotel barceloní on s'hostatjava. Ens hi acompanya la seva esposa Helena Pereña, de Lleida, una de les primeres advocades del país, la qual ha treballat durant molts anys a l'OMS, organització de la qual Javier va ser, també, assessor jurídic. Helena és una dona culta i s'hi endevina una gran dialogant del seu marit.

En el primer viatge oficial del rei Joan Carles I a Amèrica, van ser els suggeriments lúcids de Javier Malagón els que van aconseguir modificar l'itinerari previst i que la primera terra del continent americà que trepitges el monarca espanyol, el primer que anava a Amèrica, fos precisament l'illa de Santo Domingo, en un gest ple de significació, ja que aquesta havia estat també la primera terra que va trepitjar Colom. Però ell prefereix no fer cas d'aquest detall, "això ja pertany a la història", i ens convida a abordar el seu tema preferit, l'"hemimilenari del trobament amb Amèrica".

—**¿Què representa l'efemèrides del 1992, el mig mil·lenni del trobament de la cultura occidental amb el Nou Món?**

—Jo crec que cal anar més enllà del trobament amb Amèrica. Per a mi té una importància fonamental que gràcies als descobridors, colonitzadors i mariners espanyols, s'establís de forma definitiva la realitat del món. En efecte, aquest món sobre el qual hom teoritzava a l'Edat Mitjana, no queda configurat de forma definitiva fins que els navegants espanyols descobren aquell continent, el sobrepassen i retornen cap a Espanya en voltant el globus terraqüi. Està bé assenyalar el

descobriments d'Amèrica o del Nou Món (ja que el nom d'Amèrica és més tardà), però calia insistir en aquest aspecte, en el qual, que jo sàpiga, no s'ha insistit prou o fins i tot m'atreveria a dir que ni tan sols ha estat assenyalat.

—**El fet d'establir definitivament la forma del món, va suposar també un gran enriquiment cultural. ¿Quines són, doncs, a criteri seu, les aportacions principals que ha rebut la cultura occidental del Nou Món?**

—Igual que amb tot a la vida hi ha un "do ut des", i efectivament el Nou Món va aportar tot un seguit d'aspectes, de fets concrets, de situacions, de participacions en la cultura occidental. Com a cosa curiosa asseyaem una cosa tan insignificant, aparentment, com la cuina: ¿què seria de la cuina italiana sense el tomàquet americà, o de la cuina francesa sense el cacau? ¿O què hauria passat —en època de fam— a Alemanya o a Irlanda sense la patata? Però hi ha tota una sèrie d'aspectes de molt més interès. Nicolau d'Oliver, aquest gran català que mereix un record més gran de Catalunya i d'Espanya, deia, quan va escriure un dels llibres més bonics que hi ha sobre un dels missioners franciscans a Mèxic, Fra Bernardino Sahagún: el que és més important en tota aquesta relació d'Europa amb el Nou Món és el "mestissatge cultural". Personalment, en tinc l'experiència. Vaig sortir, com un més, cap a la diàspora espanyola després de la guerra civil, i allà, efectivament, vam realitzar una sèrie d'aportacions d'allò que havíem après a Espanya i a Alemanya, on havia estudiat; però el resultat és que jo vaig ser influït a la vegada pel medi

americà. En efecte, per haver estat precisament a Amèrica, ja no tinc la visió del província de Toledo o del província de qualsevol lloc d'Espanya o d'Europa, sinó una visió mestissa també, en la qual entra l'element americà juntament amb l'element peninsular i del vell Continent. Jo diria que, en aquest sentit, dóna una objectivitat més gran al nostre "approche" de la realitat històrica. Sense el mestissatge no hi hauria cultura.

—**En aquesta simbiosi, ¿quin elements aporta el mestissatge, i quins altres hi aporta el substrat hispànic concretament en el seu cas personal?**

—Crec que han aportat aquesta visió més realista; perquè jo recorde quan estudiava història d'Amèrica a la Universitat amb el gran mestre Rafael Altamira, el qual, tot i que havia visitat Amèrica, ens donava una visió d'una sèrie d'aspectes totalment espanyols, però en arribar nosaltres a Amèrica ens vam trobar amb una sèrie d'elements dels quals no ens havien fet esment. Us explicaré, a tall d'exemple, una anècdota en relació amb un fet que en la meua família tenia una certa importància: el meu pare va participar en la guerra del 98 entre Cuba i Espanya; ell m'explicava l'enfonsament del "Mayne" amb una visió totalment espanyola, dient que hi havien mort pocs, dos o tres mariners, perquè el vaixell havia estat abandonat. Jo estic segur que el meu pare ho creia honestament, però quan vaig arribar a Washington i vaig anar a visitar el cementiri de Harlington, vaig trobar amb sorpresa més de dues-centes tombes de mariners que s'havien enfosat junt amb el "Mayne". Això és un petit detall, té un valor anecdòtic, però jo crec que es repeteix en tota una sèrie d'aspectes, i estem vivint ja gairebé en el segle XXI.

Abans es podia escriure la Història com la va escriure el P. Mariana o com la va escriure el gran historiador alemany en un racó. Avui dia no es pot escriure la Història només amb els documents d'un lloc, com pot ser l'Arxiu d'Índies. Naturalment; té una gran importància, però és una part de la docu-

mentació, la de la Cort o la de la Corona. Per completar aquesta visió cal acudir als arxius nacionals o provincials d'Amèrica on hi ha l'altre costat d'aquesta visió.

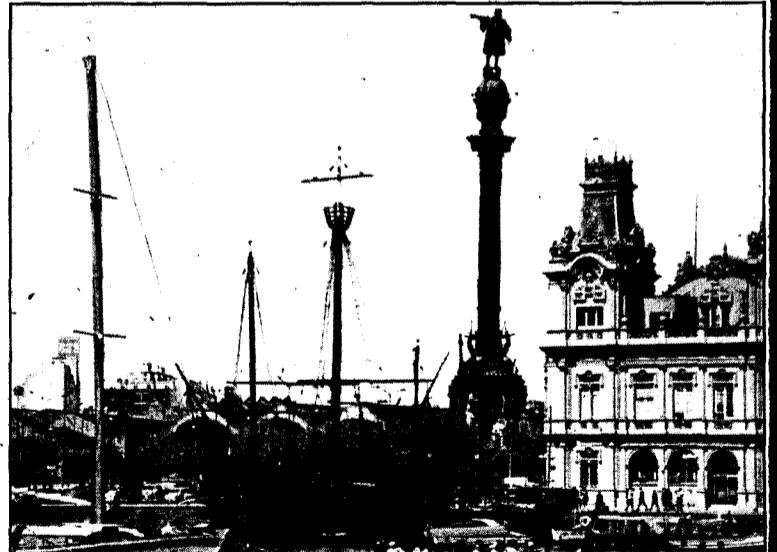
—**Parlant d'història, ¿no creu vostè que un ensenyament de la història centrada quasi exclusivament en relats militars, no ha creat potser un cert recel envers el passat en els joves, els quals hem après només aquest enfocament, i no convindria aprofundir en aspectes més culturals, més socials...?**

—Naturalment. Estic totalment d'acord. Els grans personatges de la Història han estat estudiats bé en forma positiva com a herois, bé en forma negativa com a vilis: Cortés, Pizarro,

Espanya i va trobar aquests mateixos ritus i aquestes mateixes cerimònies en pobles de Sòria o en altres llocs d'Espanya. És a dir, hi ha una unió tan íntima, que de vegades és difícil de separar què hi ha de peninsular i què d'americà... Per mi que cal parlar del conjunt, d'allò que és "hispànic".

—**¿I quina creu que ha continuat essent l'aportació de la cultura hispànica a aquest Nou Món?**

—El fenomen d'Amèrica és el de l'únic lloc on, quan hom hi va, es troba amb un transplantament d'Europa; però no una vella Europa, sinó també una "nova Europa". En una ocasió un amic i company em demanava que donés una conferència comparant la independèn-

Cristòfol Colom, amb pocs mitjans i molta fe, va fer possible l'empresa de descobrir el nou món.

Lucas, Vázquez d'Ayllón, el mateix Colom i tota una sèrie immensa de conqueridors grans i petits. Però al costat d'aquests, que ningú no dubta que van exercir un paper important a Amèrica, hi ha també l'home del carrer, el qual té unes formes de vida i contribueix a l'establiment de modalitats socials o de tipus cultural. Existeix un estudi del professor Foster, de la Universitat de Califòrnia, titulat "La conquesta cultural", on constata, fins i tot amb sorpresa seva, que una sèrie de ritus, de cerimònies, que ell considerava indígenes, perquè ell havia treballat com a antropòleg, especialment a Amèrica, va venir a

cia d'Amèrica amb la de les antigues colònies d'Àfrica que s'estava produint aleshores. Li vaig dir: És molt senzill. ¿Com et dius? Ell em va donar un nom totalment hispànic. I vaig prosseguir: Mira, si vols comparar i establir una correlació has de tornar cap a Portugal, d'on procedeixen, ja que la independència americana va ser feta essencialment pels criolls, és a dir, pels descendents d'aquella població que d'una forma o altra havien arribat a Amèrica, mentre que la independència africana és de fet una independència de nadius. L'indígena americà s'ha europeïtzat culturalment i biològicament, i, per

no hi

tant, no té el ressentiment que poden tenir els africans. Entre d'altres coses, cal afirmar que la presència d'Espanya no va ser una colonització en el sentit modern; no oblidem, per exemple, que la legislació que es dóna per a Amèrica s'anomena "Lleis dels Regnes d'Índies", que les institucions que van existir a Amèrica: el Virrei (d'origen català), l'Audiència, els governadors, els corregidors, era el mateix sistema que existia en cadascuna de les regions o, com avui es diu, de les comunitats autònomes espanyoles.

—¿Com es preparen els actes per commemorar aquesta gran efemèrides del mig mil·lenni?

—És una de les preocupacions que he tingut des de fa molts anys, de quan estava de director de Cultura de l'OEA, perquè veia que s'anaven apropant els anys i que no ens adonàvem que el temps passa de pressa, i que ens podria succeir una mica com en el segle XIX.

Que jo sàpiga, el descobriment d'Amèrica, amb una certa solemnitat, es va celebrar per primera vegada en el segle passat, però— amb un caire més aviat superficial: curses, reines de bellesa, etc. No amb un sentit com el que crec que ha de tenir. Per a mi són molt importants de vegades les petites coses, independentment de tota una sèrie d'actes. Per a aquests ja existeixen comissions a molts països, inclosa Espanya. Hom prepara ja, per exemple, a Sevilla, l'exposició magna "Naixement d'un nou món", amb pavellons nacionals de cada república iberoamericana. Però hi ha, a més a més, com ja he dit, petites coses que jo crec molt importants i que es poden realitzar. Per exemple, cal convèncer la gent del que va ser Espanya i Amèrica, no pas en sentit imperialista, sino que va donar Espanya a Amèrica, i viceversa. I un dels molts mètodes per a això pot ser, per exemple, el segell de correus. A partir de l'any 1984, a vuit anys de la commemoració del descobri-

La presència d'Espanya no va ser una colonització en el sentit modern. A la foto, veiem el mercat de Quito.

ment d'Amèrica, es podria editar anualment una sèrie de segells, començant per la cartografia, i mostrar com va anar evolucionant fins a presentar el món d'una forma completament diferent de al que hom coneixia. Hi ha un mapa famós de Riveiro, l'original del qual és al Vaticà, del 1529, que mostra que per tota la costa del Estats Units, des de la Terra del Labrador fins a Florida, hi ha noms espanyols o ibèrics: Cortés, Real, Gómez Vázquez de Ayllón, Garay, etc. Per exemple, a Nord-amèrica, creuen que el Pacífic va ser una zona d'influència espanyola, però molts s'obliden que l'Est també va ser descobert per espanyols, i fins i tot que el primer màrtir que hi ha als EUA és un toledà, el Pare Segura.

No s'ha de veure l'imperialisme espanyol en sentit expansionista, sinó en un sentit, jo diria, essencialment missional, tan en l'ordre religiós com en l'ordre civil i cultural, el qual va portar molta de la nostra millor gent a Amèrica. Uns altres segells podrien il·lustrar les aportacions que es van fer en l'ordre de l'agricultura o de la ramaderia, com el cavall, la vaca, etc. Uns altres, la navegació; perquè no hem d'oblidar que bona part de la terminologia marítima

és d'origen hispànic, la qual cosa té la seva raó, perquè hom va passar d'un mar tancat, com era el Mediterrani, a un mar obert com és l'Atlàntic.

—La presència dels catalans a Amèrica ha estat un tema relativament poc estudiat. ¿Què ens en podria dir vostè?

—Se sap que el descobriment d'Amèrica—no oblidem que sota els Reis Catòlics hi ha dos grans regnes, Aragó i Castella— va ser fet per la Corona de Castella. I efectivament, en els primers moments de la colonització, les primeres figures són castellanes. Però no tan radicalment, perquè hi comencen a aparèixer aragonesos; per exemple, en el que he assenyalat abans: la navegació; no ho he treballat molt, però tinc gairebé la seguretat que hi van participar àmpliament els catalano-aragonesos. Igualment en l'aspecte de la cartografia. No oblidem que en aquell moment una de les cartografies més desenvolupades era la cartografia catalano-mallorquina. En això sí que estic gairebé segur. Com a cosa curiosa, recordo que en una ocasió, treballant en un arxiu a Santo Domingo, vaig trobar una acta de naixement, d'un català de Flix que vivia allà, el qual havia presentat uns problemes davant l'Audiència, i

això era a mitjan segle XVII. Efectivament, en els primers moments, hi havia els castellans, però en el segle XVI ja és autoritzat el pas a Amèrica dels ciutadans dels diversos regnes que formaven part de la corona espanyola. I després no oblidem, en el segle XVIII, la participació que hi vaig tenir, per exemple, fra Juníper Serra, el pare Palau—el va substituir a Califòrnia—, Portolà i tota una sèrie de personatges francament ja catalans, els quals juguen un paper precisament en el govern i en la direcció de la política espanyola a Amèrica, i fins i tot entre les autoritats eclesiàstiques. Jo tinc algunes notes de sacerdots catalans, començant pel que va escriure el primer Diari d'Amèrica, que era, si no estic equivocat, català. Hem visitat, recentment, el monestir de Sant Jeroni de la Murtra, proper a Badalona, les relacions colombines del qual semblen fonamentades; encara s'hi hauria d'investigar més, i podria ser una altra bona seu per als actes de l'Hemimil·lenni. L'obra d'Amèrica és totalment peninsular; originalment, per la rao coneguda, castellana, però més tard catalana, navarresa, etc.

—Les llegendes negres hi són, allà—i aquí—, i potser

convindria deixarles morir en la seva negror. ¿Quina creu vostè que ha de ser l'actitud de dos pobles en el seu trobament?

—No se'n treu res de discutir les llegendes negres. El que cal fer és treballar junts. Jo sostinc com a tesi—i sé que algú la posa en dubte— que la gent d'Espanya i la de Hispano-amèrica som la mateixa gent, nascuda a un costat i a un altre de l'Atlàntic. He conviscut molt en el medi americà, en el medi universitari, i veig que els companys a les universitats havien llegit i fins i tot estudiat a Mèxic o a Santo Domingo els mateixos llibres que jo ja havia estudiat a Madrid. Aquest any és el centenari d'Ortega i Gasset; doncs bé, tal vegada Ortega ha estat més llegit a Hispano-amèrica que a la mateixa Espanya. Prova d'això és la sèrie d'homenatges que allà li estan dedicant; va començar l'any passat la biblioteca del Congrés, a Washington, i en aquests moments n'hi ha cinc més en marxa als EUA: a Nova York, a Albuquerque, a Virgínia, a Maryland... L'única actitud que cal adoptar és la col·laboració. Com deia el professor Gaos, pensem i sentim en llengua castellana.

Jaume Aymar i Paco Viñas
De l'Abit MARIA CORRAL

Gerents interessats en algun candidat truqueu a l'Associació Cristiana de Dirigents. Tels. 319 77 21 - 318 79 77. (De 5 a 8)

TREBALL

Oferiments

SRA. "CANGUR"

O tenir cura d'ancians. Contracte mercantil.

ASSESSOR

D'indústries tèxtils. Contracte mercantil.

VENEDOR

De nivell o cap de vendes béns industrials. INEM 18.808.007

ADJUNT

A gerència amb molta experiència. Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa. INEM 31.282

PINTOR

Decorador-estucador. Contracte mercantil.

CONSULTOR-

Analista d'empreses amb gran experiència. Contracte mercantil.

AUXILIAR

administratiu. INEM 109.678

ADMINISTRATIU

Expert, amb alemany i francès. Contracte mercantil.

ENGINYER TÈCNIC

Especialista tintoreria i "aprestos". INEM 49.569 D.

ADMINISTRATIU

auxiliar comptable i caixa. INEM 19.475.446

APARELLADOR

Contracte mercantil.

ADJUNT

A Direcció, comptable o cap de magatzem. INEM 40.006

SECRETÀRIA

Investigació i Relacions humanes. INEM 21.089.846.

DEPENDENTÀ

Administrativa. INEM 43.463.

SOTS-DIRECTORA

O responsable d'un departament, encarregada d'una botiga, relacions públiques, assistenta social. INEM 0/4.119.321.

AUXILIAR

Administrativa en pràctiques matins. INEM 31.705.

CAP

De vendes o cap de magatzems. INEM 18.533.853.

DIRECTOR

Comercial sector auxiliar Construcció i Béns d'equip. INEM 15.730.426.

GERENT

O executiu d'alt nivell. Contracte mercantil.

CAP ADMINISTRATIU

INEM 14.367.157

DIRECTOR-GERENT

O director-industrial amb experiència. Contracte mercantil.

ADJUNT COMERÇ EXTERIOR

INEM 22152435.

ENGINYER SUPERIOR

Amb experiència en Direcció. INEM 20854001.

DIRECTOR

De fàbrica de productes químics. Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa. INEM 34.788.

AUXILIAR

Comptable; facturació, caixa per transports, magatzems, etc. INEM 1.820.056.

AUXILIAR

Comptable administratiu només matins. Contracte mercantil.

VIATJANT

Especialitzat en material audiovisual. Contracte mercantil.

AUX. ADMINISTRATIVA.

INEM 18.882.454.

ESPECIALISTA

En comptabilitat analítica, planificació financera, costos, control de gestió i coneixedor temàtica fiscal. Contracte mercantil.

ADMINISTRATIVA-

Recepcionista amb experiència. INEM 17.448.822.

ESTUDIANT

Darrer curs lleis només matins. Contracte mercantil.

ADMINISTRATIVA

Molt acostumada tracte amb públic. INEM 20.758.352.

PROFESSORA CATALÀ

i/o administrativa. INEM 17575270.

AUXILIAR

Administratiu només matins. INEM 32.375

GERENT

Amb experiència. Contracte mercantil.

CAP ADMINT.

INEM 14.367.157.

ASPIRANT

Amb estudis administratius. INEM 80923.

DEPENDENT BOTIGA TÈXTEL

O gestió carrer i despatx. INEM 21.472.631.

ESTUDIANT ECONÒMIQUES

Experiència en redacció Cobol, calculadora i mecanografia. INEM 134.137.

CAP DE VENDES TÈXTEL I VENEDOR.

Amb molta experiència. INEM 15.329.905

ADMIN. EXPERT

En Estadística i Control Vendes. INEM 97.470.

DIRECTOR COMERCIAL/ CAP COMPRES

Profund coneixedor processos tèxtils. Contracte mercantil.

VENEDOR RAM ELÈCTRIC

INEM 14.486.402.

ENG. TÈCNIC TINTORERIA I APRESTS.

INEM 49.769.

AUXILIAR ADMINISTRATIU

INEM 23.265.679.

ADMINISTRADOR

Experiència fiscal, comptable i financera. Contracte mercantil.

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries Centre d'Educació especial

Dedicat a disminuïts psíquics A partir dels setze anys

Taller especialitzat Esmalt sobre metall-ceràmica Tapis i estora

Cultura General

Recuperació Física-Logopedia "CLUB-ESPLAI" Assessorament psiquiàtric i psicològic

Informació: 215 69 77 de 12 a 14 hores

CRÈDITS

Hipoteques, Personals, Professionals, Compra venda, Compra paperetes joies en 48 hores per a particulars i empreses. Interessos bancaris.

Consell de Cent, 118, tel. 325 34 98.

CATALÀ

De 38 anys cerca catalana, amb finalitats serioses. Apartat 5435. Barcelona.

CLASSES

de Física, BUP i COU particulars o grup. Tel. 330 18 96. Prof. titulat amb experiència.

SANTA MARTA

Servei a domicili de ATS, INFERMERS, PUERICULTORES, AUXILIARS. Informes: Tel. 245 37 58.

ES LLOGA

Pis nou, per estrenar. 72 m2. tres habitacions, calefacció individual, solejat, silencios. Zona Valle Hebrón. T. 357 58 79.

Vendes

FINQUES GUANTER
(A.P.I.)

▣ Apartado de Correos 35

VENDA DE XALETES I APARTAMENTS en els millors indrets de L'Escola (Costa Brava). Preus interessants FINQUES GUANTER (A.P.I.) Avinguda Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula, i envieu-ho, junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on Barcelona-7.

NÒM

ADREÇA

POBLACIO

Tel

PREU LÍNIA

50 ptes.

100 ptes.

150 ptes.

200 ptes.

250 ptes.

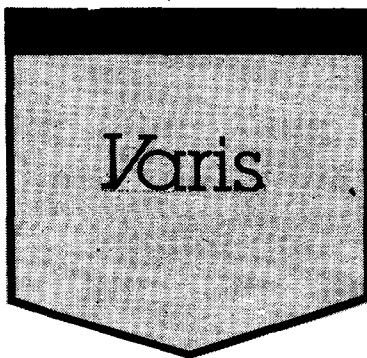
300 ptes.

350 ptes.

MES

SETMANES

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions. Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244, 2on, Barcelona-7.

AUXILIAR

Administrativa amb 1er. i 2on. graus de F.P. INEM n.º 21335749. Tel. 330 34 39.

ES VEN

Màquina de tricotar marca Superba, semi nova. Tel. 330 34 39.

JOVE ADMINISTRATIU

26 anys, experiència bancària, parla i escriu alemany, sol. licita treball. Tel. 357 10 81.

DIUMENGE

SEGON DURANT L'ANY

A cura
dels monjos de Poblet

el pa de la paraula

LA FIGURA BÍBLICA DEL SERVENT

Déu és proper al cor de l'home. Déu és comunicació i comunió. Déu afaïçona el cor i l'esperit dels justos i els fa testimonis vivents del seu amor i de la seva salvació. La figura bíblica del "Servent" recorda l'obra de l'Esperit en el creient. La crida i la realització de la nostra vocació cristiana és do de Déu. Ell envia els seus elegits arreu del món, perquè s'acompleixi la salvació universal.

Lectura del llibre del profeta Isaïas (49:3 5-6)

El Senyor em digué: "Ets el meu servent, estic orgullós de tu". El Senyor m'ha format des del si de la mare perquè fos el seu servent i fes tornar el poble de Jacob, li reunís el poble d'Israel; m'he sentit honorat davant el Senyor, i el meu Déu ha estat la meva glòria; però ara ell em diu: "És massa poc que siguis el meu servent per a restablir les tribus de Jacob i fer tornar els supervivents d'Israel; t'he fet llum de tots els pobles perquè la meva salvació arribi d'un cap a l'altre de la terra".

LLIURAR-SE A DÉU

Resposta de l'home a la crida de Déu. "Aquí em teniu, Déu meu, vull fer la vostra voluntat". Lliurar-se a Déu; heus aquí l'actitud de fe de la "Resta fidel" d'Israel, del Servent, del Crist i de tot cristià. Això porta a l'alegria de la fe i al goig d'anunciar-la.

Salm 39:2 i 4ab,7,8-9,10 (R.:8a i 9a)

Tenia posada l'esperança en el Senyor,
i ell, inclinant-se cap a mi,
ha inspirat als meus llavis un càntic nou,
un himne de lloança al nostre Déu.

R. Aquí em teniu: Déu meu, vull fer la vostra voluntat.

Però vós no voleu oblacions ni sacrificis,
i m'heu parlat a cau d'orella;
no exigiu l'holocaust ni l'expiació. **R.**

Per això us dic: "Aquí em teniu:
com està escrit de mi en el llibre,
Déu meu, vull fer la vostra voluntat,
guardo la vostra llei al fons del cor". **R.**

Anuncio amb goig la salvació
davant el poble en dia de gran festa.
No puc deixar d'anunciar-la;
ho sabeu prou, Senyor. **R.**

Déu, ningú no l'ha vist mai. Sense Jesús
estaríem sense Déu en el món, no hi hauria Déu
per a nosaltres, seríem com ateus.

Andreu Marquès

El servent de l'amor lleva el pecat del món

El tràfec atabala però entreté. Els encàrrecs són sempre urgents; de temps, no n'hi ha per perdre; cada gestió compromet el futur. Si hom viu atrafegat, hom fa com tothom, i un hom que fa com tothom pot anar segur pel món. La mitjanja l'empararà, la mediocritat li serà norma.

L'home pateix, perquè no sap ben bé qui és. Un hom no en dubta, ell és com tothom. L'home dubta, perquè l'hi obliga la perplexitat. Un hom està segur de tot, perquè tothom en parla amb cec aplom.

Si tots els homes ens anem així agrisant, fins que només hi hagi un anònim tothom, quan el Fill de l'home vindrà ¿creieu que trobarà fe a la terra? Jesucrist és l'Home, el Fill de l'home. Un dia vindrà —i aquest futur ja és present— a escorcollar la intimitat humana. Llavors, a l'home, se li farà palès el fons insondable del seu cor, allí on clava les arrels el misteri de la persona. A un hom, per contra, només se li farà visible el seu vulgar aparell cardíac, capaç solament de bategar tothora d'acord amb la brama que tothom fa córrer.

Avui ja passa el que passarà el darrer dia. La Santa Trinitat, embolcallada amb la fosca claredat de la fe, resideix en el cor fidel del creient. El Pare hi manifesta el Fill: **Ets el meu servent, estic orgullós de tu.** L'Esperit s'apressa a confirmar la veu del Pare i baixa del cel com un colom que es posa sobre Jesús. El Fill hi obeeix el Pare i, mogut per l'Esperit, pren damunt seu el pecat del món demanant l'ascètica aigua que bateja. Els fets d'altre temps són avui místiques realitats.

L'ànima cristiana és la seu de la Trinitat. El Pare hi habita invitant amorosament a la fe. L'Esperit hi té estada movent fidelment a l'amor. El Fill hi esdevé el Servent de l'amor

fidel, l'Anyell sofrent que redimeix la humanitat. L'ésser diví és la fidel activitat de l'amor.

"¿Com us ho féu per saber tantes coses?", ens engalta sense miraments la raonable malfiança. Doncs els cristians no ho sabem com és que ho sabem. Creiem que no ens ho afiguem, ens adonem que no ens ho empesquem. Ho patim, ho experimentem, i ho expliquem tan bé com sabem. Però no ho sabem tal com la raó sap els seus arguments. Només ho sabem com el pacient sap que sofreix el seu dolor, i com l'enamorat sap que pateix la seva passió. Com tots els amants entenimentats, els cristians donem raó del nostre amor, però no el podem esbrinar amb raons.

Una vegada, ara fa molts segles, els nostres pares es procuraren a Egipte un anyell menut. Fou immolat i la seva sang els protegí de l'exterminador. L'anyell era Jesús que ja llavors llevava el pecat del món.

Segles més tard, a Israel hi hagué profetes. Uns homes tingueren visions i profetitzaren. Un d'ells contemplà un just sofrent, pacífic, compassiu, capaç de fer-se càrrec de tot el dolor del món, disposat a permetre que l'amor el fes anar fins a la mort. La seva missió redemptora féu esclatar els límits amb què els homes constrenyien l'il·limitat amor de Déu. **Es massa poc —Déu li digué— que siguis el meu servent per a restablir les tribus de Jacob i fer tornar els supervivents d'Israel; t'he fet llum de tots els pobles perquè la meva salvació arribi d'un cap a l'altre de la terra.** El servent era Jesús que lleva avui encara el pecat del món.

Maur Esteva
Abat

EL MISTERI DIVÍ DE LA COMUNITAT ECLESIAL

Tot és gràcia: l'apostolat de Pau i la pertinença per la fe i pel baptisme a la comunió de fe i d'amor en Jesucrist. El misteri diví de la comunitat eclesial és que els seus membres, tot confessant Jesucrist com a Senyor, són cridats, santificats, consagrats en Ell, i el seu viure il·luminat i vivificat per la gràcia i per la pau de Déu.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1:1-3)

Pau, que per voler de Déu ha estat cridat a ser apòstol de Jesucrist, i el seu germà Sòstenes, a la comunitat de Déu que és a Corint, als santificats en Jesucrist, cridats a ser-li consagrats, en unió amb tots els qui pertot arreu invoquen el nom de Jesucrist, el nostre Senyor i el d'ells.

Us desitjo la gràcia i la pau de Déu, el nostre Pare, i de Jesucrist, el Senyor.

JOAN, EL PRECURSOR I EL TESTIMONI

El Baptisme de Jesús és descrit pels quatre evangelistes com una veritable teofania. L'Esperit donà a conèixer la dignitat personal de Jesús com a Fill de Déu, la seva vocació messiànica, i la naturalesa sacrificial del seu acompliment; Joan n'esdevé el precursor i el testimoni. Tot cristià batejat amb l'Esperit Sant, alliberat del pecat i consagrat per l'adopció filial divina, ha de voler testimoniar i compartir amb els demés aquesta experiència inenarrable.

Evangelí segons sant Joan (1:29-34)

En aquell temps, Joan veié que Jesús venia i digué: "Mireu l'anyell de Déu, que pren damunt seu el pecat del món. És aquell de qui jo deia: Després de mi ve un home que m'ha passat davant, perquè, abans que jo, ell ja existia. Jo no sabia qui era, però vaig venir a batejar amb aigua perquè ell es manifestés a Israel". Després Joan testificà: "He vist que l'Esperit baixava del cel com un colom i es posava damunt d'ell. Jo no sabia qui era, però el qui m'envià a batejar amb aigua em digué: "Aquell sobre el qual veuràs que l'Esperit baixa i es posa, és el qui bateja amb l'Esperit Sant". Jo ho he vist, i dono testimoni que aquest és el Fill de Déu".

HOMES I INSTITUCIONS

Una escriptora del Nord

Selma Lagerlöf

Crec que la majoria de persones tenim bons records de la nostra infantesa, d'aquell temps serè i apacible vora els pares, en un ambient en què la malícia és com una cosa inconcreta, sense presència real.

Per aquest motiu recordo amb especial afecte un llibre que explicava de manera amable i agradable el meravellós viatge de Nils Horgerson a través de Suècia.

Aquell llibre d'aventures, clar i lluminós del nen que volava cavalcant un ànec per les altures, fou el que va introduir-me en l'afecció als llibres que sempre han estat els fidels companys de totes les hores.

La seva autora, Selma Lagerlöf, fou una escriptora extraordinària nascuda el 20 de novembre de 1858 en una casa de pagés de Suècia anomenada Marbacka. Aquesta casa, junt al record d'una àvia que li explicava contes i rondalles de temps passat; li varen inspirar les millors obres. Malhauradament, l'àvia morí quan ella tenia 5 anys però el seu record fou inesborrable.

Més endavant, als 20 anys, en el seu afany de saber i formar-se culturalment va deixar la masia per començar els estudis de mestra, professió on trobà un camp encisador que quasi no li deixava temps per escriure.

L'any 1890 es trasllada a Estocolm, capital de Suècia, on presenta a la Revista Yun, la primera part d'una obra: "La saga de Gösta Berling" amb la qual obté el premi literari de l'esmentada revista, cosa que li dóna una mida de la seva tasca com a escriptora.

Llavors Selma decideix seguir el camí de les lletres i publica "Els llaços invisibles", obra contrària al realisme i al naturalisme que dominaven la literatura de l'època: Ella escriu clarament, pulcrament, amb abundosa fantasia, però neta i honesta.

L'any 1895 el rei de Suècia li concedeix una ajuda per tal que pugui seguir el camí de les

lletres sense angoixes econòmiques i aprofita l'avinentesa per anar a Itàlia.

La prosa de Selma s'inspira en un fons de tradicions i llegendes populars del seu país i amb un ferm criteri entre el bé i el mal. Salvant distàncies i estils pot comparar-se, en certa manera, amb la nostra Caterina Albert, que signà molts dels seus escrits amb el pseudònim de Victor Català.

Tornant d'Itàlia publica "Els miracles de l'Anticrist", "Jerusalem", "Llegendes de Crist" i per fi per encàrrec del govern suec "El meravellós viatge de Nils Holgerson". És per tota la seva producció literària que la Facultat de Filosofia de la Universitat d'Upsala l'anomena Doctora Honoris Causa i l'Acadèmia Sueca li concedeix el Premi Nobel de Literatura, preuat guardó de la seva terra on es llegida amb fervor.

Durant la primera Guerra Mundial que fa trontollar Euro-

pa no escriu ni una sola ratlla, adolorida per l'abrandament general que sega tantes vides. Es el 1922 quan publica una autobiografia que titula "Marbacka" en record de la seva estimada casa on viu, juntament amb la seva solitud, element íntim, com ho són els somnis, la terra, els núvols que passen i la Fe.

Continua sens desfallença la seva tasca fins que el 16 de març de 1940 deixa aquest món, entre la remor dels arbres i les boires de la primavera, mentre s'escolta el murmurí dels rierols que baixen desglaçats dels cims cap a la vall, on la natura comença a verdejar, seguint el ritme que en aquelles latituds marca tot allò que ella estimava íntimament, amb la serena pau d'un cor senzill, deixant entre nosaltres el perdurable record de la seva obra.

P. Campmajó.

Calendari

Diumenge, 15 de gener. II del temps ordinari. Sant Pau, primer ermità; Sant Maur, abat, Sant Habacuch i Sant Miqueas, profetes i Santa Secundina, verge.

El sol surt a les 7,15 i es pon a les 4,47 (hora solar). Festa major a Arbolí, La Figuera i Santa Margarida de Montbui.

Dilluns, 16 de gener. Sant Fulgenci, bisbe; Sant Marcel, papa màrtir i Santa Priscila, matrona. Festa major a Saderra.

Dimarts, 17 de gener. Sant Antoni abat, Santa Leonila, màrtir i Santa Rosalina de Vilanova, cartoixa.

Festa Major a Borges del Camp, Ascó, Camarasa, Cambrils, Corbera de Llobregat, Mora d'Ebre, Salou, Vilanova i la Geltrú, Vila-seca-Vimbodí i altres pobles.

Dimecres, 18 de gener. Santa Prisca, Santa Lliberata i Santa Beatriu, verges.

Festa major a Vilella Alta i Torre de l'Espanyol.

Dijous, 19 de gener. Sant Màrius i Sant Canut, màrtirs. Santa Marta i Santa Pia, màrtirs.

Divendres, 20 de gener. Sant Fabià, papa màrtir i Sant Sebastià, màrtir.

Festa major a Alfarràs, Alió, Balaguer, La Bisbal del Penedès, La Canonja, Cunit, Mojà, Taradell, Termens i altres pobles.

Dissabte, 21 de gener. Sant Fructuós, bisbe; Sant Auguri i Eulogi, màrtirs i Santa Agnès, verge i màrtir.

Festa major a Balenyà, Sant Fruitós de Bages i Fall de la Santa Creu.

El Vallés

En ma terra del Vallés
tres turons fan una serra
quatre pins, ún bosc espès,
cinc quarteres massa terra.
Com el Vallés no hi ha res.

Pere Quart

L'Església celebra

15 de gener. II Diumenge de durant l'any. Lectures: Primera, Is 49,3.5-6, S 39, segona, 1C 1,1-3, tercera, Jo 1,29-34.

16 de gener, dilluns de la II setmana de durant l'any. Lectures: Primera, 1 S 15,16-23, S 49, segona, Mc 2,18-22.

17 de gener, dimarts de la II setmana de durant l'any. Lectures: Primera, 1 S 16,1-13, S 88, segona, Mc 2,23-28.

18 de gener, dimecres de la II setmana de durant l'any. Lectures: Primera, 1 S 17,32-33.37.40-51, S 143, segona, Mc 3,1-6.

19 de gener, dijous de la II setmana de durant l'any. Lectures: Primera, 1 S 18,6-9;19,1-7, S 55, segona Mc 3,7-12.

20 de gener, divendres de la II setmana de durant l'any. Lectures: Primera, 1 S 24,3-21, S 56, segona, Mc 3,13-19.

21 de gener, dissabte de la II setmana de durant l'any. Sant Fructuós, bisbe i màrtir i Sant Auguri i Sant Eulogi, diaques i màrtirs.

Lectures: Primera, He 10,32-36, S 33, segona, Jo 17,11b-19.

D'ACI I D'ALLÀ

Televisió i tam-tam

S'equivoca de mig a mig la persona cànida o babau que dóna per suposat que el missatge que li arriba a través d'un aparell sofisticat modern ha d'ésser forçosament un missatge de condició elevada.

Malgrat tota l'electrònica dels aparells informatius actuals, a voltes, tristament, no és pas així. Amb els tres milions de punts lluminosos per segon de la imatge televisiva o la perfectíssima sonoritat, poden retransmetre veritables rucades, o poc se'n falta. En canvi, poden comunicar-se idees sublimes i, si voleu, metafísiques, amb un estri tan rudimentari com ho és per a les tribus el tombejant tam-tam. Alguna vegada —més d'una— que han parlat de religió per censurar-la persones que no la coneixen ni la viuen, hauria volgut més que haguessin dit: "D'ací i d'allà..."

Pere Campàs Bonay

Si som molts
els que lluitem
per la justícia
seran molts els que
tindran Pau.

Si vols obtenir la informació de la RESERVA PERM
de la Universitat de València, contacta amb el
Departament de Psicologia i Psiquiatria
de la Universitat de València.

Equip Dr. Viscarri
i Trullàs

Neuropsiquiatria. Psicologia
Tratament malalties nervioses
Quequesa.

Problemes conjugals.

Alcoholisme.

Drogodependències.

Informació: Dilluns, dimecres,
divendres de 5 a 2/4 de 8 tarda
Telèfon: 247 50 97.

PEDRO ROVIRA
GRANDES VINOS Y BRANDY

LA BÍBLIA A L'ABAST

Comencem la lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint. Durant set diumenges, la segona lectura de la missa ens presentarà diferents fragments dels quatre primers capítols d'aquesta carta, en forma de lectura gairebé continuada. Avui llegim l'adreça o salutació de l'escriu paulí. Un text curt però summament interessant per les idees que s'hi contenen.

El cridat a ser apòstol

Pau s'identifica a si mateix —presenta les seves credencials— amb el títol d'**apòstol de Jesucrist** (v. 1). Tota la seva grandesa, per tant, i la seva autoritat, arrenquen d'aquesta realitat: ell és l'enviat de Jesucrist, el seu representant en la comunitat de Corint. Tot i que aquesta comunitat havia estat fundada —plantada— per l'Apòstol, ell no s'hi imposarà esgrimint cap títol de propietat. El que Pau ha fet, ho ha fet en nom de Jesucrist. És ell i ningú més qui ha cridat els corintis a **ser-li consagrats** i qui els ha aplegats en l'Església amb tots els qui **per tot arreu invoquen el nom de Jesucrist**, que en definitiva és l'únic Senyor de tots: **el nostre Senyor i el d'ells** (v. 2). Així ja d'entrada queda ben clara la missió de l'apòstol enmig de la comunitat cristiana. És un servidor de Crist i de la comunitat. Un fidel més que ha estat enviat a la comunitat per qui té el poder de

fer-ho, perquè camini juntament amb els germans i en nom de Jesucrist, que els ha santificat, els ajudi a esdevenir-li totalment seus: consagrats. Destinats i identificats amb Jesucrist.

Cridats pel nom

Déu no fa res en sèrie. La seva força creadora és tan gran —de fet és infinita— que no necessita repetir-se. No produeix en cadena. I tractant-se de les persones humanes, aquesta irrepitibilitat creadora és al mateix temps una exquisida demostració d'amor personal. Déu ens ha concebut des de tota l'eternitat, ens ha projectat i ens ha fet d'acord amb el seu projecte personalíssim. Aquí comença la gran aventura nostra de respondre lliurement a aquest acte d'amor de Déu que és l'aparició de cada vida humana sobre la terra. És aquí quan comença la nostra vocació, o més ben dit, la nostra col·laboració a l'obra de Déu en cadascun de nosaltres, que som cridats per ell a la salvació. **A ser-li consagrats**, que llegim avui. Ens crida pel nom, o sigui, tenint molt present la nostra manera

peculiar de ser, la nostra capacitat de resposta i les circumstàncies que envolten la nostra experiència humana. Experiència que passa per la crida que rebem de Jesucrist. Ell també ens crida pel nom. No d'una manera genèrica, anònima. Sap qui som i què som i el que podem donar i donarem. Dit altrament: coneix el que hi ha en nosaltres de bo i de dolent. I sabent-ho ens crida personalment. I encara, cridant-nos, ens dona la gràcia que necessitem per respondre afirmativament i ser conseqüents amb el compromís de la nostra resposta.

Cridats al servei

Ens crida a ser cristians. I a alguns, com va fer amb Pau, a ser ministres de la seva salvació, al servei de la comunitat. No és certament la comunitat la que escull en votació democràtica els qui han de representar Jesucrist enmig d'ella. És Crist qui l'escull, el crida i l'envia, revestit del poder de servir, tal com ell ha vingut a servir i no a ser servit. La vocació de Déu, en aquest aspecte, no és democràtica. Però tampoc no és imposició arbitrària de domini. Déu

crida, convida, al servei, no al domini. Per això a l'hora de donar resposta a la vocació de Déu, aquell que ha estat cridat, ha de mirar també com la mateixa comunitat, segons el voler de Déu, vol ésser servida. I aquí és on surt l'aspecte democràtic del servei de l'apòstol. Perquè ell és certament representant de Crist, però al mateix temps és també representant i membre de la comunitat. Tot plegat constitueix un procés d'equilibri no gens fàcil, però possible, que cal seguir amb una gran clarividència. Ni el ser cristià, ni menys encara el ministeri ordenat, no és cap poder de domini que reclami honors i cartes d'immunitat. El poder veritable del cristià i més encara el del ministre ordenat, és el de servir amb fidelitat i amb eficàcia Jesucrist, tant en el Cap com en el cos que és l'Església. Per això convé no oblidar que la veu del poble és la veu de Déu. La veu del poble santificat en Jesucrist, cridat a ser-li consagrat, integrat per tots els qui per tot arreu invoquen el nom de Jesucrist, el nostre Senyor i el d'ells (v. 2).

El desig es fa pregària

Quan s'estima es desitja felicitat a la persona estimada. Aquesta felicitat sols és possible en la veritable realització personal d'acord amb el projecte de Déu. Per això els bons desigs de Pau —de l'apòstol— es fan pregària confiada. **Us desitjo** —que sigui realitat en vosaltres— **la gràcia i la pau de Déu, el nostre Pare, i de Jesucrist, el Senyor** (v. 3).

Josep M. Aragonès

Cultura científica

"... a fi que els tresors fins ara guardats en les torres d'ivori dels laboratoris científics esdevinguin patrimoni cultural de tots."

Antonino Zichichi

33 - El problema de l'hominització i la doctrina cristiana

La setmana passada vam explicar en què consisteix el problema de l'hominització i quina era la resposta que hi donava l'evolucionisme ateu. Avui direm quina és la cristiana. Amb aquest mateix títol, "El problema de l'hominització", els jesuïtes Karl Rahner i Paul Overhage van publicar un llibre, traduït al castellà de la 3.ª edició alemanya per Ed. Cristiandad, Madrid, 1973, on exposen els dos aspectes del problema, Rahner el teològic i Overhage el científic. Resumim el que hi diu el prestigiós teòleg K. Rahner:

El Magisteri Eclesiàstic i la teoria científica de l'evolució

Aquests són els punts que cal tenir en compte: "Els resultats autèntics de les ciències naturals no poden estar en contradicció amb la doctrina revelada. Un científic cristià no pot sostenir com a resultat segur de la seva ciència res que estigui en contradicció amb el Magisteri. L'autonomia de la ciència és relativa no absoluta.

2. L'evolucionisme condemnat per l'Església és el que adopta una posició monista o panteista, que desemboca en un materialisme dialèctic o posa en dubte la diferència entre esperit i matèria.

3. Ànima i cos en l'home formen una unitat substancial; no són dues entitats juxtaposades. Però l'ànima és espiritual, simple i substancial, essencialment distinta de la matèria i immortal. Només pot originar-se per un acte creador de Déu, el qual també crea, tot naturalment, la de cada home en particular en el moment de la concepció.

4. L'home prové de la terra (Gen 2,7;3,19), és a dir, de la materialitat preexistent en el cosmos. No està, doncs, renyit amb la doctrina cristiana que provingui per evolució d'un animal anterior, mentre no es negui la creació immediata de l'ànima per part de Déu.

Que tots els homes actuals provenim d'una sola parella humana, Adam i Eva (monogenisme), és també doctrina ensenyada constantment per l'Església. Que hi hagués hagut tota una població d'homes i dones, independents, sorgits per evolució, i Adam i Eva fossin un símbol d'aquella col·lectivitat, de la qual provindria tota la humanitat actual (poligenisme), és una teoria que no ha estat condemnada formalment com herètica per l'Església, però d'ella ens diu Pius XII en l'encíclica "Humani Generis" que "... no es veu com una tal opinió es pugui conciliar amb la doctrina de la

veritat revelada i els ensenyaments que l'autoritat de l'Església estableix respecte del pecat original que prové d'un pecat comès efectivament per un Adam individual i transmès a tots els homes, en cada un dels quals hi és com a propi".

Les fonts de la Revelació i l'origen de l'home

El P. Rahner es planteja la qüestió: què podem dir que **veritablement** l'Esclatura ens afirma respecte de la doctrina de l'evolucionisme. I contesta: El gènere literari del relat bíblic és el d'"una **etiologia** històrica exposada en forma popular" ("etiologia històrica" és la deducció real —lícita, factible, encertada— d'una causa històrica partint de l'estat present). Els punts històrics base són els següents: creació de tot per part de Déu, creació particular de l'home, igualtat d'home i dona, unitat del llinatge humà, estat de justícia original, i, com ensenyament doctrinal, que en la creació del cosmos l'home és l'únic interlocutor de Déu, de tal manera que la relació amb Ell és una necessitat existencial de l'home. I res que surti d'aquesta perspectiva teològica no podem dir que s'afirmi en el Gènesi. No podem dir, per exemple, com Déu va por-

tar a cap la creació directa de l'home; no s'exclou, doncs, l'entroncament amb el regne animal.

Després el P. Rahner s'estén en l'exposició de qüestions teològico-filosòfiques relacionades amb l'hominització, que ja no detallem.

Resposta a les dificultats

Segons aquesta interpretació, doncs, tenim que l'evolucionisme cristià diu que Déu va orientar l'evolució d'una línia dins dels homínids fins a arribar a un primat que, potser fent un salt evolutiu (cosa que estaria d'acord l'evolució a intermitències de Gould i Eldredge), va ésser capaç, com ho és també l'òvul fecundat en el moment de la concepció, de rebre del Creador una ànima veritablement humana amb una intel·ligència i voluntat que el va fer a imatge seva; de la mateixa naturalesa, potser semblantment, Déu sap com, va formar la dona i va començar a existir el llinatge humà. On? No ho sabem; això és secundari, potser a l'Àsia, potser a l'Àfrica; el "paradís terrenal" no és necessàriament un lloc sinó un estat de la natura abans del pecat, posada al servei de l'home. I les dues

principals dificultats que ens posen els evolucionistes integrals a aquesta explicació de l'hominització es resolen aplicant els resultats que exposàvem la setmana passada:

1.ª Que el primer home fou una "població" (poligenisme), no una sola parella.- Resposta: No està pas demostrat, i és més conforme a la unitat de l'espècie humana (científicament certa!) la unitat d'origen.

2.ª Que la intel·ligència l'home la va anar adquirint gradualment. Resp.: Les noves troballes científiques ens mostren cada dia més que els primitius tenien una intel·ligència com la nostra. És només la cultura que s'incrementà al llarg dels segles.

I encara podem afegir-hi un detall més per a mostrar que la postura cristiana lliga amb els fets: les races actuals, anomenades "primitives" (pigmeus africans, aborígens australians...) a més d'una intel·ligència normal, creuen en un Déu suprem, autor del món que veiem, com si la llum de la primera comunicació de Déu amb l'home encara no s'hagués apagat del tot...

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Teologia de Barcelona

La pau

i els

cristians

La pau és obra de la justícia.

"Aquesta generació s'ha de penedir no solament de les paraules i accions odioses dels malvats, sinó pel terrible silenci dels bons."

(M.L. King)

Cristians i pacifisme, heus ací una qüestió ben actual, tractada en poc temps de diferència per les diverses Conferències Episcopals (americana, alemanya i últimament la francesa) que han elaborat sengles documents, en els quals hi expressen llur postura sobre la pau i la manera d'assolir-la. Tot i la pluralitat d'enfocaments hi ha coincidència en un punt: el compromís de l'Església i els cristians en favor de la distensió i la pau. El mateix Sínode de Bisbes a Roma que ha tractat sobre la reconciliació, s'ha fet ressò d'aquesta preocupació per la Pau.

"Som la primera generació d'ençà del Gènesis, dotada del poder per a amenaçar l'ordre creat" afirmaren els bisbes nord-americans en la seva carta pastoral del proppassat mes de maig, "El desafiament de la Pau", document que inquieta en gran manera l'administració del propi país, una de les dues parts interessades d'aquest contenciós atòmic que sostenen els dos grans imperis mundials. Tots sabem que aquesta afirmació no és gratuïta, els Papes, el Concili, i la veu de molts pensadors i científics fa temps que han donat el seu crit d'alarma. Malgrat això, no es veu pas encara cap signe d'aturament o reculada.

La Pau és obra de la justícia

El temor a ser instrumentalitzats per signes partidistes d'un o altre color, pot fer-nos tirar enrera d'una voluntat de participar activament, i juntament amb d'altres, en aquest moviment i acció per la pau. Però igualment pot ser l'excusa

gratificant per tal de deslliurar-nos d'un compromís desagradable.

Es indubtable que com a cristians ens cal ocupar el nostre lloc dins un moviment pacifista que reclami la distensió i que cerqui tenaçment una repartició equitativa dels recursos de la terra, recursos que ara mateix s'estan destinant en proporcions exorbitades a la construcció i compra d'armaments. "Tots sabem prou bé que les zones de misèria o de fam que hi ha a la nostra terra, haurien pogut ser fertilitzades en poc temps si les gegantines inversions d'armament al servei de la destrucció, haguessin estat canviades en inversions per a l'aliment al servei de la vida" (R.H. 58), paraules de Joan Pau II que se'ns presenten com el ressò d'aquelles d'Isaïes: "la justícia obrarà la Pau" (Is. 32,17) i que incorporà el mateix Concili en la seva declaració sobre l'Església en el món d'avui (v.G.S. 78).

La correlació pau, desarmament, justícia i desenvolupament dels pobles mai no les hauríem de contemplar separades. Es llastimós que sovint ens moguin molt més els sentiments d'interès personal que no pas la injustícia que es comet amb altri. Treballar per la Pau comporta treballar a favor de la justícia aquí i arreu. En un món on moren anualment més de trenta milions d'éssers humans per manca d'una alimentació suficient i es gasten més de cent cinquanta milions de pessetes per minut en armament, el cristià ha de dir no a aquesta situació. En una ocasió Raul Follereau digué: "El que fa

falta es convertir les armes de mort en obres de vida", heus ací doncs, el que hauria d'ésser el nostre objectiu.

No restar impassibles

Evidentment que se'ns presenten davant dels ulls motius prou greus com per a no desentendre'ns d'una qüestió que ens afecta a tots; es podrien argumentar ja d'entrada, els sentiments humanistes, de solidaritat, de sensibilitat davant el dolor, o fins i tot la por a l'auto-anihilament.

La "por guarda la vinya" diu el refrany popular. Potser serà en definitiva l'últim estímul per fer aixecar els adormits, o insolidaris, per tal que s'uneixin també al moviment que clama per la pau i el desarmament. Un bon armament per a "aixecar les masses", però un mal sistema per a formar consciències i fer un treball en profunditat. Cal anar més enllà.

"No hi ha res de veritablement humà que no trobi ressò en els deixebles del Crist" (G.S.1) El pur humanisme, el sentiment de solidaritat i respecte envers els altres homes també ens pot dur a lluitar per uns valors comunament acceptats per exemple en una línia de "Drets Humans". Aquest sentiment pren un valor molt més gran que l'anterior i, com hem vist, és assumit per la mateixa Església i ens atrevirem a afirmar que és el mínim de justícia exigible. Tota motivació que vulgui ser més gran que aquesta, com a mínim haurà d'ésser com aquesta.

L'Evangeli, "Carta Magna del Cristià"

És obvi que no hi trobem referències explícites en la situació del món d'avui l'Evangeli és Bona Nova escrita a unes comunitats concretes i amb uns problemes concrets del seu temps, però és missatge per a nosaltres degudament proclamat i reactualitzat per la predicació i la tradició de l'Església assistida per l'Esperit. ¿Qui podria extreure de l'Evangeli continguts de violència, odi, incomprensió, abandó dels necessitats, opressió de l'indigent o menyspreu dels febles?

Jesús mateix que és saludat amb un cant de pau en el moment del seu naixement (cf. Lc. 2,14), es presenta als deixebles després de la resurrecció amb un desig fervent: "La pau sigui amb vosaltres". Però és a tots els qui anhelants d'un món millor i treballadors per la pau ens poden estimular aquestes paraules de benaurança de l'evangeli de Mateu: "Sortosos els qui farnegen i sedegen la justícia "i encara" Sortosos els portadors de la pau (pacificadors, els que treballen per la pau) perquè seran anomenats fills de Déu". Heus ací com l'evangeli pren partit pels qui treballen per uns valors al servei de l'home colpit o amenaçat.

Una participació que es concreta a tres nivells

Com a cristians tenim necessitat i motius per pregar per la pau, tal vegada avui més que mai. Joan Pau II tot

fent al·lusió al missatge que dirigí a l'Assemblea de Nacions Unides en ocasió de la Conferència per al Desenvolupament (25-VIII-80) torna a repetir el nucli d'aquella comunicació quan diu: "És solament a través de la conversió dels cors, que els homes, com a germans, poden construir el futur de la raça humana i construir ensem l'edifici estable de la Pau".

Per una Educació activa i global

"Els qui es dediquen a l'obra de l'educació, sobretot si es tracta de joves, i els qui formen l'opinió pública, han de considerar com un deure gravíssim la tasca d'instruir les ments de tothom amb vista a uns sentiments nous i pacífics" (CS.82 c.)

Sembrar un canvi d'actituds que passa per aquesta "conversió de mentalitat i dels cors" que, tal com deia Joan Pau II, és indispensable per tal que es pugui donar un canvi d'estructures (cf. R.H.56).

"El Concili... vol fer una crida ardent als cristians perquè, amb l'ajut de Crist, autor de la Pau, cooperin al costat de tots els homes; a assegurar la pau basada en la justícia i en la caritat mútua, i a preparar-ne els mitjans". (G.S.77 b.)

Foragitar les pors i posar-se en moviment, heus ací la qüestió, però... com? Doncs partint d'objectius clars, després d'haver-ne fet reflexió personal i maduració en grup o comunitat.

Miquel Cañellas

Sant Vicenç de Rieria

L'ermita que

fou traslladada

de Sau a Sabadell

El trasllat de Sau a Sabadell, pedra a pedra, de l'ermita de Sant Vicenç de Rieria ha permès de conservar un monument d'indubtable valor artístic. El canvi d'emplaçament comportà certes dificultats a causa de la pujada d'aigua del pantà. Amb temps, treball, dedicació i paciència, però, s'aconsegüí l'objectiu. L'ermita es troba ara a la finca de "Can Deu" i es coneix avui amb el nom de Sant Vicenç de Verders.

La conservació d'aquesta ermita ha estat possible gràcies a la subvenció de la Caixa d'Estalvis de Sabadell i als serveis tècnics de la Diputació. El treball es perllongà durant dos anys i hi intervingueren fins i tot submarinistes.

La idea sorgí d'uns articles que aparegueren a "La Vanguardia" en els quals es lamentava que es perdés l'ermita. Quan es parlà de la possibilitat de fer el trasllat, els veïns de Vilanova de Sau veieren el projecte amb recel i hi hagué una certa oposició. La qüestió administrativa va ser una mica complicada.

Es tracta, com es pot veure en les fotos, d'una ermita romànica. Allò que destaca, per damunt de tot, és l'absis. Es construí segons la litúrgia. L'altar major s'orientà a l'est. L'orientació, cardinal, en canviar-la d'emplaçament, s'ha mantingut.

L'ermita, segons l'historiador Antoni Pladevall, va ser construïda entre els anys 1073 i 1100 perquè servís de parròquia als masos que formaven la demarcació del monestir de Sant Pere de Casserres. Funcionà com a parròquia fins al segle XVI i comprenia deu masos de la rodalia; quan el 1572 el monestir fou donat als jesuïtes, la demarcació es dividí entre les parròquies de Sant Bartomeu Sesgorgues i de Tavèrnoles, i l'antiga església fou abandonada, fins a convertir-se aviat en una dependència del proper mas Verders, d'on li provingué la nova denominació.

L'església és formada per una nau que té aproximadament nou metres de llargada amb volta de canó, acabada amb un absis decorat per arcuacions cegues; té dos portals, un orientat a ponent i l'altre a migdia, i dues finestres de trets romànics característics.

Originàriament, l'església es trobava al costat del Ter, a l'engorjat que forma la península de Casserres amb el massís per on hi havia les antigues parròquies de Sesgorgues i Sorrerols. Quan es desmuntà l'ermita, es numeraren les pedres angulars i les dels arcs, mentre les altres s'assenyalaven en diversos colors segons la part on pertanyien: tot plegat venia a representar unes dues-centes tones de pedra, el rescat de les quals no fou senzill per causa de les pluges que feren créixer el nivell de les aigües. Les pedres s'hagueren de traslladar en barques pel pantà. El trasllat finalitzà l'any 1976.

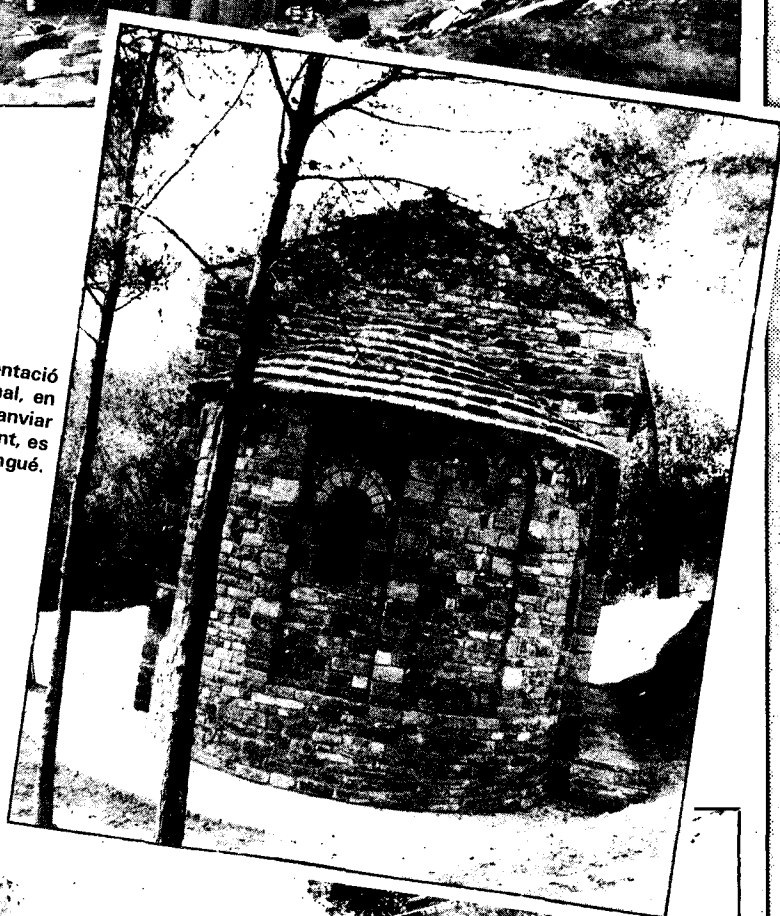
L'ermita es troba ara a la finca de Can Deu, un bosc situat al nord de Sabadell, a la carretera de Matadepera. La finca té més de 80 hectàrees i compta així mateix amb una masia on hi ha una exposició d'eines agrícoles. Al bosc s'han dissenyat una sèrie d'itineraris de la natura per tal que els escolars tinguin un indret que els permeti de conèixer la fauna i la flora del país. L'ermita està darrera la masia, en un turonet. No s'hi celebra el culte.

És, bàsicament, un testimoni arqueològic del nostre passat.

Tomàs Puntí

El trasllat no fou senzill per causa de la pujada de les aigües.

L'orientació cardinal, en canviar l'emplaçament, es mantingué.

No s'hi celebra el culte.

Cultura de la fe i cultura de la increença (I)

La fe en estat de confessió

El cristià és un home que al mateix temps és creient i pensant, esperant i practicant. La professió de la fe, la praxi de la caritat y l'embranchada de l'esperança li són igualment consubstancials. En uns moments podrà accentuar-ne una i en altres moments una altra, però el silenci o buidament d'una d'elles és l'anihilació de tota la seva existència cristiana.

Quan el "món" té les possibilitats teòriques, socials i jurídiques per ser amb autonomia i llibertat ell mateix, aleshores és quan s'imposa a l'Església la sagrada obligació de ser sobretot "Església", és a dir, comunitat que viu en permanent estat de confessió, en exercici de caritat i en actitud d'esperança. Avui a Espanya, això potser passa per primera vegada, de forma pacífica a la superfície, però amb una secreta bel·ligerància de fons entre una cultura de la fe i una cultura de la increença. Per a un món radicalment mundà l'Església és el seu primer enemic, perquè li revela la seva clausura enfront a la suprema necessitat i possibilitat de l'home, que és Déu. I l'Església en aquesta situació té com a missió suprema fer sant el nom de Déu en el cor d'aquest món, tornar manifesta la seva misteriosa realitat, viure des d'ella i desemascarar críticament qualsevol forma d'existència i acció humanes que oprimeixin o reprimeixin aquesta sacratíssima obertura de l'home al Misteri.

Un cristianisme que silenciació el nom, la realitat i les exigències de Déu públicament, com digué Jesús, s'ha negat a si mateix. Un cristià que ha perdut la confiança en la capacitat humanitzadora, transformadora i salvadora de la fe per a la vida humana ha difuminat la seva veritable identitat. Un catòlic que permanentment se situa als marges de la seva Església, que no cultiva amb humilitat i realisme la comunió fraterna, que sempre alimenta distàncies i desconfiances respecte de la pròpia Església, posant més atenció a la permanent crítica de fora que a la permanent edificació des de dintre, aquest

Olegario González de Cardedal, catedràtic de la Universitat Pontifícia de Salamanca.

catòlic està a punt de perdre la seva família espiritual, quedant-se sense la llar permanent que tota fe avui necessita per perdurar amb catòlica veritat, amb lúcida serenitat i amb amplada de respir en el món.

Avui assistim a una confusió d'identitat respecte a allò religiós per part dels que l'equiparen amb l'estètic sublimat, l'ètic purificat o senzillament l'obscur desig humà de transcendiment; a una sospita contra el que és cristià que ho redueix a causes socioeconòmiques o ho desxifra des de motivacions merament desideratives o imaginatives; a una desconfiança enfront l'Església, no sempre formulada conscientment però per això més efectiva, com actitud fonamental i permanent. En aquest estat, no es pot ni ser ni romandre cristià a llarg termini.

Identificar els trets principals d'aquesta actitud, que pretén haver dut a terme una superació del que és cristià que engendra un agre cel sobre el seu valor, que té com a resultat un implícit però definitiu abandó de la comunitat catòlica és la tasca més urgent del teòleg

primer i de tot cristià vigilant després. El que se'ns apropa en els nostres dies és o una radicació més lúcida en la nostra fe i una incardinació més cordial en la comunitat eclesial, si superem aquest repte històric, o contràriament entrar en una secularització definitiva de la consciència, arrabassant-la a la seva relació conscient i confiada en Déu i a l'adhesió fidel a Jesucrist com a do reconciliador del Pare.

Dur a terme aquesta anàlisi és una tasca complexa, delicada i llarga, havent de començar per aclarir la sospita i desconfiança essencial de molts creients espanyols. Tota enumeració breu té el perill de simplificar complexos fenòmens de consciència i de societat. Reconeixem aquest perill com una temptació possible, però el silenci actual, la fugida vergonyant, l'atordiment acomplexat, la pèrdua de la pau i l'allunyament sense paraules de la comunitat eclesial: això ja és una temptació real, i una caiguda efectiva. Els qui hem impulsat fins ara la renovació de l'Església vers un tipus de reformes i de responsabilitats històriques, ens sentim empesos a continuar mirant endavant.

I mirar cap endavant significa no repetir vells tòpics dels dos darrers decennis, sinó assumir les noves dificultats. I ara no solament es tracta de l'acompassament jurídic de l'Església a la societat, i de la teologia als altres coneixements, sinó d'una conformació cristiana de les consciències, d'una confrontació de la fe amb la increença militant. L'Església com a comunitat que adora Déu revelat en Jesús, es veu confrontada a tota negació teòrica o pràctica de l'obertura de l'home a Déu, al refús explícit de Jesús, i sobretot als que li neguen la pretensió d'informar-se de l'Evangelí el ser i el pensar, la consciència i la ciutadania, la transcendència i la vida econòmica, l'actitud orant i el vot polític dels seus membres.

Per altra banda enfront a qualsevol silenciament de la història, la consciència catòlica espanyola té un ingent passat de fet per transmetre, i referent a ell una gravíssima responsabilitat de ciutadania, perquè tots aquests fets, institucions i creacions són expressió d'una fe i a la vegada matriu d'una nació. La cultura d'aquest poble quedarà sense arrels quan tots

aquests precedents històrics no siguin permanentment actualitzats i recreats. Aquesta actualització re-creadora és condició i resultat a la vegada d'una fecunda creativitat contemporània.

Una Església, que no supera constantment tot aquest passat i el tradueix mostrant la seva perenne fecunditat, està a mercè que tot allò sigui recuperat i reinterpretat exclusivament per la història de la literatura o de l'art, la sociologia o la politologia, veient-ho primordialment, o exclusivament des del servei, que aquelles manifestacions passades puguin prestar als presents corrents de la ciència, de l'opinió o del poder. I per la mateixa Església tindrien una repercusió encara més funesta: en no ésser ella capaç d'heretar la seva pròpia història, acabarà sucumbint a la interpretació que d'aquests fenòmens històrics de fe doni una lectura no creient. D'aquesta manera estarà bé alineant-se a si mateixa, a informar-se sobre si, a la llum de criteris, de mètodes i interpretacions no religioses del que és religiós, no cristianes del cristianisme, no catòliques de l'Església.

Des d'aquí es divisa un altre dels fenòmens més greus de la nostra vida eclesial. Molts seglars i sacerdots, amb pretenció d'autèntica, encara que a vegades obsessiva modernitat, i volent per altra banda legítimament fugir d'actituds i interpretacions integristes, s'han llançat en braços d'òrgans d'opinió teòrica o d'informació històrica, que tenen situat tot el que és cristià sota sospita, que interpreten les notícies de la vida de l'Església en funció exclusiva de la seva significació política, i les acullen només en la mesura en què donen suport a un o altre poder vigent. Aquest poders amb els seus òrgans respectius d'informació i crítica tenen un implícit — i a vegades explícit — decàleg de criteris respecte el cristianisme, i l'usen per a selecció de persones al mateix temps que per a l'acceptació i emissió d'idees.

Olegario González de Cardedal

Numismàtica

Una mostra

excepcional

de moneda

catalana

Dins els actes commemoratius del cent vint-i-cinquè aniversari de la seva fundació, la Caixa d'Estalvis de Sabadell es complau a presentar una mostra de la col·lecció de moneda catalana "Enric Vincke", d'excepcional importància en la seva especialitat, que abasta des de l'època romana fins a la guerra civil espanyola 1936-1939, i que ha estat adquirida recentment per aquesta Institució. Els objectius de la seva adquisició han estat, a més de

servir d'il·lustració històrica i documental de l'activitat financera, evitar que es disgregués una de les primeres col·leccions de moneda catalana que avui existeixen. I, ara, en ocasió de l'efemèrides esmentada, ha volgut presentar-la i oferir-la a la consideració pública, tot posant-la al servei de la comunitat i dels afeccionats i estudiosos en general, com a contribució al millor coneixement de la nostra pròpia història i civilització, a través

d'un índex ben significatiu del desenvolupament d'un poble: la seva moneda.

La col·lecció "Enric Vincke", prou coneguda entre els investigadors i afeccionats a la numismàtica, es formà al llarg dels primers cinquanta anys del nostre segle. Inicialment comprenia sèries ben diferents: "duros" espanyols, moneda ibèrica i romana, moneda espanyola de la Casa d'Àustria, sèries medievals i modernes catalanes i sèries medievals castellanes. De tota la col·lecció, el més remarcable era, sens dubte, el conjunt de la moneda catalana medieval i moderna.

Enric Vincke (1871-1957), d'origen alemany i còs del conegut historiador Joan Vincke, s'establí a Palamós a principis d'aquest segle, on creà una indústria surera ("Manufacturas del Corcho, S.A."), que més endavant traspasà a una casa nord-americana, dedicant-se llavors a la fabricació de tubs metàl·lics flexibles. Presidí també la Cambra de Comerç de Palamós.

En les estones de lleure i durant més de seixanta anys, Enric Vincke es dedicà a col·leccionar i

estudiar monedes. Participà en nombroses exposicions on fou sovint premiat.

Des de la moneda comtal-episcopal a la Guerra dels Segadors

Amb la finalitat de donar a conèixer aquesta col·lecció, s'ha bastit una mostra que recull una selecció significativa del seu contingut i s'ha disposat part de la col·lecció "Enric Vincke", distribuïda en tres blocs coherents. A part d'una vitrina destinada a evocar la figura del col·leccionista i un text introductor, la tria oferta al públic és disposada de la manera següent:

—un primer grup, dedicat als antecedents i a la moneda **comtal-episcopal**: moneda antiga, període carolingi, comtats o diòcesis de Vic, Besalú, Girona, Rosselló, Urgell, Empúries, Pallars, Calaf i Barcelona. Aquest conjunt és il·lustrat amb un mapa dels comtats i ampliacions fotogràfiques d'algunes monedes característiques;

—un segon grup, dedicat a l'expansió mediterrània de la **Corona Catalano-Aragonesa**. Presideix el conjunt una reproducció del mapa medieval de Cresques Abraham, d'on dimanen vitrines corresponents a Navarra, Aragó, València, Múrcia, Mallorca, moneda àrabica, Catalunya, Provença, Llenguadoc, Sardènyia, Sicília, Acàcia, Albània, Atenes i Nàpols;

—un tercer grup recull mostres encunyades per la Casa d'Àustria i la Casa de Borbó (fins a Isabel II), passant per l'ocupació napoleònica; en aquest conjunt destaca l'aportació relativa a la **Guerra dels Segadors**, punt fort de la col·lecció, que té com a referència una reproducció fotogràfica del quadre relatiu a aquest episodi de la història de Catalunya, pintat a primers del segle actual per l'artista sabadellenc Antoni Estruch.

El conjunt de la mostra es clou amb la bibliografia i documentació exposada a les vitrines centrals, que completen la informació donada pels textos explicatius al llarg de l'exposició.

Racó del llenguatge

La fruita (4)

Les pomes, com tants altres productes alimentaris, han massificat la seva producció cercant un rendiment superior, fins a donar excedents que cal col·locar a l'exterior, malgrat l'oposició de França. Per això ha calgut reduir les classes de pomes gairebé exclusivament a les dues més aptes per a la gran producció: l'anomenada "deliciosa", que és vermella, i la "golden", groga. A la pràctica, aquestes dues varietats han suplantat totes les que, anys enrera trobàvem als mercats. Ja no hi ha les pomes camoses, farinoses i dolces, ni les del ciri, blanques, llargarudes i oloroses, ni les reinetes, àcides i vermelles, ni les coronetes, petites i saboroses, ni les agrèdolces, verdoses amb pics vermells, ni tantes d'altres.

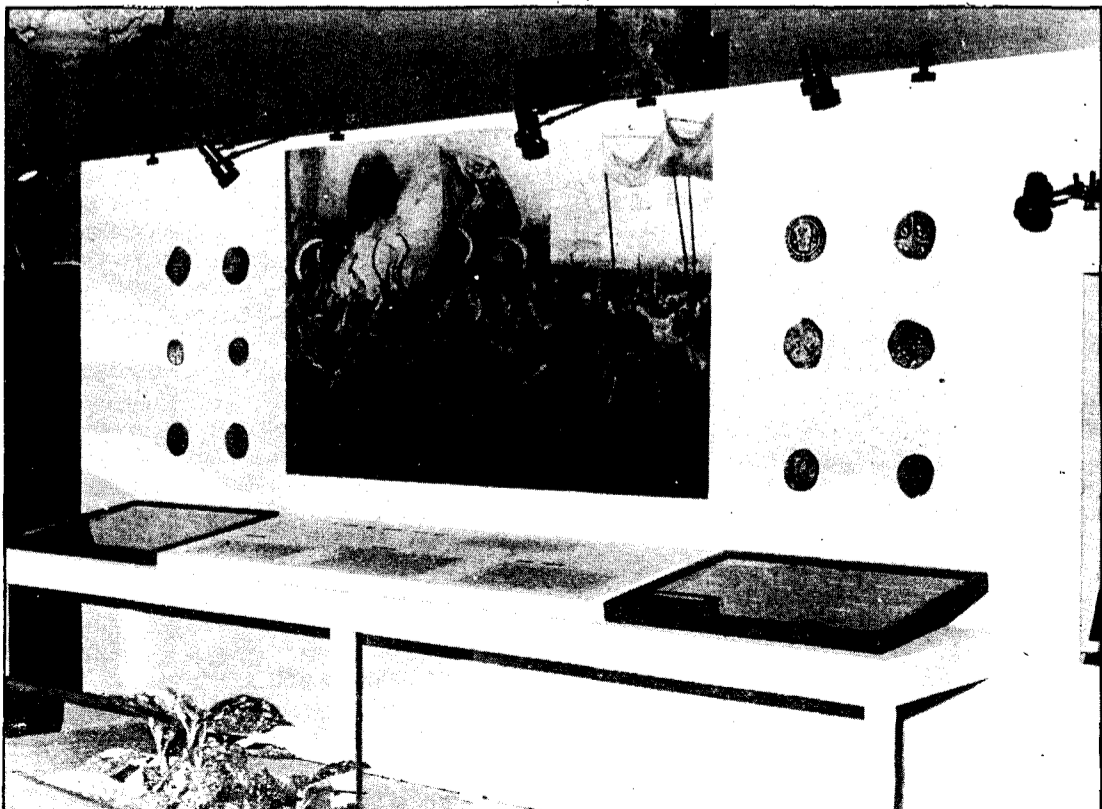
A propòsit d'aquest fet, vull dir el de l'obtenció de quantitat en detriment de la qualitat, cal convenir que ha deteriorat la qualitat de vida, però que també ha abaratit els preus i ha posat a l'abast dels més dèbils econòmicament menges i bevendes abans reservades a festes excepcionals. Això, no solament referint-nos a la fruita, sinó a molts d'altres aliments i bevendes que només es trobaven en establiments sumptuosos on el treballador ni gosava entrar. Ara els trobeu en tots els supermercats, des del caviar, les ostres, el salmó fumat i les pinyes tropicals fins conyac, xampany i formatges francesos, posats a buscar refinaments del paladar. I no anomeno el pollastre, que quan érem petits era un plat que passava molt alt i molt de tant en tant, i ara és el més popular i barat dels segons plats. Se m'acut una pregunta: ¿què és millor, que uns quants mengin, de tant en tant un pollastre criat a pagès, un autèntic gratapallers, o que la gran majoria pugui menjar sempre que li abelleixi un pollastre mediocre, criat en bateria? No vull pas respondre, feu-vos-ho cadascú.

Ens hem desviat de la fruita; tornem a les pomes. Unes quantes pomes de bona mena entre els llençols de fil en una caixa de núvia antiga confereixen a la roba una olor nobilíssima. Em temo que torno a caure en impossibles, en realitats del passat que avui tenen poca aplicació. On són, ara, les caixes de núvia, els llençols de fil, les pomes flairoses? Toquem de peus a terra i acontentem-nos amb allò que tenim a l'abast: les pomes que hi ha a la plaça, siguin com siguin, les coques i els pastissos de poma, les compotes fetes a casa, i sobretot, el plat de festa major d'alguns pobles, les pomes farcides amb carn.

PERLES ORTOGRÀFIQUES

Perquè em vaig oblidar de pagar la taxa d'escombraries fa dos anys, he rebut una comunicació de l'Ajuntament amenaçant-me amb la captura i l'embarg del cotxe si no pago a l'acte. Ho faig, amb recàrrec i costes, però em revenjo retraient-los que escriuen recaudació i no recaptació, i que accentuen el carrer de Jaume Ibrán, nº. 1, que ha de ser Ibrán.

Albert Pera

La sardana i la dansa

Segon festival a Cantonigròs

Després de l'esclatant èxit aconseguït el passat mes de juliol en la primera edició del Festival Internacional de Música de Cantonigròs, amb la participació de quasi una cinquantena de grups de cant i dansa vinguts d'arreu del món, la comissió organitzadora ha cregut oportú repetir repetit la convocatòria pel 1984, amb la idea de consolidar un acte eminentment comunicatiu, paral·lel amb el fet d'oferir a la població i a tot Catalunya un festival d'elevat nivell artístic.

El festival no s'apartarà gaire de les normes hagudes en l'edició anterior, oferint doncs competició i exhibició de música coral mixta, veus iguals femenines, cors infantils i danses populars. Els grups interessats a assistir-hi caldrà que facin l'oportuna sol·licitud, la qual serà ratificada posteriorment pel Comitè organitzador.

Els grups actuant al festival tindran estada gratuïta allotjats en cases particulars de Cantonigròs o de poblacions de les rodalies.

El festival se celebrarà dels dies 19 al 22 de juliol, ambdós inclosos, i es dividirà en cinc tipus de competicions, d'aquesta manera: Núm. 1, per a cors mixtos; núm. 2, per a cors infantils fins a 16 anys d'edat; núm. 3, per a cors femenins; núm. 4, per a cors mixtos, amb unes interpretacions de caire diferent a les de la competició 1; núm. 5, per a grups la dansa.

Tenint en compte la complexitat de les Bases, on s'especifica tota classe de detalls i informacions necessàries de conèixer els grups participants, suggerim que aquests les sol·licitin directament a la Secretaria del Festival, domiciliada a Barcelona, al carrer de Muntaner, 305, entl. 2.ª; telèfon (93)

201 77 11; télex 50309 dler e.

Ningú no dubta de la bella ideologia que motiva el Festival de Cantonigròs. Ningú però millor que ells mateixos per a expressar-la:

"Convençuts que la música i la dansa són potser el mitjà de comunicació que més commou l'ànima dels pobles, ens hem proposat emprar aquest mitjà per tal d'aconseguir conèixer i deixar-nos penetrar per cultures que també tenen una història, diferent a la nostra, constituïda per tantes mentalitats. D'aquesta manera intentem assolir allò que seria més difícil en altres circumstàncies, allò que només un art com la música pot arribar a fer una realitat: l'enfortiment dels llaços d'amistat entre tots els països de la Terra, l'esperança de pau i convivència de totes les nacions".

Josep Ventura

Música

Apareixen mil partitures inèdites a Pamplona

Més de mil partitures musicals inèdites dels segles XVI al XVIII han estat trobades en els arxius de la catedral de Pamplona gràcies a uns treballs de catalogació empresos per professors i alumnes del Conservatori de Música de Pamplona.

Aurelio Sagaseta, mestre de capella i professor del conser-

vatori Pablo Sarasate, dirigí els treballs empresos aquest estiu gràcies a donatius particulars, ja que, segons assenyala en una entrevista al "Diario de Navarra", no han aconseguit cap subvenció oficial. "Han aparegut firmes fins ara pràcticament desconegudes —diu Sagaseta—, però responsa-

bles d'obres polifòniques, amb orquestració o sense ella, de gran qualitat: Michael Navarus, del segle XVI, i també Andrés de Escaregui, de l'època barroca, autor d'una melodia que encara es canta avui a la processó de divendres sant".

Nova edició del Concurs Maria Canals

El Concurs internacional d'execució musical Maria Canals de Barcelona, patrocinat pel Servei de Música del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Excm. Ajuntament de Barcelona, Excm. Diputació Provincial de Barcelona i un Patronat format per Entitats i personalitats de la nostra ciutat, ha publicat les Bases i els Programes de la seva pròxima trentena edició.

Les dates són: del 27 de març al 10 d'abril de 1984 i el

termini d'inscripció fineix el dia 25 d'aquest mes de gener a les vuit del vespre. Les branques d'aquesta Convocatòria són: Piano (de 18 a 32 anys) i Violí (igualmente de 18 a 32 anys). També es convoca el Concurs Piano-Juniors en les categories a) i b) (de 12 a 16 anys i de 17 a 20 anys d'edat respectivament).

El Jurat estarà format per personalitats del món de la música d'Alemanya, Bèlgica,

Espanya, Estats Units, França, Itàlia, Japó, Polònia, Suïssa i Uruguai.

La totalitat dels Premis en metàl·lic ateny la quantitat d'un milió vuit-cents mil pessetes a més de Premis especials, Medalles i Diplomes d'Honor.

Per a més informació Secretariat del Concurs, Gran Via de les Corts Catalanes, 654, principal.

Opera

Proper homenatge a J.V. Foix i a Frederic Mompou

El dia 23 de gener, al Teatre Regina, tindrà lloc una sessió d'homenatge a J.V. Foix i a Frederic Mompou, organitzat per l'Òpera de Cambra de Catalunya. Sota el títol genèric "Noranta anys, si us plau", inter-

vindran en l'acte els rapsodes Montserrat Julió i Pau Garsaball, la soprano Sílvia Gasset, els pianistes Liliana Mafiotte i Manuel García Morante, i el guitarrista Jordi Codina.

Diàlegs de Jesús per Michel Lafon

Homes com el P. Charles de Foucauld o el P. Peyri-guère deixen un rastre de llum encandorada que no s'acaba de perdre mai. El P. Lafon ha sentit, en la seva vida, tota la força d'aquesta llum. Esperit selecte, entusiasmada per l'evangeli, el P. Lafon ha seguit el mateix camí lluminós que els seus predecessors admirables.

Missioner a El Kbab, a les muntanyes del Marroc, company, primer, del P. Peyri-guère i després, solitari predicador de l'evangeli en un medi on només val l'exemple, el P. Lafon lleguix l'Evangeli a la llum fulgurant de la mística. En un recés al Germanets de Jesús, oferirà generosament, i amb to confidencial, el resultat d'anys de pregària i de solitària meditació.

"Diàlegs de Jesús" és aquesta sincera meditació sobre l'Evangeli capaç de trasbalsar les vides més reàctes a la permeabilitat espiritual. Michel Lafon fa una lectura de les pàgines evangèliques que porten a una constant interpel·lació personal. Cada essent, ca-

da personatge, cada paraula, sobretot la figura de Jesús viscuda en l'apassionament d'un amor engrescador, porten l'autor a contagiar els confidentes —i, ara, els lectors— a sentir la crida meravellosa de la conversió.

El qui llegeixi el llibre del P. Lafon, que la col·lecció "Els daus" d'Editorial Claret ens ofereix, només amb una preocupació de caire intel·lectual, quedarà, certament, defraudat. En canvi el qui senti la necessitat de descobrir les crides constants a la conversió que ens fa l'Evangeli, sentirà la ferida del foc que abraça tota la vida del P. Lafon. El continu en la pau i en el silenci de la terra ben disposada, el goig sempre generós de renovar la crida de Déu, llavor d'eternitat. Llegir el P. Lafon és tornar a sentir la fiblada viva de la Paraula de Jesús. Llibres com el del P. Lafon ajuden a mantenir el cel·lulós de l'autèntic esperit evangèlic.

Josep Lluís T'Pla

Èxits a l'estranger del pianista Joan Moll

El pianista mallorquí Joan Moll ha obtingut un triomf absolut en les seves actuacions al Festival de Marienbad. En programa, obres de Miquel Capllonch, Turina i Chopin. L'èxit assolit ha significat per a l'interpret la seva participació en l'immediat Festival, a més de tres concerts a celebrar a Varsòvia i a Zelazowa Wola.

DIES DE REPRESENTACIÓ

GENER DEL 1984
Dies 1 i 6, a les 5 de la tarda
Dies 8, 15, 22 i 29, a les 4'30 de la tarda
FEBRER DEL 1984
Dies 5, 12, 19, a les 5'30 de la tarda

PER ENÇÀRREC DE LOCALITATS O INFORMACIÓ TELÈFON 790 12 13

MODA

El gran

"Look"

de Cebado

És elegant, és nou, és bonic, és, en definitiva, un nou estil de pentinat que Alberto Cebado ha llançat per a aquesta tardor-hivern'84 a través de noves propostes que aporten grans possibilitats a la dona que vulgui sentir-se ella mateixa, però amb un halo diferent que la distingeixi de les altres. Alberto Cebado ho sap i estudia cada cas dins del seu estil personalíssim de gran creador, que no en va l'ha col·locat al davant de la perruqueria espanyola.

L'aspecte moda en el cabell, és una continuació del canvi que Cebado va proposar per la primavera, canvi que va venir marcat per dues tendències: NUQUES CURTES en els cabells curts i CABELLERS ARRODONIDES en els cabells més llargs.

Persisteixen les formes ondulants realitzades amb emmotllats lleugers, així com els relleus de color,

aquests com a suport bàsic dins la nova imatge de moda.

Així, Cebado defineix com a moda o estil actual aquestes cinc regles imprescindibles: NUQUES CURTES, CABELLS ENRERA, CABELLS AMB "FORMA" I ESTARRUFATS, FORMES INCONCRETES, i PRESENCIA DE LA CLENXA.

Aprofitant la presentació de la seva col·lecció de pentinats d'hivern'84 amb la col·laboració de Josep Andreu en els vestits i L'Oreal en la cosmètica, es va celebrar el concurs "La chica Cebado", quedant finalista la senyoreta Mónica Navinés. Aquest concurs es proposa convertir en estrella com a model, a la seva guanyadora, havent obtingut a més a més, un suport publicitari en importants revistes, així com possibles contractes en agències.

María José Ejarque

Costums i tradicions

El guaridor dels esllomats

En alguns tocols de Catalunya, com el Penedès o el Vallès, és molt possible trobar-hi encara algú que us digui, si esteu esllomat, que heu d'invocar sant Maure, o Maur.

Aquest sant, deixeble de sant Benet caminà per obediència per damunt de l'aigua per salvar un company i segons la tradició, fundà un monestir a la Gàl·lia. Res d'això no té relació, em penso, amb la llojadura o amb aquell desgavell dit espatlladura que guareixen els curanderos.

Però les coses són —o eren— així. Per a curar l'espatlladura els curanderos feien seure els pacients en una cadira, amb els braços deixats anar. Els hi estiraven fent-los tocar les puntes dels dits pòzers fins que estiguessin ben igualats. Aleshores resaven:

"Sant Maure i sant Bernat/ van per un camí,/ encontreu a sant Martí/ i li diuen: —Martí, què fas aquí?/ —N'estic mal de llojadura./ —Cura't tu, Maure, Cura't tu, Bernat."

Perquè fos més eficaç l'anterior oració, calia cremar un setrill d'oli davant la imatge del sant abat. Unes altres eren més pròpia de Maure sol i només per la llojadura: "Gloriós sant Maure,/ vós que sou tan poderós,/ que Déu Nostre Senyor/ us dona força i valor/ per curar la llojadura./ a tota criatura..."

O bé: "Gloriós sant Maure,/ vós que a la font anàreu,/ vós que de la font vinguéreu,/ d'aquella font tan pura,/ féu que N... sigui prompte curat de llojadura".

A vegades s'hi barrejaven d'altres mals i advocacions per mor dels consonants: "Sant Maure beneït/ amic de sant Magí,/ company de sant Valentí,/ deixeble de sant Agustí,/ que cureu tan a desdir,/ cureu el mal de llojadura/ d'un pobre cristià/ que només fa sofrir i penar/ del mal que li fan els llocs,/ el fetgè i els ronyons:/ cureu-lo ben aviat,/ en nom de Déu sagrat/ de Jesús crucificat,/ de la Santíssima Trinitat,/

del Pare Etern estimat,/ que es curi ben aviat".

Conten els vells més vells que jo, que a Barcelona hi hagué un ferrer al carrer del Príncep de Viana —anomenat així perquè per ell, situat a l'entrada del Portal de sant Antoni hi arribà aquell alt personatge tan estimat pels catalans—, que guaria de llojadura invocant a dit sant. Es deia, el tal ferrer, Josep Sabater i els malalts havien de portar-li un setrill d'oli. I és brama que amb la quantitat que n'hi sobrava es féu ric. Va traspasar la ferreria amb la imatge del sant, a un fadrí, però en no revelar-li les oracions, ni altres requisits, es perdé tota l'eficàcia.

Els hortolans d'alguns indrets, com els del Portal Nou, l'invocaven perquè s'havien d'ajupir molt i això els ocasionava llojadura. De totes maneres, no hem trobat cap oració adient en el sentit de prevenció.

Esteve Busquets i Molas

Cuina

"Charlotta" amb crema de castanyes

200 gr. melindros
350 gr. nata
1 llauna de crema de marrons

150 gr. sucre glas
1 copeta de rom
1 cullerada de sucre

Barregeu el rom amb la mateixa quantitat d'aigua i una cullerada de sucre, mulleu lleugerament els melindros amb aquesta barreja i cobriu-ne el fons i les parets d'un motlle alt.

Barregeu la nata amb el sucre glas, reserveu 2 o 3 cullerades per adornar, barregeu la resta amb la crema de marrons (o amb una pasta que pot fer-se bullint castanyes somalles remullades durant una nit amb una mica de llet) i 200 gr. de sucre glas, deixeu-les bullir fins que estiguin toves, després passeu-les pel minipimer i per un colador de tela metàl·lica.

Sobre dels melindros poseu una capa gruixuda de nata i marrons; després per sobre les puntes dels melindros que sobresurtin del motlle, una altra vegada nata i acabar amb melindros, premeu-lo una mica perquè quedi ben unit i poseu-lo una estona al congelador.

Desemmotlleu-lo sobre una plata de servir i adorneu-lo amb la nata reservada.

María Gloria Muntañola

Jornada 18

La Lliga, d'un cop d'ull

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
26+10	25+7	23+5	21+1	21+1	21+1	21+3	19+1	18	18+2	17+1	17-3	16-4	15-1	14-6	13-3	10-10	9-7

ENCREUATS

Per Rosa Collell

HORITZONTALS

- 1.- La nostra esperança. Segons la Bíblia el prototipus de la paciència.
- 2.- Dues persones proposades per escollir-ne una per certa cosa, a l'inr. Profeta. En aquest moment.
- 3.- Orgull inspirat per un alt concepte de les pròpies qualitats o mèrits. (En castellà, pregui. Embarcació petita generalment esportiva.
- 4.- Vocal. Referent a l'arc de St. Martí. Donaré. Vocal.
- 5.- El germà de Marta i Maria. Altiplà del nord de la Transjordània, famós a la Bíblia per la seva feracitat, assignada a la tribu de Manassés. Consonant.
- 6.- Cinquanta. Preposició. Grau d'un so. Volcà sicilià.
- 7.- Escriptor d'ascendència pagesa que començà els estudis de Dret a la Universitat valenciana on és llicencià el 1947, ha escrit nombrosos articles i llibres. (A l'inrevés, nom de lletra.
- 8.- Lloc de vegetació en el desert. Col.laborador de Pau. Nom de l'àvia del Nen Jesús.

VERTICALS

- 1.- Compositor francès, deixeble de G. Fauré al Conservatori de París, "Quadres

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2												●			
2					●							●			
3								●				●			
4	●								●					●	
5								●						●	
6	●		●	●		●	●			●	●				
7												●	●		
8					●							●			

- d'una exposició" (en va fer la transcripció orquestral). La "Pavane pour une infante défunte" (primer per a piano sol). Pronom.
- 2.- Nom de lletra. Alaba.
- 3.- Màquina d'elevat aigua mitjançant un pal mogut per un animal. El número u de totes les cartes.
- 4.- Cadascuna de les agrupacions en que alguns pobles antics estaven dividits (a l'inrevés) Conjunció d'enllaç entre dos termes o proposicions negatives.
- 5.- Consonant. (En castellà, guix per escriure a la pisarra).
- 6.- (En castellà, rigui). Virtut teològica.
- 7.- Residir en un lloc, habitar una casa. Ciutat de Caldes.
- 8.- Gos. Manera d'embenar. (A l'inrevés, rostidor).
- 9.- Nom comunament donat a les que es diuen Concepció. Salts.
- 10.- Mida anglesa equivalent a 91 cm. (En llatí "i").
- 11.- Profeta. Consonant.
- 12.- (En castellà, raspa, grata). La primera lletra de l'alfabet.
- 13.- Inclinió que pren, que té, alguna cosa. Consonant.
- 14.- Prego. Noi petit.
- 15.- Cristiana.

Solució

- HORITZONTALS**
- 1.- Resurrecció. Job
  - 2.- Ena. Lloa
  - 3.- Sinia. As
  - 4.- Ubert. Ni
  - 5.- R. Tiza
  - 6.- Rase. Fe
  - 7.- Estar. Ur
  - 8.- Ca. T. isa
  - 9.- Cio. Bots
  - 10.- Iarda. Et
  - 11.- Oseas. R
  - 12.- Rae. A
  - 13.- Jaiant. N
  - 14.- Oro. Nen
  - 15.- Batejada
- VERTICALS**
- 1.- Joan Fuster. Ed
  - 2.- L. A. To. Eina
  - 3.- Litzet. Basan. J
  - 4.- E. Hsai. Dore. E
  - 5.- Vantat. Ore. Ior
  - 6.- Anb. Isaias. Ara
  - 7.- Oasi. Erasl. Anna

CADECA

"Comencem a caminar"

Novembre del 1983.
El diumenge, dia 13, CADECA-3 inicia privadament les seves activitats per a un millor servei a la tercera edat, i ho fa a la seva manera, de forma inèdita, tractant que la joventut i també l'adolescència, s'ocupi d'atendre el qui, de vegades, es veu poc atès, de donar-li ànims, de fer alguna cosa en lloc de girar-se d'esquena davant del problema, o potser encara pitjor, oblidar-lo, donar-lo com inexistent, que és el que està passant des de fa temps, molt de temps, moltíssim temps.

CADECA-3 no descobreix res de nou; fa dècades que aquesta qüestió es va deteriorant, encara que cal reconèixer que no fa pas gaire han nascut institucions amb bona idea i fins i tot obtenen bons resultats, però, generalment no han prosperat gaire aquestes iniciatives i sobretot en l'edat juvenil, són ben poc els que es recorden dels seus, dels propis avis, que noten, i tant!, la llunyania, no solament física sinó moral, que és la pitjor, dels seus propis fills i néts.

Davant d'això, doncs, davant d'aquesta trista i lamentable circumstància, CADECA-3, formada per xicots esportistes, vol entrar en la noble palestra i integrar-se amb aquells que animen aquesta tasca, i si resultés, tal com sembla, que no existeixen aquests grups juvenils, llavors ho sentim, però per altra banda ens alegraríem de poder estar en la vanguardia d'aquesta actuació, això sí, sense cercar cap protagonisme.

I què farem? Doncs per l'estil del que vam fer l'esmentat dia 13 en una tarda suau, amb calor termomètrica, però també amb la càlida actuació d'amor al germà. I

ho feren amorosament familiars —bons gent de 35 a 40 anys— i els nois —practicants del futbol— d'11 i 13 anys, i ho realitzaren certament d'allò més bé i serviren el menjar als de la llar i visitaren els que en temps passats en dèiem asilats i els oferiren obsequis pagats de la seva pròpia butxaca, res de donar-los nosaltres després d'haver-los pagat, que llavors té molt poc mèric; i finalment hi hagué el fet personal, no el personalisme, de presentar un espectacle d'animació a càrrec dels nois i que va consistir en música antiga i moderna, amb guitarra i melòdica, en acudits del dia, dels bons i morals, en jocs d'acció corporal, en recital de poesies, en jocs aritmètics, en fi, en un seguit d'atractius que alegraren els espectadors. I cal remarcar que fou tot fet amb senzillesa, sense forçar el tren, amb naturalitat; i donava gust veure aquells nois que lluiten amb duresa per la pilota, escarassar-se aquella tarda per ser suaus en el tracte amb els ancians i com intentaven prodigar-los el seu afecte i bondat.

També hi col.laboraren nenes ben petites que amb els seus versos i cants formaren el bon complement de l'agradable vetllada.

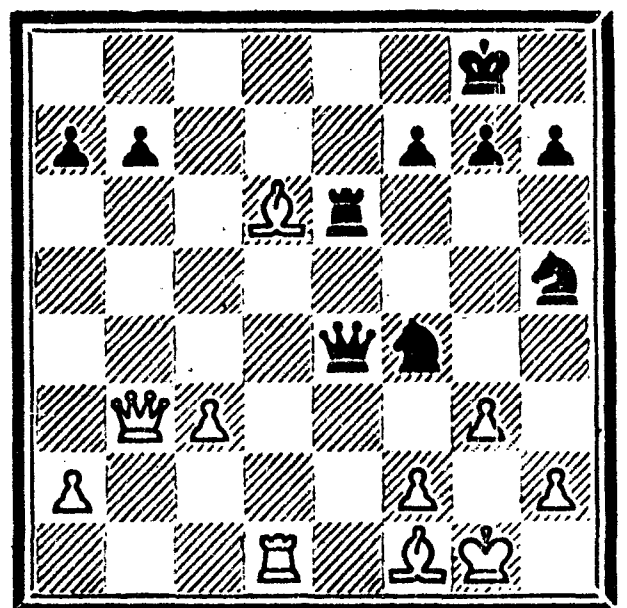
Això no és la ressenya d'un acte de principis de segle, és la mera narració d'un fet d'aquesta tardor passada, realitzat en la residència per a la tercera edat de Sant Andreu de la nostra ciutat. Això és un autèntic fet cristià que CADECA-3 féu possible i que esperem que es repeteixi durant l'any 1984, com a signe creixent de plasmació d'un propòsit ferm que té el nostre col.lectiu.

CARVAL

ESCACS

Per Jaume Mora

DIAGRAMA 94

Negres juguen i guanyen

No sempre dos alfills són superiors a dos cavalls, i si no seguïu la seqüència guanyadora.

1 Cd5xe7 Rf8xe7, 2 Dd2xd6+ Re7-f6, 3 Ab3xe6 f7xe6, 4 Td1-d5 i abandonaren.

Solució al Diagrama 93

Jesús ens parla

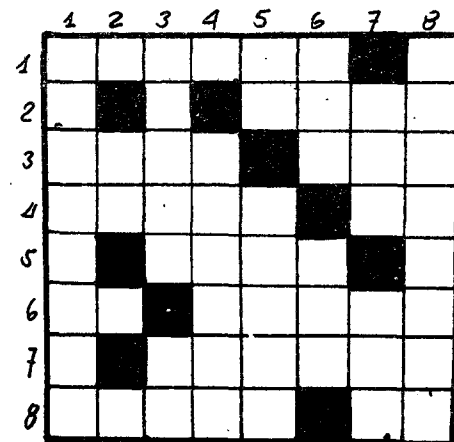
Busqueu l'evangeli d'avui: Evangeli de Sant Joan, capítol 1, versets del 29 al 34 (Jo 1:29-34).

Reflexionem:

- 1.— Joan Baptista proclama clarament que Jesús és el Fill de Déu fet home que va a salvar-nos dels nostres pecats.
- 2.— En el baptisme penitencial de Jesús el riu Jordà, Jesús mateix tingué plena consciència que el Pare l'havia enviat com a Salvador de tots els homes.
- 3.— Joan pogué constatar que Jesús era ple de l'Esperit Sant, del que participarien tots aquells que, creient en Ell, rebessin el sagrament del Baptisme. Així ho testimonià a tots els que l'escoltaven.

El mossèn

ENCREUATS

HORIZONTALS

- 1.— Un animaló, sense cua i que és amfibi. Consonant.
- 2.— Vocal. Deu. Animal ferotge. 3.— Pensament enginyós. A l'inrevés, un "tanto" en el fútbol. 4.— Un líquid per amullar-hi la ploma. Nom de consonant. 5.— Vocal. Un recipient per posar-hi aigua. Xifra romana. 6.— Nota musical. Manera que pronunciem ací un material que sol anar escrit en anglès. 7.— Consonant. (En castellà, sembla). 8.— (En castellà, lligaré). Campió.

VERTICALS

- 1.— Instrument musical. 2.— Consonant. Cinc-cents-u. Inicial de punt cardinal. Consonant. 3.— El sol quan surt. Aliment. 4.— Consonant. Caure en una cosa, pensar-ho. 5.— Contracció. Iré. 6.— Organ de la visió: (A l'inrevés nom de lletra). 7.— Com una llança que usen els indis. A l'inrevés. Animal plantígrad. 8.— Objectes que tenen els nens per a jugar.

1.— Guitarra. 2.— R. O. I. E. T. 3.— Ixent. Pa. 4.— P. Atinar. 5.— Al. Aniré. 6.— Ull. aIE. 7.— aoc. oca. 8.— joguines.

VERTICALS

1.— Gripau. 2.— U. X. Lad. 3.— Idea. jog. 4.— Tinta. Cu. 5.— A. Tina. 6.— Re. Nilon. 7.— R. Parece. 8.— Ataré. As.

HORIZONTALS

Solucions:

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

ANY V N.º 186

Els jocs i els amics

Ens agrada jugar. I ens agrada jugar fent colla. A mi, jugar tot sol, no m'agrada. Ho trobo avorrit.

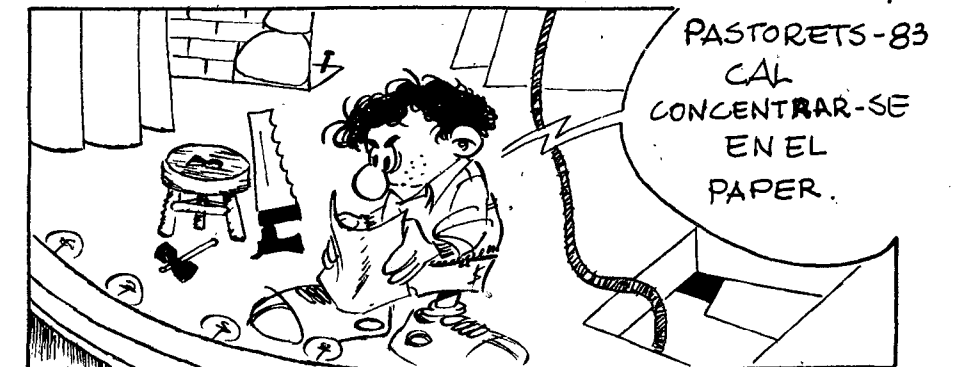
Encara més, ens agrada jugar amb els nostres amics. Les pesones grans, quan es troben, vinga a xerrar! Nosaltres, quan ens trobem amb els amics, vinga a jugar! És tot jugant que parlem, riem i ens ho passem bomba.

Aquests dies, qui més qui menys, tots hem rebut algun regal. Alguns són coses personals: com l'anorac i les sabates noves. Però altres són jocs. Els jocs m'agraden perquè sempre necessites els altres per jugar-hi. Espero amb il·lusió poder estrenar-los amb els meus amics. A mi, em sembla que, com més juguem més amics som; més ens estimem.

Un Eixerit o Eixerida de debò, no és mai egoista. El que té, no ho té per a ell sol, sinó per compartir-ho.

Un dia de les vacances de Nadal, vaig trucar a tres amics meus perquè vinguessin a casa a jugar. Ens ho passàrem d'allò més "diver". La mare ens digué dues o tres vegades que no fessin tant d'enrenou; però ens donà la sorpresa de preparar-nos un petit berenar. És bonic jugar i compartir amb els altres les nostres coses, oi? No sé si exagero; però de vegades penso que tenir amics és de les coses més boniques del món.

L'Angelet Ignasi

L'EIXERIT

TOM

Teresa Collell i Puigdemunt

A punta de dia, el desvetllà el xiulet conegut.

Encara que tenia algun mal pressagi, obediènt sortí i començà a caminar cap cot i sense entusiasme al costat del seu amo.

Aquest, pensà: —A aquest gos alguna n'hi passa. No sembla pas el mateix d'ahir. Però segurament que quan arribarem al bosc i comprendrà que es tracta d'una cacera, s'engrescarà i entre tots dos farem una bona feina. I prosseguiren la ruta, encaminant-se cap al mateix indret de la vigília. Potser no havien caminat encara un centenar de metres, quan tot d'una, allà mateix ran de camí, deixondit segurament per la remor de llurs passos, s'alçà un conillet que, trempat i lleuger si fa o no fa com el de l'altre dia, afuat talment com una tramuntana, es perdé de vista en el primer tombant de la serralada.

L'home no es donà pas per vençut i emprengué una correguda amb l'escopeta arran d'orella a punt de disparar. El gos, corrent també, es plantà al seu davant talment com si volgués avisar-lo que rondava el perill de fer un altre desastre.

En aquell precís moment, el caçador no veient altra cosa que una bona oportunitat que s'espacava, frisés apretà el gallet de l'arma.

S'ofí una detonació, i el pobre Tom caigué rodolant a terra. L'home es dugué les mans al cap, penedit de la seva precipitació; però ja era massa tard i el mal estava fet. Arrossegà el seu company ferit, fins a una font propera, li rentà el cap de la sang abundosa que li rajava i de la pols del camí, i donant una ullada a les ferides, comprengué que eren greus, i que d'aquella feta, el gos es moriria; la descàrrega l'havia encertat de ple, buidant-li l'ull dret i fent malbé tota aquella banda; tenia l'orella trencada i grinyolava llastimosament mentre treia un pam de llengua.

L'home suava d'angúnia. Després de rumiar uns instants, resolgué deixar-lo allà mateix i tal com estava,

perquè, si per acabar-lo de matar li faltava coratge, portar-lo a casa li semblà un disbarat, perquè, suposant que arribés a curar, ja mai més no seria un bon gos de caça, i llavors... tot havia acabat entre ells dos.

Prengué, doncs, l'escopeta i el sarró, donà mitja volta i emprengué el camí de retorn.

Després de llargues hores de romandre immòbil, talment com si fos mort, Tom, deixondit per un esgarrifança provà d'eixecar-se.

Tambalejant-se i cama-segat, estirà el coll tant com va poder i s'abeurà al raig de la font.

Quan albirà el seu cap destrossat, reflectint-se en l'aigua clara, s'extremí d'angoixa, arribant fins i tot a sentir bassarda d'ell mateix. Romangué uns quants dies en aquell mateix paratge, sense ànim per res. Finalment tingué gana i això va espavilar-lo bon xic. Començà de caminar amb l'intent de buscar quelcom per menjar.

Si descobria algú que s'atancava pel mateix camí, cuitava a fer-se fonedís entre l'arbrada o bé al rocam abundós en aquell indret, perquè sabia molt bé que el seu aspecte era repulsiu i se sentia avergonyat que el vegessin.

Fent via, mig d'esma, i sense ni adonar-se'n, s'anà atancant vers el carreró on es trobava la casa del seu amo. Tal vegada inconscient, abrigava l'esperança que, aquest, content de retrobar-lo viu l'acceptaria novament.

Arribà prop del jardí, i per entre les reixes de la tanca mirà àvidament envers la caseta on tantes hores bones havia passat, jugant i prenent el sol.

-SEGUIRÀ-

Llegendes

Ja estaven a punt d'encetar l'afer. Ja havien pres cafè. Ja havien saborejat la copa... I l'avi temptejà el terreny:

—Si encara tens aquells partida de gra... te la podria pagar a deu. A tot estirar a onze.

—Voles baix. Pere. Voles baix. A quinze la tinc venuda a ulls clucs.

—Em sembla que parles d'un parell de mesos enrera.

L'avi parava i procurava desmantelar els arguments de l'altre. Tot sospesant-los en treia la palla i si hi quedava quelcom de sòlid ho considerava.

La seva murrieria capolava la murrieria de l'altre.

Si l'altre sortia amb un argument contundent, l'avi feia temps:

—Què? En cargolem un? —deia. Bo hi analitzant la jugada. Es passaven la petaca. Cargolaven. Encenien. Pipaven. I aleshores

l'avi l'empenia entusiasmat just quan l'altre aspirava el fum. S'hi engrescava de bell nou com un cadell amb una pilota. Era una combinació i un equilibri difícil entre el joc apassionant. El negoci i l'equitat.

Quan l'altre trobava un bon fil i argumentava amb força. L'avi feia com aquell que escolta molt atent. De sobte, però, li mirava la solapa de l'americana. Li ventava cop, com si li espolsés i exclamava alarmat:

—Noi! Et cremaràs! T'has vessat tota la cendra pel damunt.

L'altre perdia el fil i es quedava amb la força enlaire.

Tot seguit l'avi aprofitava el tomb. I li envaïa brutalment el terreny. Atacava a fons.

L'altre com si fos tocat per un pessic d'electricitat, feia un saltirof ridícul acompanyat d'una ganyota que volia dir:

—Abans d'acceptar aquests preus s'ho menjaran els porcs!!

Aleshores l'avi afluixava una mica la corda i endolcia la veu. El diàleg s'alegrava de nou. I quan l'altre començava a fer cara d'angelet bufador, l'avi deixava volar els coloms una mica i li anava mesurant el grau de satisfacció. Arribada la satisfacció a un punt, l'avi no li deixava fer un pas més. Frenava. I... procurava tancar el preu.

El moment era prim i delicat. Calia ser oportú i precís. L'avi hi tenia una creu al paladar en això d'encertar-la. L'home es posava tenç. Tibat. Concentrat com una punta de ganivet. I aquell instant únic —que un esternut inoportú. Una mala entrada de fum. Un estossecc irritant. Un quequeig casual podien malbaratar —era aprofitat amb una eficàcia felina i el bon tall queia inexorablement del seu cantó. L'avi volia viure i deixar viure. Ell volia que tothom hi fes el seu guany. Però, com que el guany és arbitrari i es decanta un xic, gairebé sempre. Ell feia caps i mànigues perquè el xic es decantés a favor seu. A en Pere Si, tot li quedà gravat com si fos un disc de gramofon. En Pere No, quedà impressionat de la gràcia i de l'habilitat del seu avi i del poc interès que tot això despertava en els seus pares.

-SEGUIRÀ-

DIUMENGE 15

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

10.30 MISSA
11.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CARA A CARA

DILLUNS 16

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CREAR I VIURE
14.25 MIRAMAR

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 CICLE TEATRE

17.50 MUSICAL "Guillermina Motta".
18.15 RONDALLES D'EUROPA
18.45 MIRAMAR ESPORTIVA

DIMARTS 17

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 COMARQUES
14.00 TERCENCI A LA FRESCA
14.25 MIRAMAR

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 L'AVIA CUINA
17.15 PER MOLTS ANYS
18.15 MAFALDA
18.45 MIRAMAR EDICIÓ ESPORTIVA

DIMECRES 18

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 COMARQUES
14.00 L'ÈPOCA DEL GOTIC CATALÀ (2.ª part.)
14.25 MIRAMAR

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 VEURE MÓN
17.15 PUNT DE REUNIÓ
18.15 MAFALDA
18.45 MIRAMAR, EDICIÓ ESPORTIVA

DIJOUS 19

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 COMARQUES
14.00 CINQ CENTIMS DE CULTURA
14.25 MIRAMAR

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 TAULA DE SO
17.15 VOSTRE PREGUNTA: "Xavier Vinader". (Realitzat des de Paris.)
18.15 RONDALLES D'EUROPA
18.45 MIRAMAR, EDICIÓ ESPORTIVA

DIVENDRES 20

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 PARLAMENT
14.00 APERITIU AMB...
"Pi de la Serra".
14.25 MIRAMAR

DISSABTE 21

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

10.30 LA GRESCA DEL SAC DE GEMES/XERINOLA
12.30 DOCUMENTAL
13.00 ALLÒ QUE EL TEMPS NO S'EMPORTA
14.30 RECURS INFORMÀTIU
15.00 QUE VOL VEURE?

PROGRAMACIÓ REGULAR DE TV3

Horari	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE	DIUMENGE
EMISSIÓ MATINAL A PARTIR D'ABRIL de 1.984							
8,30 9,30	BON DIA	BON DIA	BON DIA	BON DIA	BON DIA		
EMISSIÓ DE TARDA A PARTIR DE MARÇ DE 1.984							
14,15 14,30	Reportatge Pobles Catalunya	Reportatge Pobles Catalunya	Reportatge Pobles Catalunya	Reportatge Pobles Catalunya	Reportatge Pobles Catalunya		
14,30 15,00	Telenotícies	Telenotícies	Telenotícies	Telenotícies	Telenotícies		
15,00 16,00	Teleserial	Teleserial	Teleserial	Teleserial	Teleserial		
EMISSIÓ DE NIT A PARTIR DE GENER DE 1.984							
20,00 20,30	Dibuixos animats	Dibuixos animats	Dibuixos animats	Estoc de Pop	Dibuixos animats	Dibuixos animats	
20,30 21,00	Telenotícies	Telenotícies	Telenotícies	Telenotícies	Telenotícies	Telenotícies	
21,00 21,30	Presentació Cinema	Musical A. Casas	A la recerca de Documental	Esportiu	Si Ministre sèrie d'humor	Jazz	Telenotícies
21,30 22,00	Cinema	Musical		Els professionals Telesèrie d'acció			"Dallas"
22,00 22,30	Cinema	Musical		Els professionals Telesèrie d'acció			"Dallas"
22,30 23,00	Cinema	Musical					Gol a Gol

AVÍS

A l'hora de tancament de la present edició de CATALUNYA CRISTIANA, no hem rebut encara la programació corresponent al circuit estatal, motiu pel qual no podem publicar-lo. Preguem els nostres lectors disculpin aquesta anomalia, ben aliena a la nostra voluntat.

TELE-CRÍTICA

La passió de viure

En aquesta època que ens toca viure, la ràpida successió de modes, maneres i costums i de vius i atractius contrastos, conjunts musicals o musico-vocals, amb aspecte entre dimoniàc i canibalesc, actuant gairebé sempre en forma de "show", despenjats, amb camiseta o pantaló vaquer, pegant amb veritable fúria — digna de millor causa — tota mena d'instruments electrònics, xisclant i vociferant, més que cantant contorçant-se fins extrems inverosímils, amb "màgics" dispositius lluminics i bafarades de fum, captiven o intenten captivar si més no, un ampli sector juvenil, més o menys desballestat i frustrat, encara que també, somiador per definició, iconoclasta i anhelant de

tota mena de novetats i sensacions.

Viuen amb tot el seu ésser, amb passió i amb empena incontenibles. Encara que no il·lògica, però si, freqüentment irreflexiva i inexperta, aquesta joventut adolescent, enduta pels seus somnis, desitja una vida fora del corrent, perillosa, excitant, aventurera. Cal comprendre, que el que els joves cerquen en realitat, encara que ignorant-ho, és la vida, i vida en abundància. Volen expansionar-se, créixer expressar-se. Aleshores, es llençen materialment sobretot el que el doni aquesta impressió o sensació de vida.

Joan Sans

FILATÈLIA

Per Enric Graupera

Enguany Espanya ha posat en circulació la sèrie "NADAL". Consta de 2 segells, de valor 16 i 38 ptes. Data d'emissió: 23-11-83. Tiratge: 20 milions (v. 16), i 8 (v. 38). Paper: estucat i engomat. Estampació: gravat al buit, policolor. Format: 28'8 x 40'9 mm., vertical. Dentat: 13 1/4, plecs de 80 segells.

El de 16 ptes. presenta la Nativitat, fragment del retaule de la Mare de Déu de les Estrelles a la catedral de Tortosa, primitiva patrona de la Seu antiga.

El de 38 ptes., presenta l'Adoració dels Mags i és part del retaule d'alabastre policromat, de Pere Oller, datat l'any 1420, dedicat a Santa Maria i a Sant Pere, salvat de la destrucció que sofrí la catedral de Vic l'any 1936.

col·lecció «**MASSAGRAN**»

MASSAGRAN
i el quadrat màgic
R. FOLCH I CAMARASA
EDITORIAL CASALS

MASSAGRAN
aventures ENCARA MÉS
extraordinàries d'en
JOSEP M. FOLCH I TORRES
EDITORIAL CASALS

MASSAGRAN
aventures extraordinàries
JOSEP M. FOLCH I TORRES
EDITORIAL CASALS

GUIÓ: R. FOLCH I CAMARASA
DIBUIXOS: J. M. MADORELL

VOLUMS PUBLICATS:

- Aventures extraordinàries d'en MASSAGRAN 30×22,5 cm. 46 pp. ctné.
- Aventures ENCARA MÉS extraordinàries d'en MASSAGRAN 30×22,5 cm. 52 pp. ctné.

NOVETAT DESEMBRE 1983

- MASSAGRAN i el quadrat màgic 30×22,5 cm. 54 pp. ctné.

EDICIONS EN CATALÀ I EN CASTELLÀ

EDITORIAL CASALS

ESPECIALITZADA EN LLIBRES DIDÀCTICS

MATERNAL-PARVULARI-EGB-BUP

Casp, 79. Barcelona-13 Tels. 245 72 03-04